ПАТРИЈАРХ ПАВЛЕ ПОСЈЕТИО ДАБРОБОСАНСКУ МИТРОПОЛИЈУ

БРИГА ЗА НАРОД

ГЛАС СРПСКИ

ДНЕВНЕ НОВИНЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

1 ИЗДАЊЕ

БАЊА ЛУКА, 1. и 2. ОКТОБАР 1994. ГОДИНЕ • БРОЈ 7474, ГОДИНА LII • ПРИМЈЕРАК 50 НОВИХ ПАРА

БЕСПЛАТАН ПРИМЈЕРАК ЗА ПРИПАДНИКЕ ВОЈСКЕ

СОКОЛАЦ — 3. септембра (СРНА) — Његова светост патријарх српски господин Павле, у пратњи епископа бачког господина Иринеја, посјетио је данас сједиште Митрополије дабробосанске на Сокоцу.

У разговору са митрополитом дабробосанским господином Николајем како сазнаје Срна, Његова светост се интересовала за стање и живот на подручју епархије, а било је ријечи и о активностима на скором отпочињању рада духовне академије у Србији.

Његова светост патријарх српски господин Павле искористио је ову посјету да се у сједишту митрополије састане и са предсједником и потпредсједником Републике Српске Радованом Караџићем и Николом Кољевићем, те министром иностраних послова Алексом Бухом, министром информисања Мирославом Тохољем и министром вјера у Влади РС Драганом Давидовићем и упознао се са актуелном ситуацијом на простору РС.

ВАШИНГТОН ОДУСТАЈЕ ОД УКИДАЊА ЕМБАРГА НА ОРУЖЈЕ

КЛИНТОН СХВАТИО ЈЕЉЦИНА

• Одлука бијеле куће да се приклони ономе што тражи Русија и савезници шаље недвосмислену поруку влади у Сарајеву да у приоритетима америчке политике према бившој Босни одржавање какве-такве синхронизације с Москвом и прекоокеанским савезницима стоји далеко испред муслиманске ствари у Босни

Страна 3.

УЗ ЈЕДНУ ИНИЦИЈАТИВУ

БАНЦИ ЈЕ МЈЕСТО У ЦЕНТРУ

• У посљедње вријеме актуелизована је идеја о оснивању ветеринарског факултета у Бањој Луци, за чије се потребе планира пословни простор „Агропром-банке"

Страна 7.

НАШИ У СВИЈЕТУ

СРБИН МИЈЕЊА АМЕРИЧКИ ЗАКОН

• За вријеме посјете великим српским добротворима, Барбари и Милошу Шушић, затекли смо девет рањеника из Републике Српске, а по кућама и породицама, госпођа Барбара је подијелила по Косову 1[illegible]

Страна 9.

ПАРЛАМЕНТ „ГЛАСА СРПСКОГ": ГОРАН ПОПОВИЋ, НАРОДНИ ПОСЛАНИК

ПОСЛАНИЦИ СПОЉНО ПОЛИТИЧКИ КОМЕНТАТОРИ?

• Пратећи Југославију у условима кредитирања и додјеле примарне емисије, ми смо у економској историји вјероватно једина земља која је у најсуровијем рату врло повољно финансирала извоз живе стоке, балвана или увоз банана и кокаколе, а да, рецимо, није успјела довољно финансијски стимулисати производњу оружја и хране

Страна 7.

БОГДАН КРУПЉАНИН, ГЕНЕРАЛНИ ДИРЕКТОР ЈАВНОГ ПРЕДУЗЕЋА "СРПСКЕ ШУМЕ"

И ПРОПИСИ СИЈЕКУ ШУМУ

• Неки од донесених закона из области шумарства, умјесто да помогну производњи и већем извозу дрвних сортимената, "сијеку грану на којој сједи" ова привредна област

Страна 6.

У ВЕТЕРИНАРСКО-СТОЧАРСКОМ ЦЕНТРУ У БАЊОЈ ЛУЦИ ОДРЖАНА СМОТРА БИКОВА

КОЛОСИ ИЗ ЛАБОРАТОРИЈЕ

БАЊА ЛУКА, 30. септембра — Јуче је у Ветеринарско-сточарском центру у Бањој Луци, једином у Републици Српској, одржана смотра бикова. Гостима из Савезне Републике Југославије и Републике Српске Крајине приказана су расплодна — грла најбољег порријекла.

— Годишње имамо око 450 хиљада доза за вјештачку оплодњу, које се дистрибуирају у све српске земље. Морам рећи да је овај центар превазишао фазу преживљавања и да крупним корацима креће у још већи развој када је у питању вјештачко осјемењавање — рекао је Бранко Бјелајац, директор Ветеринарско-сточарског центра.

Протојереј Ратко Радуиковић освештао је просторије центра, а промовисан је и каталог бикова за ову годину.

Љ. Б.

Један од бикова Ветеринарско-сточарског центра у Бањој Луци

Снимио Р. ОСТОЈИЋ

КУЛТУРА

РАЗГОВОР С ПОВОДОМ: БРАТИСЛАВ РАКИЋ, ПЈЕСНИК, ПРЕВОДИЛАЦ, НОВИНАР

БИРИЛИЦА У ЊЕМАЧКОЈ

(СТАНА 16)

БАЊА ЛУКА: У КУЛТУРНОМ ЦЕНТРУ БАНСКИ ДВОР ПРОМОВИСАНА КЊИГА „УСПЕНИЈЕ ГАВРИЛОВО" ЈОВАНА БАБИЋА

ИСТОРИЈА У ЛИТЕРАРНИМ ОКВИРИМА

(СТРАНА 17)

СЛИКА БЕЗ ОКВИРА

ИКОНА – МИСАО, ЗНАК, СЛИКА

(СТАНА 17)

СВИЈЕТ КЊИГЕ

ФИЛМ КАО КОЛАЧ

(СТРАНА 17)

УЧИМО СРПСКИ

КО ГОД НИЈЕ ШТО КОГОД!

(СТРАНА 16)

ВАШИНГТОН ОДУСТАЈЕ ОД УКИДАЊА ЕМБАРГА НА ОРУЖЈЕ

КЛИНТОН СХВАТИО ЈЕЉЦИНА

● Одлука Бијеле куће да се приклони ономе што тражи Русија и савезници шаље недвосмислену поруку влади у Сарајево да у приоритетима америчке политике према Босни одржавање какве-такве синхронизације с Москвом и прекоокеанским савезницима стоји далеко испред муслиманске ствари у Босни

ВАШИНГТОН, 30. септембра (Танјуг) — **Влада у Вашингтону, суочена с притиском осталих чланова контакт-групе, одлучила је да не прихвати иницијативу Алије Изетбеговића да се у Савјету безбједности донесе обавезујућа резолуција о укидању ембарга на оружје муслиманима, потврдили су данас извори у Стејт департменту.**

Према изворима, аргумент који је превагнуо у унутрашњој дебати о томе како даље баратати питањем ембарга, био је тврди став руског предсједника Бориса Јељцина изнесен у управо завршеним разговорима с предсједником САД Билом Клинтоном.

„Јељцин је избјегао да изговори ријеч вето, ал' она је висила у ваздуху" и предсједник је добро чуо, примјетио је поменути извор објашњавајући основни мотив америчког заокрета.

Изетбеговић је у говору на засједању Генералне скупштине УН објавио да муслиманска влада, као „компромисни гест", предлаже да се укидање ембарга на оружје одгоди до пролећа, с тим да УН донесу прије тога одлуку о аутоматском поништавању ембарга уколико у сљедећих четири до шест мјесеци Србиу Босни не прихвате мировни план.

Амерички заокрет практично значи да предсједник Клинтон одуставе, такође, од обећања датог Конгресу да ће пронаћи начин да се ембарго муслиманима укине, било мултилатералном акцијом, било једностраним раскидом Америке од резолуције УН о ембаргу.

Британија и Француска су, поред Русије, такође против тога да се ембарго укине.

Администрација, међутим, остаје и даље у обавези према Конгресу да пред Савјет безбједности изнесе (формално) најављену иницијативу, али сада јој предстоји тежак пут да се пронађе деликатан ријечник резолуције која ће задовољити одбијање савезника и Русије, а неће додатно „разбјесњети Конгрес".

У сваком случају, муслиманска страна је, кажу, још једном губитник. То је схватио и њен премијер Харис Силајџић, који је јуче имао разговор с америчким амбасадором у УН, госпођом Медлин Олбрајт. Послије разговора Силајџић је изјавио да она „није ништа обећала", и да му је пренијела да „неке владе у (контакт-групи) имају проблема „са захтјевом владе у Сарајеву".

Амерички функционер, којег данас цитира „Њујорк тајмс", наговјештава да је сада циљ Вашингтона да се у Савјету безбједности припреми резолуција коју ће подржати остали чланови контакт-групе, што је више него јасно одбијање Изетбеговићеве варијанте.

Муслимани су подигли велику прашину. Подигли су је да начине театарску сцену. Нико их није присиљавао да траже одгађање укидања ембарга", износи „Њујорк тајмс" изјаву једног функционера администрације.

Одлука Бијеле куће да се приклони солуцији коју тражи Русија и савезници шаље недвосмислену поруку влади у Сарајеву, по други пут у посљедњих мјесец дана, да у приоритетима америчке политике према Босни одржавање какве-такве синхронизације с Москвом и трансатлантским савезницима стоји далеко испред муслиманске ствари у Босни.

Прије овог заокрета, таква порука је упућена у Сарајево када је администрација пристала да поништи једну од константи досадашње политике према Србима и Србији и прихвати суспензију санкција наметнутих Југославији.

МИЛАН МАРТИЋ ПРИМИО ЕПИСКОПА ЛОНГИНА

ПРАВОСЛАВЉЕ ОЧУВАЛО ЈЕЗГРО СРПСТВА

● Мартић је оцијенио да улога православља у утврђивању српских националних интереса не смије бити занемарена, пошто је православље кроз историју очувало језгро српства на најзападнијим границама

КНИН, 30. септембра — Предсједник Републике Српске Крајине Милан Мартић заједно са предсједником Скупштине Бранком Војницом, примио је данас епископа далматинског господина Лонгина. Разговарано је о изузетно тешкој ситуацији у којој се налази српски народ западно од Дрине, што је како је речено, резулат насилничке политике коју међународна заједница води према Србима.

Његово преосвештенство господин Лонгин истакао је у разговору како се Српска православна црква залаже за потпуно национално јединство и слогу и за утврђивање заједничке платформе, како би се очували витални интереси српског народа и православља, у најзападнијим српским земљама. Подсјећајући на бројне историјске примјере кобних посљедица раздора међу Србима, његово преосвештенство позвао је све представнике свјетовне власти у Републици Српској Крајини на слогу и сарадњу ради општих народних интереса. Посебно је наглашена потреба одржања духовног и политичког јединства Републике Српске и Републике Српске Крајине, пошто је ријеч о једном народу чија судбина је нераздвојно повезана.

Предсједник Мартић захвалио је епископу Лонгину као цјелокупној Српској православној цркви на показаном разумијевању и бризи за судбину српског народа на просторима бивше Југославије.

Мартић је оцијенио да улога православља у утврђивању српских националних интереса не смије бити занемарена, пошто је православље кроз историју очувало језгро српства на најзападнијим границама. Српска православна црква, по мишљењу предсједника Мартића, у овом тренутку представља реалну снагу, која може да очува јединство српског народа, упркос свим блокадама, притисцима и интригама свјетских моћника.

ДАРИО КОРДИЋ

ИСЕЉАВАЊЕ И НАКОН СПОРАЗУМА

ЗАГРЕБ, 30. септембра (Танјуг) — Предсједник Хрватске демократске заједнице за бившу Босну и Херцеговину Дарио Кордић изјавио је данас да се послије потписивања вашингтонских споразума с подручја које контролишу муслиманске снаге иселило чак 20.000 Хрвата.

У разговору с представницима европске посматрачке мисије у Мостару Кордић је изразио забринутост због тако великог броја исељених Хрвата, а посебно с подручја Зенице и Тузле.

Кордић је с представницима европских посматрача разговарао о спровођењу вашингтонских споразума и о отпорима који се у томе јављају нарочито с муслиманске стране.

РАСТЕ НАПЕТОСТ ИЗМЕЂУ ЧЕЧЕНСКЕ РЕПУБЛИКЕ И РУСИЈЕ

ПРИЈЕТЊА РАТОМ

● Према извјештајима који су током пријеподнева стизали у Москву, нападнут је аеродром у Грозном. Том приликом погинуло је неколико људи и причињена је штета на аеродромској згради

МОСКВА, 30. септембра (Танјуг) — Чеченска Република је данас запријетила да ће објавити рат Русији ако се не обуставе напади хеликоптерима на аеродром у главном граду Грозном — изјавио је у Москви представник Чеченске Републике Солмурат Алазов.

По његовој изјави коју преноси агенција Интерфакс ракетни напад на аеродром у Грозном, у којем је било и људских жртава, чеченска влада оцјењује као „отворену агресију Русије".

Тај представник је такође изјавио да ће чеченски командоси почети да изводе диверзије у разним градовима Русије, укључујући и Москву.

Према извјештајима који су током преподнева стизали у Москву, нападнут је аеродром у Грозном. Том приликом погинуло је неколико људи и причињена је штета на аеродромској згради.

Опозициони кругови такође јављају да су на аеродрому уништена сва постројења и да је он онеспособљен за пријем и отпрему летјелица. Такође се каже да су уништене све војне инсталације.

Јавља се да је један хеликоптер оборен и да је посада изгубила живот.

Присталице бившег предсједника Врховног совјета Русије Руслана Хузбулатова, који предводи једну опозициону струју против садашњег чеченског предсједника Џохара Дудајева, саопштиле су да је напад изведен по наређењу опозиционог привременог савјета.

Присталице Руслана Хузбулатова поставиле су ултиматум Џохару Дудајеву да данас до 16.30 часова по локалном времену преда власт и напусти земљу или се преда.

По свему судећи, ситуација у Чеченској Републици сада је крајње затегнута и коначан исход није могуће предвидјети.

Јуче су се чули гласови да је Џохар Дудајев напустио Грозни и одлетио у Сирију или Либан, али су те информације касније дементоване.

"ГЛАС СРПСКИ" ДНЕВНЕ НОВИНЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
в.д. главни и одговорни уредник *Миро МЛАЂЕНОВИЋ*

ИЗДАЈЕ И ШТАМПА ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ "ГЛАС СРПСКИ", Ул. СКЕНДЕРА КУЛЕНОВИЋА 93, БАЊА ЛУКА
в.д. директор предузећа *Горан МИЈАТОВИЋ*

Оснивач листа је Народна скупштина Републике Српске. Први број „Гласа" изашао је као орган НОП-а за Босанску крајину у Жупици Крај Дрвара, 31. јула 1943. године. Од 6. фебруара 1983. године „Глас" излази као дневни лист.
Од 15. септембра 1992. године излази као дневни лист Републике Српске.
Указом Предсједника Републике Српске од 9. јануара 1994. године лист „Глас српски" одликован је Орденом Његоша првог реда.
Редакција-телефони: главни и одговорни уредник 12-032, деск 12-078, 12-084, дактилографи 12-004, телефакс 11-759.
Спортска рубрика у Улици Веселина Маслеше 28, телефон 12-852, телефакс 12-840.
Огласно у Улици Веселина Маслеше 28, други спрат, телефони 12-844 и 12-848. Шеф пласмана 12-143. Рукописи се не враћају.

Телефони Јавног предузећа „Глас српски", централа (078) 12-414. Директор предузећа 11-559 и 12-263, телефакс 12-283, директор штампарије 12-326.
Динарске уплате на жиро-рачун бр. 30500-801-0-12456 код СДК Бања Лука. Уплате на девизни рачун бр. 30500-620-71000-522 код Бањалучке банке ДД Бања Лука.
КОПИЈУ УПЛАТНИЦЕ ЗА ПРЕТПЛАТУ ПОСЛАТИ НА ОГЛАСНО.
Рјешењем Министарства информација Републике Српске бр. 01-413/93, лист је уписан у Регистар јавних гласила под редним бројем 35.
На основу тарифе пореза на промет тарифни број 8 тачка 1 под 13 на дневне новине „Глас српски" порез на промет плаћа се по стопи од 3 одсто („Сл. гласник Републике Српске" бр. 15/92).

РЕГИОНАЛНИ ОДБОР СДС (СЗ) ЗА ДАЛМАЦИЈУ И ЛИКУ

ОД ЛИЦЕМЈЕРЈА ДО НАЦИОНАЛНЕ НЕСЛОГЕ

• Изненађује енергичност Главног одбора СДС Крајине и осуда Бранка Војнице за тобожње преурањено уједињење РСК са Републиком Српском, мада се зна да предсједник крајинског парламента спроводи одлуке које је Народна скупштина РСК донијела на сједници на Плитвицама

Српска демократска странка српских земаља, Регионални одбор за Далмацију и Лику, оштро осуђује нападе вођства СДС Крајине на предсједника парламента **Бранка Војницу** и квалификације које су том приликом изнесене.

Изненађује енергичност којом Главни одбор СДС Крајине напада предсједника парламента за преурањено уједињење, када се зна да Бранко Војница само спроводи одлуке парламента донијете на сједници на Плитвицама. На тој сједници, сви посланици СДС Крајине листом су гласали за тренутно уједињење РСК са Републиком Српском, предвођени вођом странке, министром **Милаином Бабићем.**

Морамо подсјетити да је министар Бабић, још у предизборној кампањи, најављивао потписивање конвенције о уједињењу у СДС српских земаља, што до дана данашњег није учинио. Очигледно је да је заговарање уједињења још једно лицемјерје СДС Крајине, јер је то једина странка која се још није одредила према ситуацији насталој послије одбацивања плана контакт-групе у Републици Српској. Више је него упадљиво да СДС Крајине и његове вође не излазе у јавност са јасним ставовима о кључним питањима српске националне борбе. СДС Крајине оглашава се само када треба напасти странке и људе који ту борбу воде, којима су општи циљеви те борбе испред личних интереса. Такав је случај и са народом на предсједника Скупштине Бранака Војницу.

СДС српских земаља оштро осуђује понашање појединих министара који су у Владу ушли као чланови СДС Крајине. СДС Крајине држи неколико значајних ресорних министарстава, која од формирања Владе нису урадила ништа. Једини ангажман тих министара био је у опструкцији рада оних органа државе који раде свој посао. Министарство правосуђа, на чијем је челу министар из редова СДС Крајине, није учинило нити један потез којим би покушало да оспособи правосудни систем Крајине за нормално функционисање. Комплетан ангажман министра правосуђа свео се на јавне нападе на органе који су због нефункционисања правосуђа били присиљени да вуку радикалне потезе како би спријечили радње и омогућили функционисање правне државе.

Влада се поставила у улогу извршиоца блокаде према Републици Српској. Овај издајнички чин дубоко је у супротности са глобалним интересима српског народа западно од Дрине, закључцима републичког парламента и политике коју води предсједник Републике **Милан Мартић.**

СДС Крајине се у свом најновијем саопштењу са Главног одбора у Топуском позива на слогу и национално јединство, што представља крајње лицемјерје, када је читавој јавности познато да управо ова странка од избора наовамо, а у посљедње вријеме посебно интензивно, врши чистке и смјењује у државним институцијама, предузећима и на локалном нивоу, ове који нису чланови СДС Крајине. Таква политика, која се заснива на једноумљу и искључивости, сигурно не може допринијети миру и слози, као ни остварењу свесрпског јединства, за које се СДС Крајине, наводно, залаже.

СДС српских земаља оцјењује овакву политику изузетно опасном и апелује на све здраве снаге у Републици Српској Крајини да је осуде.

ИДУЋЕ СРИЈЕДЕ

ИЗВЈЕШТАЈ ПЕЛНАСА У ЖЕНЕВИ

ЖЕНЕВА, 30. септемба (Танјуг) - У Женеви ће идуће сриједе бити одржан проширени састанак Надзорног комитета Конференције о бившој Југославији, на коме ће координатор хуманитарне мисије УН у Југославији Бо Пелнас поднијети извјештај о достављању хуманитарне помоћи СРЈ Републици Српској.

Ово је на конференцији за новинаре данас, одржаној у Палати нација у Женеви, саопштила портпарол конференције Терез Гасто. Састанку ће присуствовати и копредсједници Конференције Дејвид Овен и Торвалд Столтенберг, прецизирала је она.

Према изворима УН у Палати нација, извјештај Бо Пелнаса, који ће он поднијети у Женеви, не мора бити овај документ на основу којег би генерални секретар УН Бутрос Гали ставио свој потпис на резолуцију о почетку примјене дјелимичног скидања санкција СРЈ, рекла је Терез Гасто одговарајући на питање новинара.

На питање да ли је тачно да су Овен и Столтенберг већ сачинили измјене мировног плана о бившој Босни, на основу којег ће Републици Српској бити понуђене прецизне гаранције о праву на конфедерацију са СРЈ, портпарол није могла да да ни потврдан ни одричан одговор.

НАТО ПОЈАЧАВА ПРИЈЕТЊЕ

ЖЕШЋЕ И БЕЗ НАЈАВЕ

СЕВИЉА, 30. септембра - Министри одбране САД, Велике Британије и Француске и Уједињених нација, предлаже да се зарађеним странама у бившој Босни запријети озбиљнијим ваздушним ударима како би престали да угрожавају зоне безбједности, изјавио је један високи француски званичник.

Како јавља АФП, преносећи изјаву функционера чије име није саопштено, суштина овог приједлога је у томе да би убудуће НАТО имао право да предузима ваздушне нападе и ван мјеста на којима се догодио инцидент, односно гдје су кршене безбједне зоне. Према мишљењу француског званичника, НАТО и УН су се досад „ограничавали само симболичне ударе".

„Пракса је била", рекао је француски функционер, „да се босански Срби обавијесте о предстојећем нападу, па чак и да им се укаже на објекат који ће бити гађан", додајући да ће се убудуће са таквом праксом прекинути.

Френс-прес подсјећа да је јуче, првог дана заједања министара одбране НАТО-а, британски министар Малколм Рифкин пренио уздржаност Лондона у погледу неодговарајућих ваздушних удара поводом „изолованих инцидената", упозоравајући да би то могло довести у питање безбједност „плавих шљемова".

Француски функционер тврди да се и британски министар данас сложио да је потребно прибјећи јачим ударима да би се спријечило угрожавање зона безбједности.

Министарски састанак НАТО-а данас је настављен и очекује се да ће у току дана бити завршен.

ВОЈИСЛАВ ШЕШЕЉ КАЖЊЕН СА 30 ДАНА ЗАТВОРА

ОДБРАНА ЋУТАЊЕМ

• Лидер СРС одмах упућен на издржавање казне

• Судија Главонић изјавио да је његов мотив код одмјеравања санкција било спречавање евентуално горих покушаја

БЕОГРАД, 30. септембра (Танјуг) - Дежурни градски судија за прекршаје **Добривоје Главонић** изјавио је Танјугу да је предсједнику Српске радикалне странке **Војиславу Шешељу изрекао казну затвора од 30 дана.**

Судија је рекао да је против Шешеља, који је одмах упућен на издржавање казне, вођен прекршајни поступак по Закону о јавном реду и миру, члан 6. став 2. и 3. због **„груког вријеђања, малтретирања и угрожавања сигурности предсједника вијећа грађана Савезне скупштине Радомана Божовића 27. септембра ове године".**

Главонић је утврдио да је Шешељ у једном тренутку кренуо према Божовићу у намјери да га физички нападне, а по изласку из канцеларије два пута га је пљунуо и опсовао.

Пријаву против Шешеља поднијело је Савезно министарство за унутрашње послове, чији су радници били на лицу мјеста, додао је судија за прекршаје.

Свједоци на суђењу су били шефови посланичких група Социјалистичке партије Србије и Демократске партије социјалиста Црне Горе у вијећу грађана **Недељко Шиповац и Милан Гајовић.**

Судија је рекао да се Шешељ бранио ћутањем, додавши да он има право да се жали на пресуду Градском вијећу за прекршаје. Према прописима, жалбе у прекршајном поступку рјешавају се у року од 24 часа.

Образлажући казну, судија Главонић је изјавио Танјугу да сматра да су овакви инциденти непримјерени савезном парламенту и **да је његов мотив приликом одмјеравања казне било спречавање, евентуално, горих покушаја.**

НА ЛИНИЈИ РАЗДВАЈАЊА

НАПАДИ И ПРОВОКАЦИЈЕ НЕ ПРЕСТАЈУ

• Балијске снаге не мирују на већини ратишта, а посебно у ширем региону Добоја настављају са извођењем интензивних и провокативних борбених дејстава • Пјешадијска и минобацачка дејства непријатељских формација по цивилним циљевима на озренско-возућком фронту • Офанзивна дејства балијских снага на сјевероисточном дијелу теслићког ратишта • Уобичајеним дејствима противничке снаге се оглашавале и на требавском подручју

БАЊА ЛУКА, 30. септембар Балијске снаге не мирују на већини ратишта, а посебно у ширем региону Добоја, гдје настављају са извођењем интензивних офанзивних и провокативних борбених дејстава по српским одбрамбеним положајима и насељима, саопштила је Информативна служба Првог крајишког корпуса ВРС у Бањој Луци.

Непријатељ на озренско-возућком фронту и даље изводи пјешадијска и минобацачка дејства по цивилним циљевима. Тако је угрожавао српско насеље Суво Поље, у долини ријеке Спрече, а затим насеља Трбук, Рјечицу и Бијелу Плочу, у долини ријеке Босне. Од ових напада није било погинулих ни повријеђених мјештана. Истовремено, према српским одбрамбеним положајима југозападног дијела озренског ратишта и готово свим положајима возућког фронта одбране уочено је груписање непријатељских снага, из чега се може закључити да балије и даље не одустају од офанзивних акција према слободним српским просторима Озрена и Возуће.

Балијске формације су офанзивна дејства испољиле на сјевероисточном дијелу теслићког ратишта, гдје су, уз подршку тенкова и артиљеријских оруђа, извела јак пјешадијски напад, с намјером да изврше пробој српске линије одбране овог дијела фронта. Балијски напад су српске снаге одлучном одбраном одбиле, а нападача вратиле на полазне положаје.

Уобичајеним дејствима балије су се оглашавале и на требавском ратишту. Обновили су јача дејства из ПАТ-ва са Драгића брда и Кикића по положајима и насељима јужног фронта одбране овог ратишта, док су пјешадијска, уз подршку ПАМ-ова и минобацача, даноноћно изводили са Рудина, Хаџића главице и Липачке косе по положајима у рејону Комаровца, Станић-Ријеке, Бешња и Циганишта, источно и сјевероисточно од Добоја. Из правца Липачке косе покушан је упад извиђачко-диверзантске групе у рејон Креветака, али је група на вријеме откривена и разбијена.

На добојском ратишту противник је изводио само повремена дејства из пјешадијског и противавионског наоружања али без посљедица по српске одбрамбене снаге. Током дана, над положајима овог ратишта и Добојем надлијетали су авиони НАТО посебно у времену од 10.15 до 11.30 часова, када су над овим градом извели два бришућа лета, након чега су наставили да провокативно круже над градом.

Припадници тзв. армије БиХ ноћас су у Посавини једино нападали на градачачком ратишту, саопштио је Прес-центар Брчко.

Из рејона Кикића, синоћ око 21 час балијске снаге су из минобацача калибра 82 мм испалиле пет пројектила на српске положаје на Сибовцу, 4 км сјевероисточно од Градачца. Међу српским борцима није било повријеђених.

Повремено отварање ватре према српским одбрамбеним положајима забиљежено је и на брчанском и орашком дијелу фронта.

Јутрос је у цијелој Посавини мирно.

„ОСАМ МОБНИХ" И РАТ

ОЗБИЉНО БАСКАЊЕ

Санкције и изолација једне земље нису прави пут за рјешавање локалних сукоба, јер изазивају отпор читаве нације и сврставају је иза националистичких снага које заступају тврду линију, рекао је синоћ дописнику Танјуга италијански министар иностраних послова Антонио Мартино.

Мартино је био једини министар који је пристао на разговор с једним присутним новинаром који је у четвртак до касно увече чекао исход састанка министара „групе седам" развијених земаља и Русије у њујоршком хотелу „Мејфер", далеко од очију јавности.

Амерички државни секретар Ворен Кристофер и руски министар Андреј Козирјев одбили су разговор истоветном формулацијом да „није вријеме за пресконференције".

Мартино је, као добар медитеранац, са члановима своје делегације остао да уз пиће поприча и пристао на краћи разговор.

Мартино је, као добар медитеранац, са члановима своје делегације остао да уз пиће поприча и пристао на краћи разговор.

По његовим ријечима, преовлађујућа тема вечери била је ситуација у бившој Босни, при чему је дошло до конфронтације два „маргинално различита становишта".

„Кажем маргинално, јер се ради о истом циљу — да се Срби у Босни убједе да прихвате мировни план, али ријеч је о различитим приступима", истакао је Мартино.

Једни мисле да Србе треба натјерати примјеном силе и да су санкције „натјерале Милошевића да блокира Србе у Босни", а други, међу којима су Италија и Русија, вјерују да треба показати више флексибилности, рекао је Мартино.

Он је истакао да се о тим разликама водила „веома жучна дискусија". „Италијанска влада сматра да се, с међународног становишта, никад не смије изоловати једна влада, јер је резултат контрапродуктиван. Национално јавно мњење се у том случају сврстава иза националиста и подржава „тврду линију", рекао је италијански министар.

„То је случај и с мировним напорима у Босни. Због тога ми вјерујемо да флексибилнији однос може дати боље резултате".

Поред Босне, било је ријечи и о спречавању шверца нуклеарног оружја и материјала за његову производњу, као и о другим горућим свјетским питањима, рекао је Мартино.

Све у свему, било је то, по његовим ријечима, „једно веома плодно вече и прилика да се размијене мишљења", али без икаквих конкретних нових иницијатива.

Танјугов дописник сазнао је и понеку пикантерију и детаљ о атмосфери која је владала за вријеме вечере.

Руски министар Андреј Козирјев је, према информацијама са састанка, инсистирао да прије евентуалног бомбардовања Срба хоће да зна „данима, а не пар сати унапријед".

Канадски министар Андре Ује, према истим изворима, рекао је да се свима нешто обећава и нуди, само се Србима стално пријети. Он је додао да не зна шта треба понудити Србима, али да нешто треба учинити у том правцу.

Ворен Кристофер говорио је, према Танјуговим изворима, веома уопштено и није рекао ништа „вриједно памћења". Њемачки министар Клаус Кинкел није се појавио на вечери.

„Тајна вечера" у хотелу „Мејфер" на њујоршкој Парк авенији трајала је нешто дуже од два часа.

(Танјуг)

ВАШИНГТОН НЕЗАДОВОЉАН МАЈКЛОМ РОУЗОМ

ГЕНЕРАЛ СМЕТА АГРЕСИЈИ

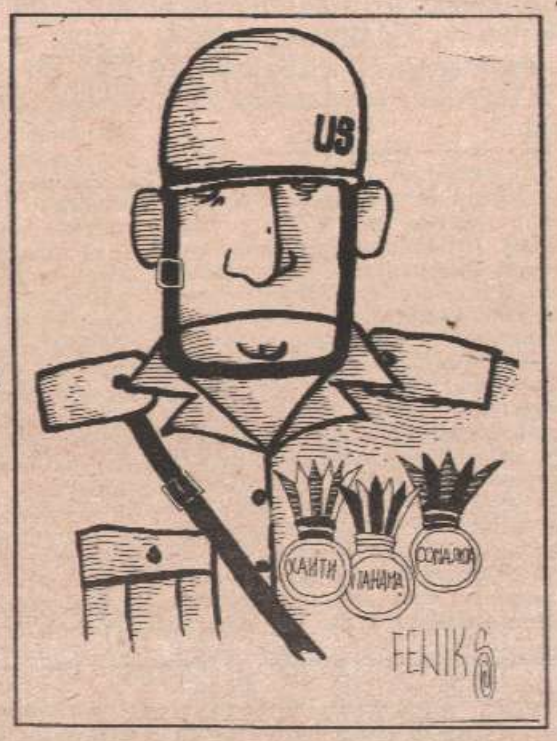

ВАШИНГТОН, 30. септембра (Танјуг) - У Вашингтону је у четвртак још једном изражено незадовољство понашањем команданта мировних снага УН у бившој Босни, британског генерала Мајкла Роуза, за кога се сматра да стоји на путу америчкој линији агресивнијег војног кажњавања босанских Срба.

Представници за штампу Бијеле куће Ди Ди Мајерс, одговарајући на питање да ли САД желе да Роуз буде смијењен, рекла је, међутим, да администрација „није тражила смјењивање Роуза", али да Вашингтон и савезници у контакт-групи и НАТО траже „јачу примјену силе".

Она је нагласила да ће Вашингтон наставити да сарађује са НАТО-ом ради покретања оштријих мјера против Срба у Босни и да се нада да ће у томе успјети.

Секретар за одбрану САД Вилијам Пери такође је, на састанку министара одбране НАТО-а у Севиљи, тражио снажнији договор западне војне алијансе ради кажњавања Срба у Босни, истовремено индиректно прребацујући Уједињеним нацијама да у досадашњим ваздушним нападима на српске положаје нису биле довољно одлучне.

Генерал Роуз је у сриједу изјавио да не мисли да је бомбардовање пут ка миру у Босни, што му је у Вашингтону уписано као велики гријех.

Међу функционерима администрације чује се, такође, приговор британском генералу да „шири дефитизам" (међу муслиманима) процјеном да војска Алије Изетбеговића нема шанси да силом врати изгубљене територије.

Извјештач „Вашингтон поста" јавио је у сриједу из Сарајева, ослањајући се на изворе УН, да Роуз процјењује да би „босанској (муслиманској) армији биле потребне године да би се довољно наоружала, обучила и командно оспособила" за враћање изгубљених територија.

Према истим изворима „супериорност босанских Срба је тако комплетна да они немају никаквог разлога да прихвате понуђени мировни план".

ГАЛИ НЕ ДА РОУЗА

ЊУЈОРК, 30. септембра (Танјуг) — Генерални секретар УН Бутрос Гали рекао је јуче да тим УН у бившој Југославији добро обавља свој посао и да нема разлога да буде незадовољан његовим радом. Он је, у том контексту, поменуо Јасушија Акашија, Торвалда Столтенберга, генерале Де Лапрела и Роуза.

„Они су добар тим и врло добро обављају свој посао у бившој Југославији", рекао је Гали.

НАТО НАЈАВЉУЈЕ

ОШТРИЈЕ УПЛИТАЊЕ

БРИСЕЛ, 30. септембра (Танјуг) - Министар иностраних послова Белгије и нови генерални секретар НАТО Вили Клас изјавио је данас да се „НАТО налази у критичној фази, јер мора да се бави сопственом реорганизацијом и веома комплексним међународним проблемима као што је криза у Босни".

Ову изјаву белгијском радију и телевизији Вили Клас је дао убрзо пошто је јучена састанку министара иностраних послова земаља чланица НАТО У Њујорку и званично наименован за генералног секретара ове војно-политичке организације.

Дипломатски извори у Бриселу су ове ријечи протумачили као наговјештај одлучнијег уплитања НАТО-а у кризу у бившој Босни.

На такву оцјену, према истим изворима, упућује и залагање америчког државног секретара Ворена Кристофера за ригорознију примјену резолуција Савјета безбједности о постојећим зонама безбједности и увођење нових истоветних зона у Босни.

РУМУНСКИ „ВИП" ОТКРИВА:

ПАПА ПРАВИО БОЈНЕ ОТРОВЕ

● Војтила је радио на производњи отровних кристала „циклон Б", који су коришћени за ликвидацију заробљеника - тврди букурештански недјељник

БУКУРЕШТ, 30. септембра (Танјуг) - Букурештански недјељник „ВИП" објављује у данашњем броју опширан чланак о поглавару Римокатоличке цркве и његовим везама с нацистима.

„Послије случаја Валдхајм", пише лист, „папа Јован Павле Други је друга свјетска личност оптужена у посљедње двије године, за сарадњу с нацистима." „ВИП" је једини популарни лист у Румунији који пише искључиво о „невидљивој страни живота личности".

Цитирајући америчке изворе, лист пише да је „у вријеме другог свјетског рата млади пољски хемичар Карол Војтила, касније папа, био радник њемачког Концерна И.Г. Фарбен који је спроводио тајне војне пројекте за потребе Трећег рајха. Војтила је радио на производњи отровних кристала „циклон Б", који су кориштени за ликвидацију заробљеника".

У наставку „ВИП" говори о томе да је Папа постао свештеник тако што је био сакривен у једном католичком манастиру.

„Године 1958. бивши хемичар из И.Г. Фарбен постао је најмлађи епископ у историји пољског клера, да би послије организоване смрти бившег поглавара плаћеник Трећег рајха постао папа Јован Павле Други."

Према писању овог румунског недјељника, Папа је члан организације Друштва светог крста и Божијег дјела или скраћено „Опус Деи", основаног 1928. године у Мадриду.

У годинама послије другог свјетског рата ова организација је помагала окорјелим фашистима и ратним злочинцима. Данас она има, према писању „ВИП-а" 75.000 чланова и била је умијешана у формирање пољске „Солидарности".

„На Балкану", каже се даље у тексту, „Опус Деи" масовно је финансирала Хрватску и Словенију. Тако се појавило чудо у Међугорју - адолесцентна дјевојка која повремено разговара са Светом Маријом, која понешто поручује".

Што се тиче најновије активности „Опус Деи" је умијешан у Македонији, Црној Гори, и на Косову, пише лист. „Папа непосредно руководи људски моћним америчким огранком. Један од његових савјетника је Ото Амброз, који је у Нирнбергу био осуђен на осам година, а пуштен је на слободу послије три године" наводи „ВИП".

На крају написа коментатор примјећује да је недавна Папина посјета Хрватској у ствари била најава нових акција „Опус Деи" на Балкану.

„Папа је инсистирао да се слика са Фрањом Туђманом, садашњим хрватским предсједником. Туђман није нико други него бивши генерал УДБЕ, нека врста Драгића покојног Тита (Драгић је у Дежовој Румунији био главни човјек спровођења комунизма силом), с много злочина против антикомуниста.

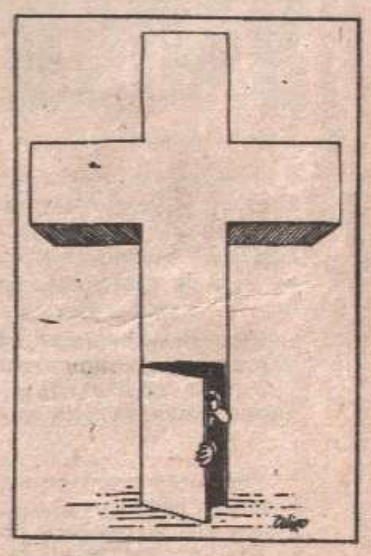

„Зашто се сликао Папа с бившим генералом - удбашем, чије име буди гађење у цијелој бившој Југославији, као и на Западу?, пита се лист и закључује да је то Папа учинио „зато што Опус Деи у суштини успоставља једну традицију".

ЖИПЕ ЗА ТАНЈУГ

ДА СЕ ДОГОВОРЕ: СЛОБО, ФРАЊО И АЛИЈА

ЊУЈОРК, 30. септембра (Танјуг) - Француски министар иностраних послова Ален Жипе предложио је заједнички састанак предсједника Србије Слободана Милошевића, хрватског предсједника Фрање Туђмана и лидера босанских муслимана Алије Изетбеговића за изналажење мировног рјешења у бившој Босни.

У ексклузивној изјави за Танјуг, Жише је рекао да су сва три лидера подржала план Контакт групе и да на томе не треба стати.

У свом јучерашњем говору у Генералној скупштини, Жипе је позвао предсједника Милошевића на дијалог „са свим преосталим заинтересованим странама", упозоравајући да ће у супротном међународна заједница морати сама да наметне рјешења.

Замољен да објасни на шта је тачно мислио, Жипе је рекао да би било „веома корисно да та три шефа држава међусобно разговарају ради изналажења глобалног рјешења за босанску кризу".

„Посебно сам имао на уму могуће међусобно признавање између Хрватске, Србије и Босне. То би био значајан напредак ка мировном плану и мирном рјешењу сукоба у Босни", рекао је Жипе.

Француски министар је додао да је мислио и на ситуацију на Косову која је, по његовим ријечима, веома забрињавајућа.

„Ми смо веома забринути за Косово", рекао је Жипе. „Ми смо за стриктно поштовање људских права свуда у бившој Југославији, посебно на Косову, јер то је веома велики проблем у том дијелу Србије, закључио је Жипе.

БИВША ЈУГОСЛАВИЈА — ИНИЦИЈАТИВЕ

СВИ У ЕВРОПУ

РИМ, 30. септембар (Танјуг) - Једна од челних личности италијанске Народне партије (бивши демохришћани), посланик Роберто Формигони упутио је данас захтјев Влади у Риму да покрене иницијативу за „једновремени пријем свих народа бивше Југославије у чланство Европске уније."

„Потребно је изборити се за подједнако достојанство и исте услове за све народе бивше Југославије", рекао је Формигони у оквиру жустре дебате у Парламенту о ставу Италије према словеначком захтјеву за придруживање ЕУ, који ће се разматрати у Бриселу 4. октобра.

Италија је до сада онемогућавала стављање на дневни ред тог питања, условљавајући „зелено свјетло" враћањем имања и других непокретних добара италијанским ратним и поратним изгнаницима са словеначког подручја.

Словенија је, до сада, категорички одбијала „ултиматум," није потписала ни „трилатерални меморандум" о мањинама (са Италијом и Хрватском), а одбацила је и захтјев за признавање „јединства" италијанске мањине у Истри, која је сада раздвојена хрватско-словеначком границом на ријеци Драгоњи.

ЗАОШТРАВАЊЕ НА КРИМУ

МЕШКОВ БЕЗ ОВЛАШЋЕЊА

СИМФЕРОПОЉ, 30. септембра - Посланици кримског парламента одузели су данас овлашћења предсједнику те републике, чиме су поново оживјеле тензије на полуострву, јавља Ројтер.

Парламент је прихватио са 68 гласова „за" и 14 „против" приједлог да се предсједнику Јурију Мешкову одузму овлашћења државног предсједника и права да формира владу.

Мешков се у тренутку гласања није налазио у Парламенту, али се очекивало да се појави на телевизији.

УЗРОЦИ ТРАГЕДИЈЕ НА БАЛТИКУ

ВОДА УШЛА НА ВРАТА

ТУРКУ, ФИНСКА, 30. септембра - Члан међународне комисије за испитавање узрока удеса естонског ферибота, који је потонуо у Балтичком мору, Финац Кари Лехтола изјавио је да се на основу свједочења преживјелих може закључити да је удес изазвало продирање воде кроз врата прамца брода.

Командант операције спасавања преживјелих, официра финске морнарице Раимо Тиликаинен саопштио је на конференцији за штампу да је на броду било укупно 1.049 људи, више него што је раније било саопштено, јавља Ројтер.

Тиликаинен је такође рекао да спасавање ометају веома неповољни временски услови.

Предсједник комисије, естонски министар саобраћаја Анде Меистер изјавио је да је сада у центру истраге локација брода, за који се вјерује да је потонуо на дубину од 80 до 90 метара у Финском заливу.

САНКЦИЈЕ И ОКО ЊИХ

КАКО — — КОМЕ

Према **„свецу и тропер"** је стара изрека коју је потврдио и Савјет безбједности на примјеру Хаитија, показавши заиста неуобичајену ефикасност. Од америчког предлога да се скину санкције против те карипске земље па до одлуке, једва да је протекло 24 часа, без обзира на то што се практично још ништа није остарило од онога што се постављало као услов.

У Савјету безбједности Русија се уздржала од гласања уз образложење да се некоме укидању санкције преко ноћи, а са другима се мјесецима одуговлачи. Нема никакве сумње да је руски представник у Савјету мислио управо на случај са СР Југославијом.

Наиме, тачно прије недјељу дана Савјет безбједности је изгласао Резолуцију 943 о укидању првог пакета санкција против СР Југославије. Међутим, примјена те Резолуције није почела ни до данас, мада су се, за разлику од Хаитија, стекли сви услови за то.

Кључни фактор за примјену поменуте Резолуције је извјештај координатора хуманитарне мисије УН у СР Југославији Бо Пелнаса. Он би тај извјештај требало да достави копредсједницима међународне конференције о бившој Југославији, а један од њих, Торвалд Столтенберг би га одмах прослиједио генералном секретару УН Бутросу Галију. Његов потпис на тај извјештај би означио почетак примјене Резолуције 943.

Прије неколико дана у Београду су боравили Торвалд Столтенберг и Дејвид Овен и послије разговора са Бо Пелнасом и његовим сарадницима они су и сами отишли на један гранични прелаз на Дрини да се увјере у оно што им је речено. Без икаквог увијања, рекли су да тамо нема никаквих проблема и да ће извјештај о налазима хуманитарне мисије бити послат у Њујорк „веома скоро".

У изјавама Танјугу и неким другим агенцијама, Бо Пелнас је у више наврата потврдио оно што су рекли Столтенберг и Лорд Овен, што значи да апсолутно нема било каквих препрека да се извјештај пошаље Галију.

Упркос томе, извјештај до данас, бар званично, није достављен генералном секретару. Зашто, то у овом тренутку мало ко зна.

Пелнас се „брани" да се његова мисија налази на веома деликатном задатку, да ради у једном веома деликатном тренутку, али све то ипак није довољан разлог да се на извјештај толико чека.

У таквим околностима право се шпекулисало да ће примјена Резолуције 943 почети прошле сриједе. Затим је тај рок помјерен за данас, а најновији наговјештаји говоре да ће то бити у понедјељак, што значи да би примена могла почети у уторак, а први страни авион, највјероватније руског „Аерофлота", би у том случају слетио на Београдски аеродром у сриједу.

Остаје да се види да ли ће се и та најновија предвиђања и остварити. До тада, неизбјежно се намеће питање зашто се одуговлачи толико с примјеном одлуке Савјета безбједности и коме је то у интересу.

Нема никакве сумње да то одуговлачење иде на руку поборницима ратне опције у бившој Босни и да објективно ствара велики ризик од могућих озбиљних инцидената који би били срачунати практично на анулирање одлуке Савјета безбједности. (Танјуг)

РАТ У ЧЕЧЕНИЈИ

ДУДАЈЕВ ПОБЈЕГАО?

МОСКВА, 30. септембра (Танјуг) - Предсједник Чеченске Републике Џохар Дудајев напустио је главни град Грозни и одлетио авионом вјероватно у Јордан или Либију - саопштила је агенција Итар-Тасс, позивајући се на чеченске опозиционе кругове.

Потпредсједник Чеченске Републике Залихман Јандарбијев демантовао је ту вијест рекавши да она не одговара чињеници. Додао је да је Дудајев у главном граду Грозном, и, као и обично, предсједавао сједницом владе.

Руководство привременог Националног савјета, међутим, тврди да је информација о бјекству Дудајева тачна.

Међу становништвом у Грозном, такође круже вијести да се Џохар Дудајев више не налази у Чеченској Републици.

Чеченски радио и телевизија, иначе, вечерас емитују изводе из говора Дудајева, одржаног једном ранијом приликом.

Покушај руских новинара да се из Москве телефоном повежу са кабинетом предсједника Дудајева у Грозном остали су без резултата. У Москви се тврди да у кабинету Дудајева нико не диже слушалицу.

У Москву данас стижу наговјештаји да се у појединим регионима Чеченске Републике припрема офанзива опозиционих снага.

БОГДАН КРУПЉАНИН, ГЕНЕРАЛНИ ДИРЕКТОР ЈАВНОГ ПРЕДУЗЕЋА „СРПСКЕ ШУМЕ“

И ПРОПИСИ СИЈЕКУ ШУМУ

• Неки од донесених закона из области шумарства, умјесто да помогну производњи и већем извозу дрвених сортимената, сијеку грану на којој „сједи“ ова привредна област

Љиљана БОЖИЋ

Народна скупштина Републике Српске је на сједници одржаној у мају ове године усвојила Закон о шумама и обавезали Јавно предузеће „Српске шуме“ да управља шумским богатством Републике Српске (изузев незнатних површина којом управља ВРС и култура које су у саставу бањолучког „Инцела“). До краја септембра ово предузеће је имало рок да усклади своје реорганизовање с одредбама закона. О томе докле се стигло са примјеном овог закона у „Српским шумама“, Богдан Крупљанин, генерални директор, каже:

- Управни одбор Јавог предузећа „Српске шуме“, на сједници одржаној прије неколико дана, донио је измјене и допуне Статута педузећа и упутио их влади Републике Српске на давање сагласности. Овом статутарном промјеном омогућава се пререгистрација шумских газдинстава у организационе цјелине, са статусом правног лица и властитим жиро-рачуном. Очекујемо да ће Влада на наредној сједници дати сагласност на овај документ и ми ћемо у року од неколико дана пререгистровати шумска газдинства и привремене шумске управе. Тако ћемо приступити завршној фази издвајања шумарства у шумарска газдинства из састава постојећих шумскоиндустријских предузећа у Кључу и Шипову. У Дрвару, Петровцу и Србињу шумарство је већ издвојено из стаства дрвне индустрије и послује као газдинство, уз огромне проблеме. Наиме, још нису усвојени диобни биланси, што би требало урадити до краја календарске године.

ПРОДАЈА ДРВЕТА ПО БАГАТЕЛНИМ ЦИЈЕНАМА

У односу на Србију Црну Гору и Републику Српску Крајину, имали смо цијене дрвних сортимената у просјеку за 50 до 87 одсто ниже. То је био разлог што смо имали пуно купаца. То је држава ипак могла контролисати. Ако би остала на снази уредба о таксама на извоз обловине и резане грађе, шверц и незаконита продаја би се знатно повећали - каже Крупљанин.

НОВИ КРИТЕРИЈУМИ

Који су то критеријуми за формирање шумскопривредних подручја?

- Наш Управни одбор је дао своје мишљење о новим критеријумима и очекујемо да ће их Влада усвојити. Ја сам у својству генералног директора формирао стручну комисију од представника „Српских шума“, ресорног министарства, шумарског факултета републичке Привредне коморе и ИРЦ биров, са задатком да се преиспитају постојећа шумскопривредна подручја, предложи њихову корекцију и евентуално свођење у општинске границе. То је наравно могуће у случајевима гдје неће бити доведена у питање успјешна реализација шумскопривредне основе и позитиван финансијски резултат. Будући да је ово не само стручно, економско већ и политичко питање, очекујем да ће бити одређених проблема, али да ћемо овај посао завршити у неколико фаза до краја календарске године.

Претпостављам да ћемо имати у предузећу 50 шумских газдинстава и у Републици Српској више од 50 општина за које ћемо требати радити исто толико шумскопривредних основа, за газдовање државним и приватним шумама. За све оне којима шумскопривредне основе истичу до 1996. године, радићемо анекс без теренских снимања, што се у изузетним приликама толерише.

Са каквим успјехом се извршава планирани обим производње у овој години?

- Ове године планирана је производња дрвних сортимената у висини од 60 одсто предратне производње и 30 процената узгојних радова прије рата. Остварена производња и реализација у првих шест мјесеци кретала се у висини од 15 одсто производње дрвних сортимената и пет процената узгојних радова од планираног. Разлоге оваквом стању треба тражити прије свега у немогућности пласмана произведених дрвених сортимената и недостатку потребних финансијских средстава. Средином пословне године залихе обловине у шумарству су износиле 190 хиљада кубика, што чини 61 одсто производње и рудног дрвета преко 25 хиљада кубика, што чини 147 процената остварене производње. Овдје се ради о прелазним залихама у првом полугодишту. Морам напоменути да су те залихе већ сумњивог квалитета и да се налазе у стању декласирања. То је било намијењено за локалну целулозну и дрвну индустрију, која их због својих потешкоћа није успјела преузети, нити има гаранције да ће то у догледно вријеме урадити.

ОСТВАРЕНА ПРОИЗВОДЊА

Која су предузећа, ипак, успјела да испуне план производње?

У односу на планирану производњу за шест мјесеци, најбоља остварења имају шумско Газдинство „Бистрица“ Црепољско са 137 одсто реализованог, „Романија“ Соколац са 120 процената и „Планинско“ из Хан-Пијеска са 118 одсто. Најлошије су пословали шумско газдинство из Добоја, само шест одсто оствареног плана, Илијаш 18 процената и Чајниче са 26 одсто.

Карактеристично је да су поједина шумска газдинства средином године имала веће залихе од остварене производње, као што је случај са „Шатором“ Гламоч, гдје су залихе веће три пута од остварене производње и износе 74 хиљаде кубика, а производња је износила око 24 хиљаде кубика. Или, и у Книжеву, гдје је производња износила 14.300 кубика, а залихе преко 16 хиљада кубика, што је за 16 одсто више. Низак обим производње и реализације, висок ниво залиха и дрвних сортимената, неплаћена реализација, која се креће у висини четворомјесечне производње, ниске продајне цијене, првенствено код цијепаног дрвета и издвајање у висини од 60 одсто од наплаћене реализације за ВРС довели су до пословања са губицима.

У трећем тромјесечју, а такође су процјене и за четврто, фактично је обустављена производња обловине и рудног дрвета и сва активност се своди на обезбјеђивање огрјевног дрвета. Ова чињеница је крајње упозоравајућа и врло брзо ће доћи до негативних ефеката и за запослене и за шумарство уопште. Посебно у оним општинама гдје је шумарство водећа област, као што је случај са Шиповом, Книжевом, Гламочом.

Докле се стигло са снбдијевањем становништва огрјевним дрветом у овој години?

— За разлику од претходних сезона, ове године са много више успјеха се обавља овај посао. У већини општина ова проблематика је разријешена. На нивоу Јавног педузећа је обезбијеђено више од 80 хиљада просторних метара дрвета бесплатно за породице погинулих бораца. Обезбијеђена је довољна количина по тржишним цијенама за инвалиде, које плаћају привредне организације код којих су запослени. За остале борце дрво се налази у шуми на пању.

О каквом је материјалном издатку за предузеће ријеч, довољно је ако се напомене да ових 80 хиљада просторних метара у себи носе реализацију од милион и 600 хиљада динара, да за породице погинулих обезбијеђујемо дрво по цијени од 16 динара по просторном метру. За остале борце је обезбијеђено у шуми по цијени од три и по динара. У преко 50 општина нису ни то у стању да реализују.

— Ми огријевним дрветом не покривамо ни основне режијске трошкове. Имаћемо великих проблема на појединим локалитетима, гдје су захтјеви већи од могућности шуме, као што је случај са подручјем Српског Сарајева, Бијељине и Бање Луке. Дрвета има у продаји, на улици, нажалост, по цијени од 50 динара по просторном метру цијепаног дрвета. Народ се, значи, добрим дијелом већ снабдио. Морам рећи да имамо и шумских газдинстава која овом послу нису приступила на одговоран начин и ја сам већ предузео одређене мјере. Неколико директора је већ смијењено, десиће се то врло брзо и са неколико директора са овог локалитета, које покрива регионална привредна комора Бање Луке. Надамо се да ће сав посао бити ипак приведен до краја новембра.

ПИСМА ВЛАДИ

Влада Републике Српске почетком године је донијела одлуку о увођењу и утврђивању висине накнаде код коришћења шума на вриједност реализоване наплате дрвних сортимената. Како се спроводи ова уредба?

— Ми смо и прије доношења ове уредбе указивали ресорном министарству на нелогичност њеног доношења. Два пута смо писали Влади са приједлогом да се уредба преиспита јер је у пракси непроводива. Што се тиче шумарства, она је сношљива јер у себи предвиђа да од нето реализације издвајамо 10 одсто за ВРС и да по никаквим другим основама нема издвајања. Међутим, због одређених проблема, због немогућности да се из буџета финансира Војска, на терет извршних одбора општина пало је финансирање лаких бригада. Они су разрезивали по привредним субјектима како су сматрали да треба. Захтјеви по том су од наших шумских газдинстава много већи од 10 процената. Навео бих податак да се око 60 одсто од наплаћене реализације издваја за потребе Војске. Шумско газдинство из Санског Моста, гдје се издваја 92 одсто од наплаћеног које је за првих шест мјесеци дало 415 хиљада динара Војсци, или шумско газдинство из Хан-Пијеска, које је дало око 70 тона меса за првих шест мјесеци (489 хиљада динара). Зато смо се обратили Влади да поново преиспита ову одлуку и да је укине. Шумска газдинства тако по више основа издвајају за ВРС. Ми смо спремни за Војску дати и посљедњи динар, али тебало би тај терет равномјерно расподијелити.

СЛОВО ЗАКОНА ШТИТИ ШУМЕ

Под примјеном Закона о шумама, подразумијева се и преузимање државних шума и шумског земљишта од осталих досадашњих корисника, а то су земљорадничке задруге, пољопривредна добра. Таквих је у Републици Српској 55 субјеката, који се налазе на поршини од 23 хиљаде хектара. Треба затим дефинисати организациони и правни статус националних паркова „Сутјеска“ и „Козара“, који су до сада у саставу Јавног предузећа „Спрске шуме“, и издвојити заштитне шуме које служе за заштиту земљишта водотока, насеља, привредних и других објеката од елементарних непогода. Ту су и шуме које служе као заштитни појас или шуме на горњој граници вегетације, као и шуме са посебном намјеном.

ПРОБЛЕМИ ИЗВОЗА

Како се спроводи Уредба о увођењу таксе на извоз обле и резане грађе?

— Ми смо у „Српским шумама“ ову уредбу дочекали са изненађењем, јер нам није јасан циљ доношења овакве одлуке. Ако је сврха њеног доношења била адекватан одговор СРЈ, на увођење ембарга са њене стране, забрана извоза са наше стране или као заштите домаће индустрије због обезбјеђивања недостајућих сировина, односно спречавање незаконитог и неконтролисаног испод тржишних цијена, одлива ових производа ван граница Републике Српске, не улазећи у реалност висине таксе, ова уредба би имала оправдање. Међутим, ако се њом хтјело обезбиједити више средстава у буџет Републике, ово је чист промашај, што се може доказати њеним непримјењивањем у протеклом периоду. Она ће директно утицати на пад производње у шумарству и преради дрвета, јер се резана грађа и прије уредбе слабо пласирала на засићено тржиште Србије, гдје се продавало уз багателне цијене, а шумартво ће остати без купаца огрјевног и целулозног дрвета и у Републици Српској и ван ње. Производња ће се практично свести на производњу и реализацију огрјевног дрвета, које смо до сада давали бесплатно или по симболичној цијени.

ПАРЛАМЕНТ ГЛАС СРПСКИ

„Покрећући рубрику Парламент "Гласа српског" желимо да омогућимо посланицима Народне скупштине Републике Српске да изнесу своје мишљење, лични став о питањима која сматрају приоритетним. Наравно, наше странице, отвараћемо и за реаговања и мишљења наших читалаца како би се дошло до најбољег одговора на отворена питања.

ГОРАН ПОПОВИЋ, НАРОДНИ ПОСЛАНИК

ПОСЛАНИЦИ СПОЉНО-ПОЛИТИЧКИ КОМЕНТАТОРИ?

Горан ПОПОВИЋ: Депозитни рачуни донијели огромне губитке

● Пратећи Југославију у условима кредитирања и додјеле примарне емисије, ми смо у економској историји вјероватно једина земља, која је у најсуровијем рату врло повољно финансирала извоз живе стоке, балвана или увоз банана и кокаколе, да, рецимо, није успјела довољно финансијски стимулисати производњу оружја и хране

● Након бројних „политичко-привредних" посјета на свим нивоима из неких нама „пријатељских" замаља, нисмо добили ни долар кредита, отворену кредитну линију, квалитетан акредитив или било какву финансијску ињекцију, већ смо својим куповинама код њих добро помагали њихову економију

Ретроспективу рада Народне скупштине Републике Српске у протеклом периоду оптерећују бројни проблеми. Најбројнији су, свакако, они из домена унутрашње политике. Скупштина се претежно бавила и исцрпљивала проблемима спољне политике. Много дјелотворније би било да смо као скупштински дом дефинисали спољнополитичке приоритете и циљеве, а реализацију препустили надлежном министарству, односно Предсједништву. Овако од једног броја посланика направили смо спољнополитичке коментаторе о питањима глобалних међудржавних, па чак и глобалних свјетских проблема. **Озбиљнијем познаваоцу међународних односа у свјетлу рјешавања кризе на просторима бивше Југославије, тешко је доказати одлучујући утицај посланика из неке мале и неразвијене општине Републике Српске на глобалне политичке** односе у свијету.

Ми смо ушли у рат са неадекватним политичким системом. Упорно смо копирали систем Савезне Републике Југославије, која није била у рату. Залагао сам се за тржишно-планску привреду ратног усмјерења, за велике наруџбе ратне производње од домаћих фабрика, кредите и пореске олакшице и све друге приоритете. За властиту ратну производњу, по мом мишљењу, требали смо привремено, до окончања рата, затворити поједине фирме и институције које нису у функцији ратовања. Ми смо радили и радимо потпуно супротно. Непроизводне фирме и институције ничу као печурке послије кише. Многи су у овим институцијама пронашли начин да се нађу на режиму „радне обавезе".

У току рата смо основали готово све непривредне асоцијације и републичке институције, које је имала бивша држава. Па чак и више од тога. Да би држава од око милион и три стотине хиљада становника и непознатим, али свакако ниским националним дохотком, себи може приуштити овакву надградњу. Сигурно не!

КОКА-КОЛА УМЈЕСТО ОРУЖЈА И ХРАНЕ

Под великим теретима рата, енормне друштвене надградње, високих трошкова енергије, транспорта и других трошкова, те прекида у снабдијевању, привреда се „савијала" и радила готово четири године. Сада је ту и ембарго против наше државе. Међутим, многи су задржали исте навике. На све ове појаве један број посланика указивао је у току досадашњег рада Скупштине.

Прошле 1993. године изгубили смо огроман капитал под дејством хиперинфлације. **Пратећи Југославију у условима кредитирања и додјеле примарне емисије, ми смо у историји вјероватно једина земља која је у најсуровијем рату врло повољно финансирала извоз живе стоке, балвана, или увоз банана и кока-коле, а да, рецимо, није успјела довољно финансијски стимулисати производњу оружја и хране.**

Други, можда и основни проблем је недостатак планирања на нивоу државе, те критеријума за пословање у условима рата. Недостајућа средства су црпљена из амортизације, залиха, банкарског капитала... **Жалосно је да послије бројних „политичко-привредних" посјета на свим нивоима из неких нама „пријатељских" земаља, нисмо добили ни долар кредита, отворену кредитну линију, квалитетан акредитив или било какву финансијску ињекцију. Штавише, ми смо својим куповинама код њих добро помагали њихову економију.**

Кадровска селекција је у претходном периоду била пресудан узрок зашто као држава нисмо урадили више на економском плану. Запостављање бањолучког региона један је од кључних фактора пада наше привреде. Тек сада се осјећају болне посљедице недовољног утицаја властите струке и науке на све сегменте живота у Републици. А струке и науке објективно има највише на подручју бањолучког региона. Лично мислим да се Република Српска у рату не може одржати као држава на полицентричном моделу друштвених односа. **Но постојећи систем централизације свега и свачега у „номиналном" републичком центру није добар за цјелину наше државе. Он неминовно репродукује непотребне антагонизме и анимозитете, а одржава се некомпетентним, али зато "кооперативним", кадровима.**

КАКО ВРАТИТИ СТРУЧЊАКЕ И НАУЧНИКЕ

Као један од почетних корака који води уравнотежењу финансијских токова у Републици, предлагао сам да се у бањолучким банкама задрже адекватни буџетски и фондовски депозити. Тиме би се побољшала њихова ликвидност, а и ликвидност њихових комитената. Примјера ради, само у мају и јуну 1994. године депозити буџета и фондова били су троструко већи од депозита банака, што довољно говори о значају држања државних депозитних рачуна. Најгоре је што су у току прошле године депозитни рачуни били ван функције банака, па је само по тој основи непотребно изгубљено бар 100 милиона динара.

Тај приједлог је изазвао одређену пажњу, на том плану је нешто урађено, али свакако недовољно. Повећањем нивоа ових средстава стимулисао би се најпродуктивнији дио државе без нарушавања постојеће шеме управљања буџетом. Утицај неправедних санкција посебно је погубан „западно од Брчког". Летимичан поглед на цијене у Семберији, указује на њихов много нижи ниво него овдје у Крајини. Уколико се настави са оваквим трендовима Крајина би могла ући чак у фазу релативне неразвијености према Републици Српској.

Проблеми државе у настајању, поготово у ратном времену, су реалност. Међутим, велика је штета за државу и сваког њеног појединца, што не користи све своје ресурсе. Да би се ресурси користили, потребно је укључити струку и науку, наравно у оквиру владајућег политичког миљеа. Свако друго понашање представља ненадокнадив, можда и пресудан губитак.

Данас је посебно актуелно питање - зашто су одређени квалитетни стручњаци и научници по страни догађања? Разлози су различити. Но држава се мора побринути да их привуче, стимулише, уважава и прихвата њихове прогресивне идеје и пројекте.

Само таква држава може мукотрпно и на дуги рок ући у фазу стабилности, раста и прогреса. Ми смо сада у рату, али исто тако као што све друштвене ресурсе морамо посветити њему, ми се морамо опредијелити какву будућност желимо.

Један број посланика оправдано се континуирано залаже за дефинисање стратегије развоја у условима рата, која ће садржавати и неопходне процјене и минималне циљеве развоја државе у будућности. Кад се анализира 1993. година, очигледно је да је она у економском погледу изгубљена. Почетни позитивни резултати у 1994. години анулирани су кретањима у другом полугодишту, поготово након увођења ембарга. Поставља се оправдано питање имамо ли права да се тако понашамо и у идућој години.

Момо ЈОКСИМОВИЋ

ПОРЕСКА ПОЛИТИКА

● Пореска политика, односно њена недосљедна примјена, један је од највећих узрока наше економске нестабилности. Од периода до периода, озбиљност у прикупљању пореза била је различита. Исто се односи и на поједине области Републике Српске. Посебно је карактеристичан период наплате пореза од купаца у девизним средствима, а плаћања истог држави у безвриједним динарима. Тадашње министарство је веома споро реаговало на апел неких посланика и привредника.

ЕМБАРГО

● У тумачењу посљедица ембарга на нашу економију, неки званичници су отишли заиста далеко. Но, већ данас је јасно да ћемо као држава тешко одржати и овакав економски систем. Наглашавам, да ће највеће посљедице ембарга оставити на Крајину, на онај дио државе који се у овом рату најкоректније односио према оружаној борби, те финансијском, економском, културном и сваком другом доприносу у стварању нове државе.

ИЗБОРНА БАЗА

● Посланици веома мало или никако не консултују своје изборне базе. У почетку мандата један је од разлога је био неблаговремена достава материјала. Данас је стање у том погледу нешто боље, но консултације са базом су веома слабе. Осим тога, многи закони су се доносили у касне сате без расправе послије вишечасовног рада, када се због умора материјали нису могли критички сагледавати.

СВЈЕТСКА РАСПРОДАЈА АМЕРИЧКЕ ДЕМОКРАТИЈЕ ЗАХВАТА И БИВШУ БОСНУ И ХЕРЦЕГОВИНУ

НЕМОГУЋА ФЕДЕРАЦИЈА

● Све оно што се сада дешава у бившој БиХ је почетак увођења америчке демократије на овим просторима, а за разлику од Хаитија, до тога може доћи само ако Запад избије на лијеву обалу Дрине и католичанство побиједи на просторима некадашње БиХ ● Основни разлог за стварање хрватско-муслиманске федерације је жеља Запада, а нарочито САД, да постави противтежу српској војној моћи ● Муслимани у бившој БиХ су продужена рука глобалне свјетске политике водећих исламских земаља (Иран, Турска, Пакистан...), а Хрвати Запада односно, САД и Њемачке. Међутим, ту се интереси двије стране искључују

мр Драган Д. МАРЧЕТИЋ
пуковник

Прошле седмице смо били свједоци још једног „бриљантног успјеха „спољне политике и војске Сједињених Америчких Држава (САД). Са „свега" 2 носача авиона (хеликоптера), 15 осталих ратних бродова (крстарица, разарача, фрегата и сл.), 200 борбених авиона и око 15.000 маринаца (војника морнаричке пјешадије) (САД су успјеле да врате демократију на Хаитију. У томе их није спречавало око 7500 готово ненаоружаних војника ове острвске земље, те је тиме овај успјех САД још већи.

Једни (САД) су били за извоз сопствене демократије у туђу земљу под изговором (а добар изговор увијек пара вриједи) повратка на власт свргнутог предсједника **Аристида.** Други (Хаити, односно генерал **Седрас** његови истомишљеници (су се готово три године одупирали таквом увозу туђе робе кад већ имају своју. Паметнији попушта, а шут се никада није тукао с рогатим па је генерал **Седрас** тако и поступио. За сада је још много тога непознато, али је потпуно сигурно да ће **Аристид** одмах почети да чисти политичке противнике. Потом ће доћи да устанка, а затим и до грађанског рата. Биће право чудо ако тај рат не захвати и Доминиканску Републику, односно непосредног сусједа. Тек тада од демократије на овом острву неће бити ништа јер се неће ни знати ни ко у кога ни зашто пуца.

САД ће се по обичају наћи у чуду, а вјероватно ће им посебно тешко пасти чињеница што неће моћи да утврде коме је поново потребна демократија по њиховом моделу коју изгледа неће нико. Руси се на све ово мрште јер увиђају да се свјетски жандар (САД) не шали и да је озбиљно почео да тренира строгоћу. Мрште се и боје се да све то не узме маха а боје се и ради себе. Никога се не треба бојати јер када неко види да га се други боји осјети се двоструко јачим. А ако види да га се други не боји, осјети се двоструко слабијим што су нам САД тако лијепо приказале у Сомалији, захваљујући генералу Аидиду.

ВОЈНА ПРОТИВТЕЖА СРБИМА

Све оно што се сада дешава у бившој БиХ, није ништа друго него увод у увођење америчке демократије и на овим просторима. За разлику од Хаитија, у бившој БиХ до тога може доћи само ако буду испуњена два претходна услова. Први је избијање Запада на лијеву обалу ријеке Дрине, а други је побједа католичанства у бившој БиХ. РС смета у сваком случају, те је њен нестанак императив за реализацију тих и осталих циљева Запада. Досадашњи рат у бившој БиХ је показао да на тим просторима нема војне силе која би могла да нанесе војнички пораз војсци РС. Муслимани су јасно демонстрирали своју немоћ у том смислу, а ни Хрвати (ХВО) се нису прославили. Запад није спреман да ангажује своје људство у овоме рату. Када се све то скупи и сабере, јасно је да се овај рат против Срба из РС мора добити, али никако није јасно ко и како би то урадио. Ради свега тога је створена муслиманско-хрватска федерација (м/х федерација) која ће по свему судећи умријети прије него што прохода.

Најважније је питање шта су САД у ствари хтјеле са том федерацијом, зашто је она немогућа и шта ће могуће проистећи из нечег тако немогућег. Основни разлог за стварање те федерације је жеља Запада, а нарочито САД да изнађе противтежу српској војној моћи у бившој БиХ. То је у потпуности одговарало интересима и муслимана и Хрвата. Муслимани се тиме лишавају једног противника, отпада рат на два фронта који увијек треба избјећи кад год се то може и ослобађају се додатне снаге за даљи рат против Срба. Хрвате (ХВО) вашингтонско-бечки споразуми спасавају војничког пораза на чијој су се ивици налазили и губитка Херцег-Босне који је био извјестан. Тиме се Западу, односно САД, бар како они мисле отварају потпуно нове могућности у овоме рату које су опредијељене сљедећим.

УДРУЖИВАЊЕМ ПРОТИВ ТРЕЋЕГА

Прека потреба САД у овоме рату је да га изгубе Срби. То до сада нису успјели да остваре ни муслимани ни Хрвати и по свему судећи до тога не може доћи ни у догледној будућности. Ако нису нити ће моћи свако за себе, треба их удружити па можда тако нешто и учине.

Излазак Запада на лијеву обалу ријеке Дрине је основни услов за његову даљу експанзију (ширење) на Исток. Најбоље би било када би то учинили Хрвати (ХВО) јер би се уједно ријешио и проблем побједе католичанства, но, они немају довољно снага за то. **Уплитање Хрватске у овај рат против Срба из РС би изазвало реакцију СРЈ, што за сада није препоручљиво. Мање повољно рјешење су муслимани, но ни они у томе не успијевају. Ако се удруже, неке шансе постоје, а боље је имати некакве него никакве. РС при садашњем фактичком стању територијалног разграничења у бившој БиХ може да постоји и поред Алијине џамахирије и Херцег-Босне и да не брине ни за садашњост ни забудућност. Међутим, ако се они удруже, ситуација се за РС ипак унеколико мијења.**

САД, а тиме и остали Запад у бившој БиХ (нормално у авнојским границама) желе побједу католичанства, а не ислама. Ислам ће свакако бити елиминисан када заврши рат и када га прогута Хрватска. До тада ће добар дио тога посла одрадити војска РС у међусобном обрачуну са војском те федерације чију велику већину чине муслимани. Ради тога и такве политичке оријентације је недавно 56. пуковнија ХВО код Коњица одбила да се бори против Срба и прије бјекства муслиманима предала све оружје. Тако ће изгледа врло брзо стварност постати онај најкраћи виц на свијету „Били једном Хусе и Хасе".

И поред несебичне помоћи Запада могло је да се деси да војска РС искористи погодне услове и дефинитивно порази муслиманску војску која сигурно не би дуго издржала рат на два фронта. Стварањем ове федерације до тога може доћи, а тиме се уједно и продужава овај рат све док год то Западу одговара.

Укупне шансе ове федерације у овоме рату повећава и раскол између СРЈ и РС који је у доброј мјери ослабио фронт свесрпског отпора, нарочито према муслиманима. Поред тога, овакво стање, хтјели ми то или не има негативне посљедице и на РС и на њену војску.

СУПРОТСТАВЉЕНИ ИНТЕРЕСИ ПАРТНЕРА

Због чега је м/х федерација практично немогућа?

И поред свих интереса „савезника" који се поклапају, много је важнија чињеница да они само привидно потврђују потребу стварања и могућности опстанка ове федерације. Томе у прилог говоре стање међусобних односа „савезника" и на терену који их у потпуности оповргавају чинећи ту измишљену творевину немогућом. Ради се о необоривим чињеницама од којих ћемо навести само најважније.

Муслимани у бившој БиХ су продужена рука глобалне свјетске политике водећих исламских земаља (Иран, Турска, Пакистан итд.), а Хрвати Запада, односно САД и Њемачке. И у глобалним (свјетским) и у регионалним (локалним) размјерама ти се политички и остали интереси међусобно потпуно искључују.

Ради се о двјема различитим вјероисповјестима од којих једна (ислам) апсолутно не прихвата било коју другу поред или изнад себе. Ни овој другој у том погледу није мане.

Муслимани су и по Кур'ану дужни и обавезни само на привремени а не трајан мир са невјерницима, а то примирје може и смије трајати само дотле док се не осјете спремним да продуже рат.

Алијина влада бившу БиХ искључиво види као унитарну. Херцег-Босна не жели да буде у таквој држави, а Туђман изјављује да за ту државу може важити само алтернативна конфедерација или диоба и ништа више. Централна Босна је исувише важна и за једне и за друге тако да свако од њих не види шта би имао да дијели са било ким. Ради се о војној индустрији бивше СФРЈ од Бугојна и Травника до Бусоваче и Зенице, о рудницима, хидро и термоелектранама, као и о комуникацијским чворištима. И једни и други сањају да избију на своју, а не заједничку Дрину која може бити одскочна даска за даље ширење на Исток само њихове вјероисповијести.

За свакога од њих Мостар је само њихов (Срби се ту и не рачунају јер их је од 30.000 остало свега око 300) и у њему нема мјеста за друге. **Између доскорашњих непомирљивих непријатеља је пало тако много крви да ни једни ни други то не могу заборавити ни за 100 година. Муслимани су из бивше БиХ етнички почистили око 150.000 Хрвата, а они око 50.000 муслимана. Успут су једни другима порушили и попалили огњишта тек толико да немају гдје да се врате.**

Муслимани масовно мобилишу Хрвате у своју војску и при томе их користе углавном за копање ровова, разминирања или као живи штит против Срба. Хрвати (ХВО) немају такве могућности за шта су сами себи криви јер су извршили изузетно детаљно етничко чишћење Херцег-Босне од муслимана. Једни другима редовно отимају хуманитарну и осталу помоћ и при томе се обилато користе затварањима комуникација за ротур.

Најбољи показатељ општег стања у тој федерацији је Витез. Неки дан је командант 7. корпуса муслиманске војске **Мехмед Алагић** (бивши мајор ЈНА који је једно вријеме службовао у Бањој Луци) ХВО запријетио да ће разрушити тај градић ако не одблокира комуникацију Травник — Зеница. ХВО то не жели да учини јер јавно изјављује да очекује општи напад муслиманске војске.

МОСТ БЕЗ ОБАЛА

Ако су такви међусобни односи између „савезника" и ако је такво стање на терену, онда је сасвим јасно да та федерација не може функционисати. Такво стање потврђују и чињенице да Херцег-Босна условљава ту федерацију федерацијом с Хрватском. Са друге стране Хрватска условљава конфедерацију са м/х федерацијом тек послије разговора са Србима. **Укупно стање отежава и даље постојање Предсједништва такозване БиХ са Алијом на челу и паралелна власт те федерације чији је предсједник Крешимир Зубак. Кантоналне власти не функционишу, нема федералног судства и полиције, а о заједничкој војсци и да не говоримо. Ствари стоје тако поше да су муслиманске власти скоро поднијеле кривичну пријаву против Дарија Кордића (предсједник ХДЗ) и још 35 бојовника за ратне злочине почињене против муслимана.**

М/Х федерацију која постоји само на папиру (а папир подноси свашта) одржавају у таквом стању САД, заједнички интереси борбе против Срба и ништа више. За јавност она функционише и склапа споразуме, као прије неки дан у Загребу при чему је онај о повратку прогнаних гори и од најгорег цинизма.

Свако од њих чека своју шансу. Муслимани се надају да ће се Хрватска војно ангажовати против РСК чиме би ХВО био остављен на милост и немилост њиховој војсци. Херцег-Босна (ХВО) прижељкује општу стратегијску офанзиву војске РС при чему би велики дијелови средње и централне Босне остали без адекватне муслиманске одбране.

И поред свега тога господин **Кошник** (администратор УН) подиже мостове у Мостару. Мостови спајају обале ријека и повезују људе. Обале су ми јасне, али не и људи јер по свему судећи тамо више нема људи које би требало повезати.

Тако је и са м/х федерацијом која је првенствено немогућа због тога што нема људи које би требало да повеже и споји. Ради тога је могућа само на папиру, али не и у пракси. Пошто је то сигурно тако онда је једино могуће што може проистећи из нечег тако немогућег нови рат између „савезника" који је питање не неке ближе или даље будућности већ дана.

(АУТОР ЈЕ МАГИСТАР ВОЈНИХ НАУКА)

НАШИ У СВИЈЕТУ

СРБИН МИЈЕЊА АМЕРИЧКИ ЗАКОН

Када је прије 37 година садашњи 56-годишњак Милош Шупица као економски емигрант кренуо из свог родног Пашког у Америку, није знао да га чека тежак, непревидив и несигуран пут. Из своје Лике понио је младост, оптимизам, упорност и предузимљивост. Савладао је упорни и полетни Милош све тешкоће са којима се суочио. Послије двогодишњег путања по Европи, Милош се упутио у Америку. Убрзо је срео пријепу Барбару и њихов брак је крунисао са троје дјеце - два сина и кћерка. За Барбару је српски језик био и остао насаладив, али су међусобна љубав и жеља за заједничким успјехом превазишли све препреке различитих култура и језика.

У њиховој пространој кући у Стоктону, недалеко од Сан Франциска, на вратима нас је дочекала љубазна госпођа Барбара Шупица. „You need Milos? (Вам треба Милоша?). Показала нам је пут до баште извињавајући нам се што не може да нам се одмах придружи већ мора да настави телефонски разговор са болницом ради смјештаја наших рањеника.

Добротвори у својој кући с рањеницима из Републике Српске (Снимио Срба ЈОВИЋ)

МИЛОШЕВА ПРИЧА

У башти у дубокој сјени столетног дрвећа, у чијим су се крошњама уплели црвени зраци залазећег сунца, уз звуке „Марш на Дрину" српски рањеници виђају своје тешке ране окупљени око свог добротвора и човјека великог срца Милоша Шупице. Деветоро младих људи причају различите али ипак сличне приче о томе како су нападнути од непријатеља и како су били рањени у одбрани њихових огњишта код Требиња, Новог Града, Зворника, Бијељине, Живинице и Хаџића. Девет младих људи - девет савремених Југовића. Госпођа Барбара, која нам се у међувремену придружила својим благим гласом, будним материнским оком ублажава психичке и физичке тегобе ових младих људи у овој за њих ипак страној средини. Барбара, својим опхођењем необично подсјећа на Косовку дјевојку. На питање да ли је упозната с легендом о српском пјесмом о Косовки дјевојци, Барбара нам је одговорила да је чула од Милоша о њеној љепоти и да би жељела да је пажљиво прочита јер постоји енглески превод. У средини девет „Југовића" сједи Милош, онижег раста, жустрих покрета и благог очинског погледа. Питамо се да ли је пред нама Милош Обилић, Југ Богдан или Дон Кихот? Ипак, ни једно од тријадије не стоји. Пред нама је Милош Шупица обичан човјек. Српски необичних и великих дјела.

Питамо Милоша какво суочиши наши рањеници у Америку, у земљу која је отворено стала на страну наших непријатеља и у којој се води бесомучни дезинформацијски рат против Срба? Недочекавши крај нашег питања, Милош почиње причу:

— Нисам имао ни мира ни сна док нисам нашао начин да практично помогнем својој браћи у отаџбини који страдају у борби за очување својих прадједовских огњишта. Лични мир сам повратио оног дана када сам одлучио да се концентришем на двије хуманитарне акције: прва, помоћ српских рањеника у пријечењу и рехабилитацији, и друга, помоћ дјеци која су остала без родитеља на територијама РСК и РС. Кренуо сам енергично, без оклијевања, у своју битку и одмах сам основао двије фондације „Помоћ за дјецу" и „Фонд Дјевице Марије" (фонд за рањенике). Многи Срби из сјеверне Калифорније шаљу своје добровољне прилоге који се лично односе у Београд гдје се предају угроженима. Како сам отпочео овај процес да се наши рањеници пријече у Америци? Почетак је био тежак и врло спор. Од локалних болница сазнао сам да је први услов за долазак наших рањеника да се обезбиједи болнички смјештај и љекарске услуге без накнаде. Почео сам од једног љекара који одржава своје аутомобиле у мојој ауто-механичарској радионици. Он је први прихватио мој позив за помоћ, па ми је помогао својим савјетима како да успоставим контакте с љекарима других спеијалности које су потребне за пријечење различитих врста рана. Данас сам у вези са 15 љекара спеијалиста који су спремни да било када без надокнаде пруже и најсложеније услуге. То су амерички љекари, људи хуманисти који нису заборавили основне принципе љекарске етике. Обезбиједио сам и бесплатан болнички смјештај у три болнице: Dameron Hospital, Association Iz Stoktona, Mercy Healthcare Iz Sakramenta, St. Joseph's Regional Health System Iz Stoktona.

Тиме сам мислио да је мој дио посла завршен. Међутим, то није био крај мојих напора и фрустрација. Суочио сам се са низом непремостивим препрекама с америчких имиграционим законом који је измијењен прошле године тако да се српским рањеницима не издају посјетилачке визе које могу да се добију за неколико дана, већ имигрантске визе за које је потребно много више времена, више од пјере године. С обзиром на нехумане УН санкције уведене против народа Југославије, многи наши рањеници не могу имати потребни болнички третман у својој земљи, па је често потребно обезбиједити третман у иностранству у најкраћем могућем временском року. Било ми је јасно да америчке власти жеље да што више успоре или спријече могући долазак српских рањеника.

СУСРЕТ СА КЛИНТОНОМ

Прекидамо пажљиво Милоша и постављамо серију питања: — Добро, Милоше племенити и несаломиви, како против закона? Како се то чини у земљи у којој Срби нису добро дошли? Да ли преко везе и то у држави у којој тај наш систем не функционише? Како то Србин мијења антисрпски закон у држави антисрпској? Није ли то подвиг раван оном који је покушао Дон Кихот у борби са ветрењачама, а ти, Милоше, са америчким естаблишментом?

Видите, браћо, ја сам одлучио да захтијевам измјену тог закона не само за ових девет младића већ генерално за све српске рањенике којима треба љекарска њега у САД због недостатка адекватне његе у земљи због санкција. Регуларна процедура је спорија и отежана с обзиром на то да је у ту процедуру умијешан непријатељски лоби. Одлучио сам да упутим директно захтјев нашем предсједнику Клинтону за измјену тог дискриминаторског акта према српским рањеницима, који је у директној контрадикцији са принципима америчке демократије. Једнога дана, моја супруга Барбара је сазнала преко ТВ да предсједник Клинтон долази у ваздухопловну базу код Сакраменто 21. маја ове године, и рече: „Милоше, ово је твоја шанса да сретнеш предсједника Клинтона". Наравно, нисам се двоумио, то је заиста била јединствена шанса. Размишљао сам како бих још могао да искористим ову предсједникову посјету, па сам дошао на идеју да ископирам фељтон „Геноцид над Србима у другом свјетском рату" и подијелим га присутној публици и званицама. Сматрам да је важно да се пропагира истина о српској трагедији за вријеме другог свјетског рата, јер она открива континуитет експанзионистичких намјера одређених великих сила на Балкану, као и то како користе наше тарашње и садашње непријатеље за остварење тих циљева. Геноцид над српским живљем на просторима садашње РСК и РС, а и шире, у прошлом рату је дубоко повезан са тарашњим ратом на истим просторима. И тако 21 маја сам се упутио у ваздухопловну базу, која је тога дана била отворена за публику, са 1500 копија овог фељтона. Дијелећи фељтон о српској трагедији, корак по корак, успио сам да стигнем до првог реда гдје сам се нашао у генералском ешелону. Генералима сам такође подијелио чланак, а они су се са осмијехом захваљивали на „поклону". Овако ситан, али одлучан, био сам трећи „званичник" који је поздравио предсједника. Када смо се руковали, чврсто држећи његову руку, рекао сам:

„Господине предсједниче, ја вас молим за помоћ. Ја сам амерички Србин и имам велики проблем који само ви можете да ријешите у корист напаћеног српског народа".

„Како могу да вам помогнем?" упита ме предсједник. Милош спремно настави да објашњава све легалне проблеме који су се испријечили између српских рањеника и њиховог доласка у САД на пријечење. „Ви сте измијенили закон и практично онемогућили пријечење српских рањеника у САД чији сам и ја држављанин. Тражим од вас, господине предсједниче, у име српске дијаспоре у Америци да вратите овај закон у провибитно стање и тако омогућите равноправност у пријечењу и мојим сународницима". Предсједник је позвао свог помоћника, замјеника секретара Савјета за националну безбједност, и наложио му да ме саслуша детаљно и да се проблем ријеши. Када сам то чуо, био сам задовољан и тек тад сам ослободио предсједникову руку. Убрзо послије овог сусрета упутио сам писмо предсједнику Клинтону у којем сам му захвалио на прилици коју сам имао да га лично поздравим и укажем на проблем лечења српских рањеника.

Барбара и Милош Шупица

РАЊЕНИЦИ НА ЛИЈЕЧЕЊУ

На пријечењу у болницама у Стоктону и Сакраменту налазе се:
Јанко Антонић, 1966, Нови Град
Зарија Лазаревић, 1960, Зворник
Милан Пецељ, 1949, Требиње
Васо Колак, 1957, Требиње
Славко Ратковић, 1954, Требиње
Миленко Ратковић, 1967, Требиње
Раде Стјепановић, 1961, Бијељина
Мило Симић, 1973, Живинице
Новица Милошевић, 1961, Хаџићи

ОДГОВОР ЈЕ СТИГАО

Ово писмо смо прочитали у цјелини гдје Милош детаљно указује на праведност борбе српског народа, на право за самоопредјељење и на неправедност политике Америчке администрације према српском народу. Између великог броја чињеница које је Милош изнио у овом писму издвајамо сљедеће: „... рок неколико америчких болница и више љекара, као установе и људи добре воље, желе да пруже добровољну и бесплатну помоћ српским рањеницима у Америци (што показује да просјечни Американци немају антисрпско убјеђење), америчке званичне власти спречавају улазак нашим жртвама рата у САД. Истовремено, хрватски и муслимански рањеници добијају дозволу за улазак рутински по кратком поступку. Срби, који су жртве овог рата, чак жене и дјеца подвргавају се дуготрајном истраживачком поступку као да траже исељеничку визу у САД, а које они не желе, већ желе само да се излијече и да се врате својим породицама и кућама у РС. Ко се и зашто кажњава господине предсједниче? Зато што су живи или зато што су Срби?...

Тако је Милош Шупица говорио 21.5.94. и писао у писму 13.6.94. предсједнику. Не само то и тако, исписао је Милош преко 3 стране праве истине о Србима и истине о дискриминацији према Србима од стране америчке администрације. Писао је и говорио Милош предсједнику достојанствено и поносно - како то један хуманиста и патриота може и како то један борац за истину и правду зна и уме.

Није Милош дуго чекао на предсједников одговор. Већ 21.6.94. године Бил Клинтон одговара Милошу (факсимил у посебном оквиру). „15.6.94. Стејт Департман обавјештава Милоша"... „Срећни смо што можемо да вас обавијестимо да смо, на основу вашег захтјева, извршили измјену прописа. Убудуће пацијенти за евакуацију из Београда који траже третман у САД неће бити подвргавани поступку за избјеглице. Умјесто тога, ми смо већ упознали нашу амбасаду да таквим пацијентима издају посјетилачке визе..."

Тако је радио, и до краја урадио један енергични и упорни, неуморни и племенити амерички грађанин, хуманиста из Лике, један од најактивнијих и најистакнутијих америчких Срба по свом практичном дјелању у корист свог народа и у корист оних којима је неопходна помоћ у пријечењу у САД. Милош је добио законски дуел са америчком администрацијом. Као резултат Милошевог несебичног рада, девет младих Срба је слетјело 16. августа на аеродром у Сан Франциску гдје их је дочекала пјесма, увијеће и заставе многобројних Срба у далекој Калифорнији. Милош неуморно наставља свој рад и прави припреме за нове групе рањеника, међутим, обавијештен је да организација која обезбјеђује трошкове за пут нема више средстава за ову годину. Милошев и Барбарин дом је мали за све оне којима би они жељели да пруже помоћ. Има Срба добре воље у Америци који помажу Милошу. Мала српска колонија у Стоктону је већ притекла у помоћ Милошу, па су примили одређен број младића у своје домове с којима дијеле ријеђе али тешке тренутке, нарочито послије дуготрајних операција. Вјерујемо да Милош неће остати усамљен у својим хуманитарним акцијама. Милош је „пробио" ледину и тако омогућио да и други Срби патриоте и хуманисте слиједе његов примјер у организовању помоћи рањеницима као и у помоћи дјеце чији су родитељи пали у овој бескомпромисној борби за слободу и достојанствен живот.

На растанку, Милош и Барбара су нас замолили да пренесемо поздраве српском народу у Републици Српској и Републици Српској Крајини као и њиховим лидерима Карађићу, Младићу и Мартићу. Гласови наших девет рањеника су се стопили у један: „Захваљујемо Милошу, човјеку са кајевићим срцем на свијету".

Живко ОСТОЈИЋ
Срба ЈОВИЋ

ЕРИХ ДУРСТ, НОВИ ШЕФ КАНЦЕЛАРИЈЕ МЕЂУНАРОДНОГ КОМИТЕТА ЦРВЕНОГ КРСТА У БАЊОЈ ЛУЦИ

БРИГА О НЕЗБРИНУТИМА

Радмила КУЛУНЦИЈА

Прије мјесец дана дужност шефа бањолучке канцеларије Међународног комитета Црвеног крста преузео је господин **Ерих Дурст.**

Са господином Дурстом разговарали смо о организацији коју представља и њиховим активностима. Како нам је речено, активности МКЦК одвијају се редовно. У првом реду то је **расподјела медицинског материјала, првенствено хируршког намјењеног рањеницима, затим лијекова за хроничне и друге болести које су на нашем подручју присутне.** Ова врста помоћи доставља се директно здравственим установама, цивилним и војним болницама, домовима здравља, геријатријском центру, рехабилитационим центрима и радионицама за израду ортопедских помагала.

-Мислим да је ова помоћ још већа послије увођења ембарга од стране Југославије према Републици Српској и планирамо да наставимо са достављањем те медицинске помоћи сходно потребама-напомиње господин Дурст.

ВОДОВОД ЗА ДЕРВЕНТУ

Други вид активности ове међународне хуманитарне организације је "програм санитарних мјера и заштите здравља." Санитарни инжењери МКЦК-а обезбјеђују техничку помоћ водоводним системима, резервне дијелове, хемикалије, системе за пречишћавање, с циљем да се обезбиједи чиста пијаћа вода за становништво.

Сада имамо велики пројекат у Дервенти. Ради се о изградњи пумпе, тачније цијелог водоводног система. Пројекат проводи шведски Црвени крст, под покровитељством МКЦК-а и у сарадњи са Водоводом из Дервенте-каже Дурст.

Једнако важна активност Међународног комитета Црвеног крста свакако је и мрежа порука која омогућава успостављање контаката преко линије раздвајања. Та дјелатност обавља се у сарадњи са локалним организацијама Црвеног крста. У бањолучкој Канцеларији МКЦК кажу **да неколико хиљада таквих порука седмично прође кроз ову установу и стигне на адресе на које су упућене.** Поруке могу да иду широм свијета, али је тренутно најважније , како истиче **Ерих Дурст**, да могу да стигну до **Сарајева, Зенице, Тузле, Мостара и назад.**

Једна од активности МКЦК је и програм породичног спајања, који је намијењен старијим људима и дјеци која су се нашла сама и раздвојена од својих најмилијих и који преко тог програма могу поново да се споје.

Прошле седмице превезли смо двогодишњу дјевојчицу из Славонског Брода у Брод, гдје живе њени родитељи. Она је двије године живјела у Славонском Броду са својим дједом и сада смо били у могућности да је доведемо њеном оцу и мајци,-наводи господин Дурст један лијеп примјер активности о којој је ријеч.

НИСМО ИЗДАЛИ САОПШТЕЊЕ

Ерих Дурст демантовао је вијест коју је пренијела Срна, а објавио "Глас српски" у броју од 29. септембра под насловом "Сјекачи у затвору".

-О инциденту о коме је реч информисани смо од стране власти у Шипову и од Другог крајишког корпуса. Одмах смо пренели информацију нашим колегама који раде на другој страни и они чине све да пронађу те људе који су нестали, али до сада није било успеха.

Нисмо издали никакво саопштење као што је то овде речено, јер и немамо никакве информације у вези с тим, нажалост тренутно, рекао је за "Глас српски" господин Дурст.

ПОСЈЕТЕ ЗАТВОРЕНИЦИМА

У свом мандату ова међународна хуманитарна организација има и заштиту заточеника у вези са конфликтом. **Њени делегати посјећују затворске центре, региструју заточенике, испитују физичке и психолошке услове у којима су заточени. Како каже господин Дурст, не жале труда у том послу и настоје да им се омогући приступ свим затвореницима заточеним у сукобима, да разговарају са њима без трећег лица и да им помогну да успоставе контакт са породицом.** Он напомиње да то није лак посао , да је тешко убиједити власти да омогуће посјету затвореницима, иако су те исте власти потписале договор да ће то обезбиједити. Додаје да на исти начин раде свуда гдје су присутни и да свуда имају исте проблеме.

Од осталих активности којима се Међународни комитет Црвеног крста бави овдје и свуда гдје је присутан шеф бањолучке канцеларије напомиње "заштиту цивилног становништва".

Основни принцип међународног хуманитарног права је да у сукобима цивили морају бити поштеђени и заштићени. Одговорност за то сносе власти, које могу да пруже заштиту цивилима.

На крају разговора господин **Ерих Дурст** је желио да напомене да је Међународни комитет Црвеног крста неутрална, непристрасна организација, независна од било које државе и владе и да ни на један начин није повезана са Уједињеним нацијама, њиховим институцијама и агенцијама.

-Овдје смо да бисмо помогли људима у складу са нашим мандатом и са средствима и могућностима , којима располажемо. Да бисмо то учинили, потребна нам је подршка и од становништва и од представника власти-каже Дурст.

"ЧАЈАВЕЦ" ХОЛДИНГ-ПРЕДУЗЕЋЕ ЗА СЕРВИС И ПРОМЕТ, УПУТИЛО ПОМОЋ ЕЛЕКТРО-ШКОЛИ "НИКОЛА ТЕСЛА" У БАЊОЈ ЛУЦИ

РЕПРОМАТЕРИЈАЛ ЗА ПРАКТИЧНУ НАСТАВУ

•ПОМОЋ ВРИЈЕДНА ОКО ДЕСЕТ ХИЉАДА ДИНАРА САСТОЈИ СЕ ОД РЕПРОМАТЕРИЈАЛА НЕОПХОДНОГ ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ПРАКТИЧНЕ НАСТАВЕ

ЗА БОЉУ СТРУЧНУ ОСПОСОБЉЕНОСТ УЧЕНИКА

БАЊА ЛУКА- Електро - школи "Никола Тесла" у Бањој Луци стигао је поклон у вриједности око десет хиљада динара. Ову значајну помоћ упутио је "Чајавец" холдинг-предузеће за сервис и промет.

-"Чајавец" холдинг -предузеће за сервис и промет, прије рата примао је на обуку ученике завршне године Електро школе, трећег и четвртог степена стручне оспособљености. Сада, због смањеног обима производње, честих искључења електричне енергије и недостатка младих кадрова, радио и ТВ-техничара ученике Електро-школе неможемо обучавати, али им зато можемо помагати. Дајемо им вишак нашег репроматеријала, подсклопова (позиција), као и комплетне уређаје-каже Слободан Стојчић, директор предузећа за сервис и промет Холдинг "Чајавеца".

И данашња пошиљка је изузетно драгоцјена за ученике Електро-школе јер управо садржи репроматеријал потребан за њихову праксу.

Према ријечима **Вељка Келеча**, помоћника директора Електро школе "Никола Тесла" пристигла средства омогућиће да се практична настава изводи у кабинетима школе.

-Са овим предузећем имамо дугогодишњу сарадњу. Захвални смо им на помоћи јер ће наши ученици бити још боље оспособљени, и по завршетку наставе привреда ће добити обучене кадрове-рекао је Вељко Келеч.

Из "Чајавеца" поручују да ће и даље наставити да, у складу са својим могућностима, помажу младе будуће електро и ТВ-техничаре. Јер, како кажу, у овом тешком времену најважније је пружити помоћ оном коме је она заиста и потребна.

Р.ШКОНДРИЋ

УЗ ЈЕДНУ ИНИЦИЈАТИВУ

БАНЦИ ЈЕ МЈЕСТО У ЦЕНТРУ

• У посљедње вријеме актуелизована је идеја о оснивању ветеринарског факултета у Бањој Луци, за чије се потребе планира пословни простор "Агропром банке" • Током разговора о тој теми агро-банкари се нису оглашавали, желећи тако остати у оквирима захтјева времена и опредјељења новостворене државе у школовању властитих кадрова. Међутим...

Драган КИСИН

На подручју Републике Српске у посљедње је вријеме основано више факултета као неопходност у борби српског народа за властиту судбину што је незабиљежено у свјетским релацијама и вјероватно ће у историји остати као лекција из области ратовања. У Бањој Луци је такође претходних ратних година основано неколико високошколских иституција да би ових дана поново оживјела стара идеја о оснивању ветеринарског факултета, по многим процјенама, неопходног новоствореној српској држави западно од Дрине.

Од Невесиња до Србобрана, у ветеринарским станицама ради око 200 стручњака чиме се не задовољава ни минимум ветеринарских услуга, због чега идеја добија пуно упориште у потреби, која ће, вјероватно захтјевати много новца, улагања и договора. Актуелне власти, пољопривредне институције, организације које сарађују са селом и задруге, готово једногласно подржавају овакву идеју која већ полако добија практичне обрисе у званичним разговорима гдје се покушавају рјешавати проблеми који би могли бити препрека уласку студената у амфитеатре и кабинете.

БАНКАРИМА МЈЕСТО У ЦЕНТРУ

Између осталог, адекватан смјештај је основа без које цјелокупан пројект мора причекати, а на иницијативу **Пољопривредног института**, односно **Пољопривредног факултета**, за смјештај будућих ветеринара се предлаже пословни простор Агропром-банке. Значи ли то да ће напокон бањолучки агро-банкари преселити у пословни центар града, што је неписано правило приликом смјештаја оваквих институција у развијеном свијету?

- Агропром банку су основала предузећа из бившег агро-система "Босанска крајина" и прва је банкарска институција у бившој БиХ која је у вријеме реорганизације банкарског система добила потребну сагласност за оснивање. Данас имамо више од 4.000 депонената с веома развијеном мрежом пословница на широм крајишком подручју и СР Југославији, што нам даје за право да будемо максимално у функцији развоја пољопривреде и производње хране. Наш тренутни смјештај изван града умногоме, када нема довољно горива и превозних средстава, успорава наше пословне контакте, али захваљујући стручности и одговорности запослених, списак наших пословних партнера се свакодневно повећава - објашњава директор **Миленко ВРАЧАР.**

Према његовим ријечима, ова банка подржава оснивање високошколских институција у Бањој Луци, посебно када је ријеч о струкама из области аграра, али при свему је потребно реално сагледавање околности и налажења адекватног рјешења за све учеснике у реализацији овог одговорног посла. Ријеч је о дефинисању пословног простора којег тренутно нема у граду на Врбасу, али би се премјештајем одређених институција могло изнаћи одговарајуће рјешење које иницијатори оснивања ветеринарског факултета тренутно виде у пословној згради Агропром банке, боље рећи дијелу цјелине у којој је смјештен и Пољопривредни институт. Међутим...

ПОТРЕБНА ЗАМЈЕНА ПРОСТОРА

Оснивањем АИПК "Босанска крајина" проблем његовог смјештаја је ријешен договором да се простор бивше Више пољопривредне школе додијели са земљиштем овом сложеном систему. По тада важећим прописима СОУР-и нису могли бити носиоци средстава и имовине, те је договорено и верификовано Одлуком Скупштине општине од 17. фебруара 1976. год., да се цјелокупан објект преноси на Пољопривредни завод с тим, да се двије трећине некретнина додијеле (пренесу) на новооснивану Интерну банку АИПК. Одлуком Радничког савјета Пољопривредног института од 19. 2., односно 24. 3. 1978. године Интерној банци АИПК се додјељује на располагање договорени простор и земљиште о чему је закључен и посебан уговор, на основу којег је обављен и упис у земљишне књиге. До тада, нити Виша пољопривредна школа, нити Пољопривредни завод нису били регистровани као власници или корисници права користења и АИПК Интерна банка се прва појављује као законски корисник које је власништво добила на основу Уговора са Заводом и укњижбом сходно тадашњим законским прописима. Због тога садашње активности о премјештању Агропром банке без претходно обезбјеђених адекватних простора, нимало не доприносе напретку банкарства. Напротив! Како кажу банкари, дуго прижељкују пресељење у градски пословни центар гдје је и мјесто једној оваквој институцији.

Њихова подршка оснивању високошколских институција одувијек је била и биће у складу с опредјељењима друштва, али садашње мјесто и улога банке, њених оснивача и будућа опредјељења, захтијевају сигурно квалитетнији договор и поштивање постојећих околности. Рјешења сигурно постоје и ваља их проналазити правовремено без обзира на актуелност захтјева у провођењу политике школовања властитих високостручних кадрова.

ПРИЧА О ОЗРЕН-ПЛАНИНИ, ЉУДИМА, МАНАСТИРИМА...

СВЈЕДОЦИ ТРАЈАЊА

• Озрен није "планичина" непроходна и пуста него богатство које се само пожељети може. Жељезна и друге руде, минералне и топле воде, азбест, непрегледне шуме.. • Три озренска манастира као Тројство засвједочише и у времену овом о Србима, народу који је ту одвајкада живио. И живјеће...

Радмила КУЛУНЏИЈА

Три средњовјековна манастира који су, како предања, а и књиге староставне кажу, задужбина Немањића, три озренске старине свједоче данас о Србима и земљи која се одвајкада српском зваше.

И ко онда има право да чињенице старе по неким изворима и седам вјекова, провјерава?

Оно што седамсто година опстојава као српско, мора српско и остати, кажу Озренци.

ВЕЛИКА ПРИРОДНА БОГАТСТВА

- Тешко је онима који Србе не познају, који српску историју не знају и неће да знају објаснити шта је Озрен и озренско подручје, рекао нам је ових дана **Милан Симић**, представник Комесаријата за избјеглице и хуманитарну помоћ Републике Српске који се тренутно налази на Озрену и задужен је за рјешавање хуманитарних проблема.

- Озрен је подручје величине око 2000 квадратних километара. То није "планичина" непроходна и пуста него богатство које се само пожељети може, прича даље своју причу о Озрену Симић.

Стало човјеку, види се то из сваке његове ријечи, да се Озрен покаже и прикаже у правом свјетлу.

Просјечна надморска висина је 600 метара, природни ресурси су благо за које се вриједи борити. Налазишта жељезне, али и друге руде, минералне и топле воде, азбест, шумска богатства најјача у Европи, квалитетан кречњак на више локалитета. О свему томе свједоче многи геолошки научно истраживачки радови. Добро је то знала и Аустро-Угарска која је експлоатисала та богатства, а Брозово време, ако није припомогло да се изграде путеви и помогне народу да живи боље и лакше, оно је знало да искористи све што се могло.

Сјевероисточну страну Озрена "ограничава" ријека Спреча у дужини од око 100 километара. Са западне стране то чини ријека Босна од Добоја до Завидовића око 57 километара. Ријеком Кривајом од падина Коњуха па до близу Возуће, одакле Криваја до ушћа у Босну тече кроз Озренско горје, а с лијеве стране Криваја до дијела жепачког простора све то је Озрен.

Старине, манастири, цркве, обичаји, гробља и прије и послије свега, народ, Озренци, то су граница.

На озренском простору смјештено је више од 100 српских села. У њима и у још шест развијених градова на падинама Озрена Добоју, Грачаници, Лукавцу, Бановићима, Завидовићима, Маглају, прије овог рата живјело је више од 100.000 Озренаца.

Простором Озрена прошло је, а дијелом се и задржало око 80.000 избјеглица. Народ их је примао домаћински и дијелио са њима све што је имао, док је имао.

СУДБИНА ТРИ МАНАСТИРА

На Озрену живи око 50.000 становника међу којима има 4000 дјеце основношколског и 800 средњошколског узраста. Неразвијена путна мрежа "наслијеђена" из прошлог времена отежава многе животне токове и што је најгоре, у овим данашњим условима хуманитарна помоћ тешко налази пут до корисника.

- Радује ме сусрет и разговор са Озренцима, онима који су тамо и у чијој свијести нема помисли о било каквом одласку са Озрена, каже Симић.

Оно што су данас државне границе, промјењиво је. Народ је, живећи на одређеним просторима и стварајући дјела која трају утемељио себе у вријеме. Те и такве трагове никакве административне границе не могу избрисати. Ни помјерити.

Три озренска манастира, Озрен, Возућа и Гостовић засвједочише и у времену овом. Испричаше причу о народу који их је градио.

Најтужнија прича и најтежа судбина ових манастира у тројству задесила је онај по неким књигама најстарији **Манастир Гостовић**, у народу познатији као **Удрим или Свети Пантелејмон.**

Некад давно срушише га Турци. Остадоше само четири метра високе зидине које затрпаше да се Срби ту не окупљају.

Но, возућки поп Јефто знао је гдје су зидине манастирске и љета Господњег 1875-76. организовао ископавање. Од тада па све до 1991. године под зидинама је на Пантелијин дан, 9. августа, служена литургија и одржаван велики народни збор удримског краја.

Данас је манастир **Удрим** под муслиманском окупацијом. Озренски борци знају наизуст причу о Удриму и спремни су да крену у његово ослобађање, што прије, то боље. И ове године радило се о организацији Удримског сабора који, нажалост, није одржан.

Биће догодине, каже народ на Озрену. Изградићемо на старим зидинама нови манастир. Окупићемо се на Пантелијин дан и прославити нашу славу. Ако Бог да!

ЗАПИС СА БОРЈА

Павле МЕСЕЛЏИЈА

Екипа таксатора пред полазак на терен

ШУМЕ УЗВРАЋАЈУ ВИШЕСТРУКО

• Група инжењера и техничара израђује нову шумско-привредну основу ШПП "Усорско-Укринско"

• Екипа се на терену мора кретати уз и низ страну, преко вртача, долина и сматра се да ни у једној другој струци није толико изражен физички напор

• Свакодневни послови недалеко од линије борбених дејстава

Било је то у петак, послије подне, било је лијепо и сунчано вријеме кад смо прелазили преко Борја. Онај ко је задужен за љепоту ове планине узео је у руке кичицу и крошње понеке букве почео бојити жућкастом бојом. То је наговјештај да ће шуме ускоро "букнути" разним јарким, пламеним бојама да би по безброј који пут показале да у јесен најљепше изгледају.

Кад смо прошли Теслић, на 30. километру сјеверозападне стране обронка Борја, ауто са макадамског пута скрену удесно, па се уз веома стрму страну "попе" до Ловачког дома, који је заједнички прије рата изградило "Шумарство Борја" са Ловачким друштвом. Дом лијеп и слично као и дивљач - мало се удаљио и узвисио од пута да буде ван погледа пролазника и да се не чује бука њихових возила.

"СВЕТО СЛОВО" ДЈЕЛАТНОСТИ

У сали дома, чији су зидови поред трофеја дивљачи (великог крзна медвједа, рогова јелена и других) били обложени картама овог шумског газдинства, тог предвечерја затичемо радну атмосферу:

неколико младих техничара, инжењера шумарства нагнуте над картама размјера 1:10000 на столовима како у њих биљеже оно што су тог дана урадили и фарбају их разним бојама. Била је то секција за таксацију, тј. инвентуру шума "ИРЦ-БИРО-а" из Бање Луке који се налази у саставу Јавног предузећа шумарства"Српске шуме" Републике Српске. У госте, службено, су им тада дошли **Здравко Станишић**, савјетник у Генералној дирекцији "Српске шуме" и **Јово Травар**, директор "ИРЦ-БИРО-а", обојица шумарски инжењери. Иако њихова посјета има извјесну контролну улогу, да виде шта је урађено, гостима су се сви обрадовали - јер ће им ови искусни стручњаци помоћи у рјешавању неких проблема са којима су се сусрели у овом не баш лаком послу који захтијева велико стручно знање. А то потврђујемо тиме што је **Здравко Станишић на пословима уређивања шума провео 48 година (више од "радног вијека") и један је од најстручнијих људи у шумарству у Републици Српској.**

Ови радови на мјерењу таксационих података се обављају за израду нове шумско-привредне основе Шумарско-привредног подручја **"Усорско-Укринско", којим управља Шумарско газдинство "Борја" из Теслића које је у саставу ЈПШ "Српске шуме".** Започети су још 1991, и ево, обављају се у протекле двије године. О значају шумско-привредне основе могло би се дуго причати, али то замјењујемо најкраћим: то је устав или "свето слово" за рад у шумарству.

Ту су садржани сви подаци о шумама тог подручја - почев од састава станишта па до површина тих шума изражених по састојинама и газдинским класама, дрвним залихама, прирастом па до тога колико се чега може годишње сјећи, колико треба пошумљавати и какве све друге радове треба обављати у одређеним временским периодима.

ПРАКТИЧНИ ИСПИТ МЛАДИХ ТЕХНИЧАРКИ

Ова секција има четири инжењера, девет техничара и 26 фигураната. На таскационим пословима ради 8 шумарских техничара од којих је шест жена. Заслужују да им поменемо имена. То су: **Слађана Мишић, Мирјана Бијелац, Светлана Делић, Саја Малић, Славица Симеунић, Вида Марковић и Божана Лазић, као и техничари Радомир Бабић и Радослав Станковић.**

На издвајању и обиљежавању граница одсијека - газдинских класа са помоћним радницма раде из "ИРЦ-БИРО-а" инжењери Срђан Кашић, Михајло Кукобат и Грујо Топалић и техничар из "БОРЈА" Новак Вучић. Иза њих по шуми на стаблима остају црте и изнад њих исписани бројеви и разна слова, што представља границе одјела или одсјека.

Поред послова на картама, таксатори послије подне и увече припремају скице одјела у којима је нацртана мрежа кругова. По врстама дрвећа евидентирају се сва стабла. Сваки четврти је детаљни концентрични круг гдје се мјере дебљине стабла и њихове висине и прираст, затим склоп, подмладак, пробна дознака, узгојно-техничка класификација стабла и друго. Све те податке таксатор уписује у мануал. Сем велике стручности, ово је веома тежак посао. Екипа се мора кретати по одређеним линијама сјевер-југ, а то значи по цијели дан уз и них страну, преко долина, вртача. Сматра се да школован човјек ни у једној другој струци не обавља физички тежи посао. Па кад ходајући кроз шуму сретнете екипе или их чујете мало даље како вичу: "јела 52 цм, буква 60,знајте да су то таксатори..."

Напријед поменути стручњаци заслужују похвале и из разлога што те послове обављају уз линију ратних дејстава. Мјерећи стабла у неким одијелима поред ратних линија, Радомир Бабић рече да је чуо штектање "браунинга" на удаљености од 500 м. Има и опасности од заосталих мина.

Већина техничарки овим полаже практичан испит, па нам је драго кад смо чули од руководства "Борја" да скоро све имају шансу да буду примљене на послове узгоја и заштита шума.

Шеф ове таксационе секције, једине која ради у ратном периоду у Републици Српској, је **инжењер шумарства Милан Костадиновић из "ИРЦ-БИРО-а".** Рекао нам је да се ово шумско-привредно подручје простирало на 55000 ха, да се сада 7000 ха налази ван границе РС, да таксациона мјерења нису обављена на 11000 ха која се простиру дуж линије ратних дејстава - а обављена су на 37000 ха. Од овог шумарског стручњака са десетак година радног стажа сазнали смо да је у 1994. секција почела да ради у априлу, од када је на 24000 кругова у овом подручју измјерена прсна дебљина 160000 стабала, измјерена је висина и прираст на 40000 стабала и скупљен велики број других података. То ће све бити предато моћним рачунарима на даљу обраду. Замолио нас је да забиљежимо да су секцији велику помоћ у раду пружили стручњаци из **Шумског газдинства "Борја" у Теслићу, али посебно да нагласимо да је најзаслужнији у томе директор овог газдинства Јерко Јевросимовић, без чијег разумијевања важности и тежине овог посла тешко да би био завршен на терену у планираном року, то је половина октобра ове године.**

Колико је велик и сложен овај посао говори и податак да ће нова шумско-привредна основа овог подручја бити израђена за двије године. Из ње ће се сазнати каквог су квалитета шуме Шумског газдинства "Борја", у којем су организоване сјече почеле прије 100 година. Њом ће се одредити колико се дрвне масе може и смије сјећи, као и све стручне активности које ће се обављати у наредних десет година, како би шуме Борја биле још боље.

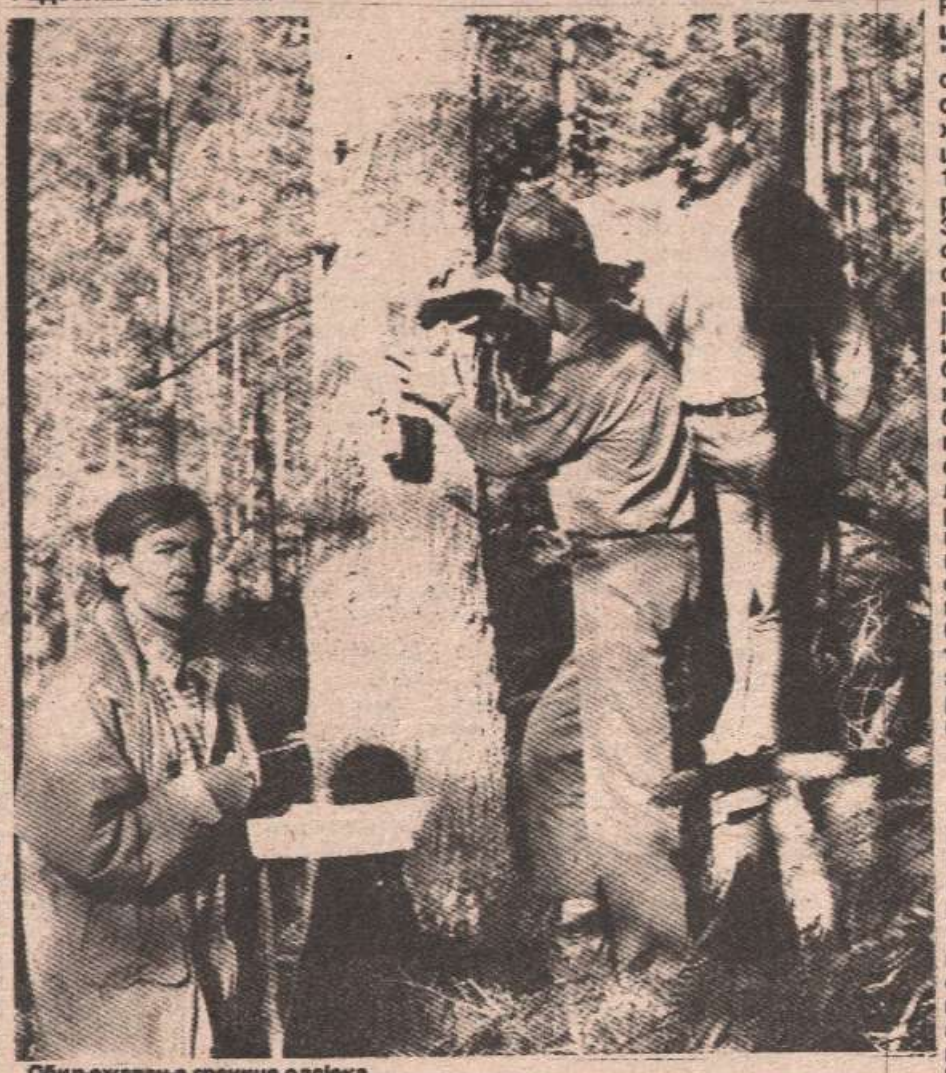

Обиљежавање граница одсјека

ФОТОГРАФИЈЕ КАО ВРЕМЕПЛОВ СЛАВНЕ РАТНИЧКЕ СРПСКЕ ИСТОРИЈЕ

БАБА ЦВИЈЕТИНА ПРИЧА

Предраг ГАВРИЋ

Фотографије које гледате представљају мали времеплов кроз славну ратничку српску историју.

Оне су свједок времена и историје, српске голготе, ослободилачких ратова и славне традиције. Ове фотографије потичу из приватне колекције Цвијете Вуксановић из Горње Слатине код Шамца.

Баба Цвијета нам је испричала причу о њима, односно људима и догађајима са ових фотографија и око њих.

Ратничка традиција се преносила са оца на сина, са дједа на унука, а за успомену нам остадоше, ето, ова прича и неколико интересантних фотографија.

Занимљива је то ("И") сторија.

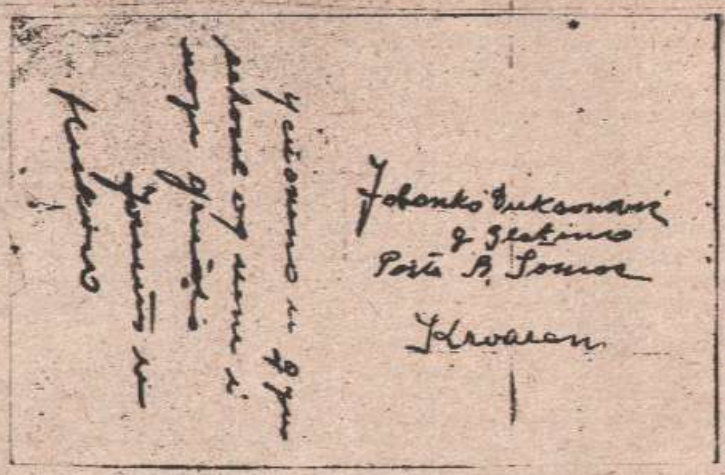

Баба Цвијетин дјевер Никола послао је као разгледницу својој сестри Јованки у Горњу Слатину фотографију српских добровољаца из Босне, припадника Четврте дивизије

Дјед Јосиф и његов друг Раде Шишић, који су боравили као заробљени припадници старе југословенске војске у њемачком логору Штамлагер

Успомене покојног дједа Јосифа (баба Цвијетин муж) од другова из војске, снимљене у Боки Которској

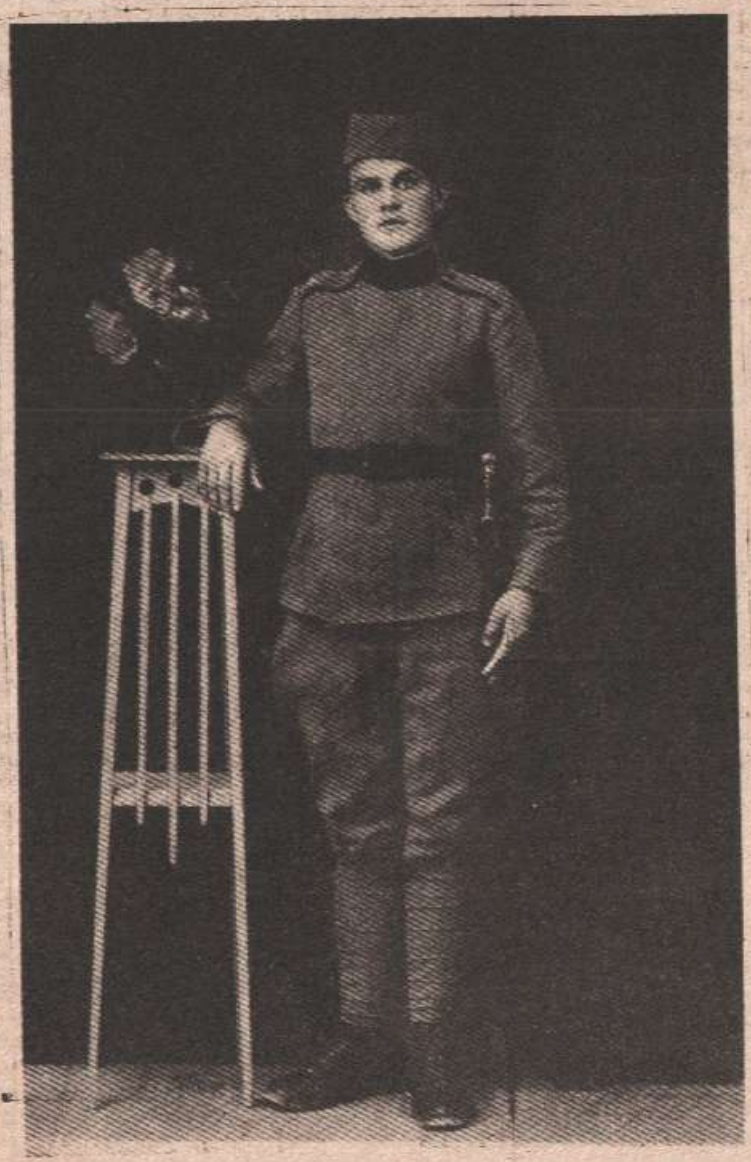

Успомене из војске дједа Николиног сина Милана (период служења између два свјетска рата)

ПОВРЕЂЕНА ПОЛИТИКА

СВЕТОСАВСКО СВЕШТЕНСТВО И ПОЛИТИЧКЕ ПАРТИЈЕ

• Партизанство (странчарење) свештеника граничи се са издајством светосавља и Православља. Уместо да као огњени стуб стрчи и стоји усред свих савремених бура, наше се свештенство претворило у мајушног свица на којег са свих страна нагрћу мркле ноћи подивљале Европе. И ко ће за збуњеним свицем ићи као за вођом.

Архимандрит др Јустин ПОПОВИЋ

У нашој хаотичној данашњици, овај проблем представља скоро нерасмрсив комплекс заблуда, предрасуда и пометњи. Нарочито пометњи, изазваних друштвеним и међународним потресима и преображајима. Уместо да као огњени стуб стрчи и стоји усред свих савремених бура и олуја, наше се свештенство претворило у мајушног свица, на кога са свих страна нагрћу мркле ноћи и језиве поноћи подивљале Европе. И ко ће за збуњеним свицем ићи као за вођом? А у редовима нашег свештенства је велика идејна пометња. И као последица тога - трагична неактивност. Стога на свако право српско срце наваљује бескрајна туга.

Свештеник! Првосвештеник! - Сам назив означава и позив и дужност. И свештенику и првосвештенику позив је и дужност: да буде свештен, свет човек. Свештеник је, пре свега и изнад свега, свети човек. А испред њега - првосвештеник. Он је првосвештен, првосвет. Ако то није свештеник, ако то није првосвештеник, шта је онда један, а шта други? И један и други су издајице и свога позива и своје дужности, и сврстали су се у ред многобројних Јуда, који безобзирно издају све вечне вредности еванђелске.

Као свој врховни идеал и највећу историјску вредност, наш народ је истакао - светог свештеника, светог првосвештеника: светога Саву. И тиме казао себе, своје чежње и своје идеале: свети човек их има, он их чува, он нас у њих уводи и учи, примером учи како се живи у умире за њих. А живот за њих, ослобађа човека од свега ниског, прљавог, нечистог, неевађелског.

Програм и план наше народне историје дали су нам наши свети цареви и краљеви, са светим Савом на челу. У том програму и плану све је свето и честито, све бесмртно и еванђелско. Тиме је занавек предодређен и тип народног свештеника и првосвештеника: сав је изграшен од светосавског духа и светости, од светосавског **идеализма** и практичности. У свему и свачему свети Сава је наш углед и наш идеал. Идеал се остварује угледањем на њега. А на светитеље се човек може угледати само ако живи свето. Јеси ли српски, светосавски свештеник и првосвештеник, ти то јеси само светосавским животом и духом. Зар - светосавски првосвештеник? Немаш ли тога, зар си светосавски свештеник? Немаш ли ти тога, не чуди се онда што је твоја улога у народном животу спала на улогу духовног комарца.

Необична је наша историја и изузетна, и по своме идеалу, и по његовим остварењима у нашем народном животу. Свети Сава је пронашао и дао нашем народу све оно ради чега он треба да живи и постоји: све вечне вредности и бесмртности светиње. Разгрните их: у њима је све и сва Христос са Својим Еванђељем. Отуда, у свим одлучним тренуцима наше народне историје - „све је свето и честито било, и милом Богу приступачно".

По своме светосавском позиву свештеници су увек били носиоци и чувари вечних народних вредности. А то значи: носиоци и чувари свега светог и праведног свега божанског и еванђелског, и кад су на светосавском путу малаксавали многи свештеници и првосвештеници, увек се нашао понеки ђакон Авакум, који је орловски кликтао кроз све народне поноре и тмине:

Нема лепше вере од хришћанске!
Србин је Христов - радује се смрти!

Загледајте у нашу историју: дужност светосавског свештенства увек је била и заувек остала: кроз временско водити народ бесмртном и вечном народну душу и народне идеале прилагођавати не духу времена, већ духу светосавске вечности и бесмртности не повијати се по ветру разних саблажњивих модернизама, већ непоколебљиво стајати за народне светосавске идеале и светиње. Ко су им учитељи? - Све сами бесмртници.

Како се чува оно што је свето? - Само светошћу. А оно што је поштено? - Само поштењем. А оно што је честито? - Само честитошћу. А оно што је праведно? - Само праведношћу. А све то значи: носиоци и чувари светога и чистога, бесмртнога и вечнога, самим тим су апостоли, и пророци и проповедници вечних вредности и бесмртних идеала. Али и страдалници и мученици ради њих. У све што је народно, они су увек уносили квасац вечнога, квасац бесмртнога, квасац божанског, квасац еванђелскога, квасац светога.

Све то диже светосавског свештеника изнад свих долинских магли и понорских тмина у сунчане сфере еванђелских висина. А са тих висина види се оно што је велико, и вечно, и бесмртно, и свето, и божанско у народној души. И светосавски свештеник у сваком човеку увек тражи, негује и подиже оно што је свето, бесмртно и вечно. Стога су за њега подједнако важни, и мили, и драги сви људи, припадали ма коме спољу позиву, партији. Што је неко већи грешник, свештеник му поклања већу братољубиву бригу и пажњу. Јер је његов позив и дужност: наћи и спасти оно што је изгубљено. То значи: светосавски свештеник никога не сматра за непријатеља, стога и нема непријатеље. За њега сви људи представљају духовну њиву, духовни расадник. Он иште и подиже човека: и у раднику, и у сељаку, и у чиновнику, и у државнику, и у сиромаху, и у богаташу. У сваком тражи човека: и у човеку оно што је свето, бесмртно и вечно. А томе је Свевидећи Бог и непогрешиви учитељ - Господ Христос. Он је тражио човека испод свих друштвених форми и униформи, звања и позива: тражио човека у свештенику и у првосвештенику, и у цару и у робу, и у судији и у војнику, и у грешнику и у разбојнику. Христовски је: не судити о човеку по звању или положају, по партији или режиму. Човек је вечна вредност, а не његово звање или положај, или чин. То је мерило апостолско, то и светосавско. Свети Сава је први Христовим оком погледао на нашег човека и на народ. Мерећи све Христовом мером, и судећи о свему Христовим судом, он је први провео народно јединство Црквом и у Цркви: изједначио је себра и великаша, сиромаха и богата, цара и поданика, зато је бесмртни првосвештеник нашег народа љубављу, светошћу, праведношћу, Еванђељем.

Свети Сава је у широким историјским размерама провео еванђелски принцип владања над народом, принцип изражен речима које је Господ Христос упутио својим ученицима: „Знате да владари народни господаре над народима, и великаши чине им насиље. Али међу вама, не буде тако! Него, који хоће да буде велики међу вама, нека вам буде слуга. Као што ни Син човечији није дошао да му служе, него да служи и да душу своју да у откуп да за многе" (Мат. 20. 25-28). А у нашем народу то је практично провео и занавек одомаћио Свети Сава. Он као да говори својим наследницима, свештеницима и првосвештеницима: владајте над народом љубављу! Владајте над њим служећи му! Владајте над њим жртвујући душу своју за њега!

Политичке партије јутке или отворено у начелу препоручују или санкционишу примену силе и насиља, нарочито када су на власти. Светосавски свештеник баш са начелног еванђелског разлога не треба да припада ни једној политичкој партији. Јер ако свештеник хоће да буде светосавски свештеник, и ако првосвештеник хоће да буде светосавски првосвештеник, мора владати над народом-љубављу, служећи му и жртвујући се за њега.

Иако живе у овом свету, светосавски свештеник и светосавски првосвештеник, нису од овог света. Јер, у овом свету, они живе оним светом, и по законима онога света. Чувајући вечне народне вредности и светиње, они будно страже на мртвој стражи наше народне судбине, и стално мисле вечну народну мисао. Они јасно знају каквога су духа: светосавског и свенародног. А припадају ли ма којој политичкој партији, не знају каквога су духа. Једно је сигурно: светосавског и свенародног нису.

Природи и души Православља и Светосавља свесним је туђ сваки клерикализам. Јер Православље нема нити може имати жељу за светосавском влашћу. Световна власт у начелу, прикривеније или отвореније, санкционише силу и насиље. А то се по свему противи Христовом Еванђељу. Свештеник или првосвештеник, који то санкционише, претвара се у инквизитора. А такво хришћанство у инквизиторство. Само људи који не разумеју дух Православља и Светосавља, могу говорити о неком „православном клерикализму" код нас. И још: само из неразумевања духа Православља могу извесни свештеници и првосвештеници припадати партијама и исповедати њихова „начела".

Отворено и јавно питам: ако је православном првосвештенику и свештенику у начелу допуштено припадати политичким партијама, зашто онда не основати православну клерикалну партију? Али то питање неминовно се претвара у ово: да ли би свети Сава, или свети апостол Павле могли припадати једној политичкој партији? Одговор је јасан: сигурно да не би. А када они не би, како онда могу наши свештеници припадати политичким партијама, а да самим тим не изгубе оно што их чини еванђелским, светосавским свештеницима и првосвештеницима?

По моме дубоком осећању и јасном сазнању: партизанство свештеника граничи с издајством Светосавља и Православља. Светосавски је православно је: свештеник првосвештеник је духовни вођа народа и као такав припада целом народу стога и изнад сваке партије, изнад сваког режима на висинама вечних народних светиња и идеала. Живети ради тих светиња и идеала, њих исповедати, њих проповедати, њих чувати под свима режимима и околностима, - дужност је и позив светосавског свештеника и светосавског првосвештеника и још: страдати за њих и умирати за њих, попут многобројних светосавских страдалника и мученика за народне светиње и идеале, и још ово: деси ли се да политички дилетанти и моралне партизанске наказе доведу у питање опстанак народних светиња и самог народа, онда императивна дужност светосавског свештеника: да иступи као спасилац народа у улози једног новог проте Матије Ненадовића или једног новог Проте Атанасија Буковичког или једног новог Хаџи-Ђере и Хаџи-Рувима.

Деси ли се да народ, у саблажњивим тренуцима своје историје, напусти ли своје светосавске светиње и идеале - светосавско свештенство се не сме повести за ниским нагонима народним, него високо држати заставу светосавског идеализма. Ако чак и многи свештеници, и многи епископи, изневере Светосавље, па ти останеш сам на светосавском путу, - и онда се не бој, него храбро и чврсто држи светосавску заставу до краја, до мученичког краја и радосне смрти за светосавске светиње и идеале. Јер, знај: са тобом је д жи он - вечни епископ Српске цр е: свети Сава. А са њим - сва света и славна војска светосавских бе мртника, којих је пун небески св т. И непоколебљиво веруј: свето авска застава ће у српском роду увек наћи свога неустрашивог заставника, можда у неком простом сељаку или одушевљеном монаху. Радуј се што је тако! Јер је главно: да нас свети Сава не напусти. Напусти ли нас он, напустиће нас и Бог и небо, и земља, и све што је свето и честито било у нашој историји од почетка до данас.

(Пренесено из „Светигоре", број 30-31, август-септембар 1994. године)

НОАМ ЧОМСКИ:
„ШТА ТО (У СТВАРИ) ХОЋЕ АМЕРИКА?" (4)

„ПРЕТЕРИВАЊЕ" У ДЕМОКРАТИЈИ

• Кад је америчка привреда у питању, Никарагва је могла да испари, а да нико не примети. Исто важи и за Салвадор. А обе земље су биле жртве убилачких напада САД, што је коштало на милијарде долара и стотине хиљада људских живота

Американци пристају да трпе друштвене реформе - као, на пример, у Костарики - само ако радници немају никаквих права и ако су загарантовани услови за страна улагања. Пошто је власти у Костарики увек поштовала ова два кључна услова, дозвољено је да се игра с реформама.

Још један проблем на који се стално указује у тајним документима је поретећана демократија у неразвијеном свету.

Овај проблем је посебно изражен у Латинској Америци, где се власти нису довољно посветиле контроли мишљења и забрани кретања и где су судски системи толико неразвијени да им је неопходно да имају доказа за суђење криминалцима.

О овоме се стално туговало за време Кенедија (каснији документи су још увек недоступни јавности). Кенедијеве либералне домократе су упорно истицале потребу да се стане накрај претеривању у демократији које је допуштало"субверзију", под чим су они, наравно, подразумевали размишљање о погрешним идејама.

САД су, ипак, саосећале са сиротињом. На пример, средином педесетих, наш амбасадор у Костарики је предложио да Јунајтед Фрут Компани, која је практично владала Костариком, "својим радницима понуди неколико обичних и јефтиних, људима привлачних тричарија, које би на њих могле оставити велик психолошки утисак."

Државни секретар Џон Фосер Дале се сложио с предлогом, рекавши председнику Ајзенхауеру да, ако жели да се Латиноамериканци не буне, "морамо их мало поталшати да помисле да су нам драги".

Узевши све ово у обзир, није тешко разумети политику коју САД воде у неразвијеним земљама. Ми се увек противимо демократији тамо где не можемо контролисати њене резултате. Проблем истинских демократија је у томе што оне често постану жртве празноверја да, уместо интереса америчких инвеститора, власт треба да заступа интерес свог народа.

ПАКОВАЊЕ ДЕМОКРАТИЈЕ

Краљевски институт за међународне односе у Лондону је објавио студију о односима земаља америчког континента. У њој се закључује да САД вербално подржавају демократију, али истински заступају интересе "приватног, капиталистичког предузетништва".

Ако су права инвеститора угрожена, онда демократија мора да се пакује; а, ако су та права осигурана, онда су и убице и криминалци сасвим на месту.

Директном интервенцијом или уз потпору САД обаране су и забрањиване демократске власти: у Ирану 1953. године, у Гватемали 1954 (и повратка демократије), у Доминиканској Републици 1963. и 1965, у Бразилу 1964, у Чилеу 1973. и, често, другде. потпуно исту политику смо водили у Салвадору и у многим другим местима широм света.

Методи који су кориштени нису нимало лепи. То што су радили контраши - подржавани од Сад - у Никарагви и наши терористички намесници у Салвадору и Гватемали није само обично убијање. Један од главних метода је било животињско, садистичко мучење - новорођенчад су убијана разбијањем о стење; жене, којима би одсекли дојке и одерали кожу с лица, су вешали за стопала да тако искрваре и умру; људима су секли главе и набијали их на коље.

Циљ је био да се сломе независни национални покрети и народне снаге који би могли остварити истинску демократију.

Ниједна земља, без обзира колико она била неважна, није изузета од оваквог третмана. У ствари, највећу хистерију изазивају најслабије и најсиромашније земље.

Узмимо, на пример, Лаос, који је шездесетих година вероватно био најсиромашнија земља на свету. Већина људи који су тамо живели чак нису ни знали да постоји нешто по имену Лаос; једино што су знали да живе у једном малом селу и да близу њих има још једно такво село.

Али чим су се у тој земљи почеле одвијати и врло мале друштвене промене, Вашингтон је Лаос подвргао смртоносном "тајном бомбардовању".

Установило се да ова операција, у којој су скоро потпуно збрисане велика насељене области, није имала никакве везе с ратом који су САД водиле у Јужном Вијетнаму.

Гренада има стотинак хиљада становника који производе "шнирове за јапанке" и не можете је лако пронаћи на карти. Међутим, када се у Гренади почела одвијати блага друштвена револуција, Вашингтон је брзо реаговао да спречи такву опасност.

Од бољшевичке револуције, 1917. године, па до пада комунистичких влада у Источној Европи, крајем осамдесетих, сваки амерички напад је било могуће правдати као одбрану од совјетског баука. Тако, кад су САД извршиле инвазију на Гренаду, 1983. године, шеф нашег генералштаба је објаснио да, у случају да Совјети нападну Западну Европу, непријатељски настројена Гренада би пресекла доток нафте од Кариба до Западне Европе и ми не бисмо могли бранити наше нападнуте савезнике. Сад, иако ово звучи смешно, овакве приче помажу при одбијању подршке јавности за наше освајачке ратове, тероризам и саботаже

НАПАД НА НИКАРАГВУ

Напад на Никарагву је оправдан тврдњом да, ако "их" не зауставимо тамо, они ће почети да прелазе преко границе код Харлигена у Тексасу, до које имају само два дана вожње. (За мало образованије, постојала је и мало компликованија верзија, ништа мање невероватна.)

Кад је америчка привреда у питању, Никарагва је могла да испари, а да нико не примети. Исто важи и за Салвадор. А обе земље су биле жртве убилачких напада САД, што је коштало на милијарде долара и стотине хиљада људских живота.

Све ово има разлога. Што је земља слабија и сиромашнија, то је опаснија као пример. Ако једна мала, сиромашна земља попут Гренаде успе да свом народу побољша услове за живот, нека друга, богатија земља ће се упитати "А зашто ми не успевамо"?

Ово чак важи и за Индокину, која је прилично велика и поседује значајна природна богатства. Иако су Ајзенхауер и његови саветници беснели о пиринчу, гуми и калају, стварни страх је лежао у томе да, ако народ Индокине оствари независност и друштвену правду, народ Тајланда ће га следити; и, ако и то успе, Малезија ће покушати исто. Ускоро би и Индонезија кренула путем независности, тако да би на крају значајан део Велике области био избубљен.

(НАСТАВЉА СЕ)

АУТОР: ЖЕЉКО ПЕТРОВИЋ	ПЈЕВАЧИ КОЈИ ПЈЕВАЈУ БАС	МАЂАРСКО МУШКО ИМЕ	"ГЛАС СРПСКИ"	ПОПУЛАРНЕ ПЈЕСМЕ	НОВАЦ ЕВРОПСКЕ ЗАЈЕДНИЦЕ	ЖУРНАЛИСТИКА	ПЈЕВАЧИЦА СА СЛИКЕ	ГРЧКО СЛОВО	КУМИР	СОБНО ОГЊИШТЕ	ФИЛМ ПЈЕВАЧИЦЕ СА СЛИКЕ
СУСЈЕДНА СЛОВА			РОК-МУЗИЧАР, ЦРМИ / ШТЕКТАТИ								
ЛЕГУРА АЛУМИНИЈУМА, СИЛИЦИЈУМА И МАГНЕЗ											
ДИО ГОЛА								ГРАД НА ХОНШУУ У ЈАПАНУ / ЕЏЕРСКИ ПОСАО			
ПРЕВИДА, МАДА					УМЈЕТНИ СНИЈЕГ / ОБАВЈЕШТАЊА БАЗА						
СТАНОВНИК СЛАВОНИЈЕ									18. И 12. СЛОВО / НАВОД		
ТОНА		ИЗРИБАН КИСЕЛИ КУПУС / ГЛУМАЦ БИТИ								НУЛА / ВОЛТ	
ВРСТА ВРБЕ				КОЈЕ СЕ МОЖЕ БРАНИТИ / ОВАМО							
ЧИТАЛТЕ "ГЛАС СРПСКИ"	ОТИЛИЈА ОДМИЛА / ДОМАЋА ЖИВОТИЊА (МН.)				СНИЈЕЖНИ НАНОС / АДВЕРБ (СКР.)					ДИНАР / ЖЕНСКО ИМЕ	
НАЈВИШИ РЕД СИСАВАЦА								УМЈЕТНОСТ (ЛАТ.) / ТЈЕЛЕСНА СЛАБОСТ (МЕД.)			
ПОВРАТНА ЗАМЈЕНИЦА, СЕБЕ			РУЖАН, ГАДАН / ТЕМПО								
ИНТЕРНО (СКР.)				ГЛАС (ЛАТ.)					ДОБОЈ / ПСИХОЛОГ НИКОЛА (..Т)		
						ТОКСИН					
						ВРЉО					
						БОГ СУНЦА ПЕРУЈАНСКИХ ИНКА					ЦИГАНИН
						23. И 10. СЛОВО АЗБУКЕ			РОБЕРТ РЕДФОРД / 1. И 11. СЛОВО		
						"ГЛАС СРПСКИ"	СИЛНО / СЈЕВЕР				
						ВАШАР					

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
1																			0
2																			2
3																			2
4																			2
5																			2
6																			2
7																			3
8																			3
9																			3
10																			1
11																			2
12																			2
	0	0	0	3	2	2	1	2	1	1	1	2	2	2	2	1	1	1	

БИЈЕЛА УКРШТЕНИЦА

ВОДОРАВНО:
1. Једна високошколска установа, 2. Друго име Одисејево-Марксово учење-Градић у Мађарској, 3. Боја коже, пут-Македонска рок-група-Име глумца Које, 4. Говорити екавски- Становник Асирије- Ниско медитеранско дрво, 5. Напоран рад, премор (итал.)-Прилично тврд-Новка одмила, 6. Јединица јачине магнетног поља-Смјелост-Иницијали физичара Тесле, 7. Народно женско име, Соколија-Становник Арктика- Ловачки пас (мн.), 8. Тмина, тама- Љетопис-Припадник старог народа у Дацији (Н. РТ.)- Иванка одмила, Ица, 9. Вероислав одмила-До највеће дубине-Отац одмила, тајко-Према, ка,- 10. Становници Италије-Луталица, скитач, 11. Јасенова шума-Предати, уручити-Кумири, 12. Дуг временски период-Загрлити, пољубити (франц.)-Показна замјеница, овај.

УСПРАВНО:
1. Пут, путовање, 2. Справа за мјерење количине електрицитета у неком тијелу, 3. Људска раса, 4. Првак шампион-Отац одмила-Немани, аждаје, 5. Грам- Листопадно дрво (мн.)-Индустријски град у Румунији, 6. Мјесто код Токија у Јапану-Главни Град Ј. Јемена-Наша банка, 7. Град у Србији-Јапанска хуманитарна радница Огата, 8. Кристијан одмила-Склониште-Литар, 9. Основна начела-Бивши бразилски фудбалер, 10. Робна понуда-100, m^2 11. Слабо, лоше-Настасија одмила, 12. Прво и 9. слово азбуке- Црна жена-Велики морски сисар, 13. Дио седмице-Глумица, Шенен, 14. Име тркача Затопека-Срљати, 15. Метар-Књиговодствени рачун, -Јадник (ирон.)16. Које је од иве-Старо име за контрабас, 17. Мени-Име Пугачове, 18. Уређај, строј-Рт у Акарманији.

Жељко Петровић

РАЗГОВОР С ПОВОДОМ:

БРАТИСЛАВ РАКИЋ, ПЈЕСНИК, ПРЕВОДИЛАЦ, НОВИНАР

Ћирилица у Њемачкој

М. КАРАПЕТРОВИЋ

● Шта је то „Расцјеп времена"? ● Колико српска поезија занима Баварце? ● Да ли је могуће код једног обичног Нијемца заинтересовати за културу народа о коме медији шире тако лошу слику?

БАЊА ЛУКА, 30. септембра - Дијаспора - опора ријеч која носи мирис туге и носталгије оних који су далеко од домовине. Има оних који се потпуно предају новој средини у коју су дошли, али и оних других који се свим силама труде да не забораве своје коријене. Међу ове друге спада и Братислав Ракић, књижевни стваралац, сада настањен у Аугсбургу, сјеверна Њемачка.

Ракићев дугогодишњи рад и упорност показали су да обични људи у Баварској, без обзира на утицај медија, нису одбацили српску културу. У њемачком часопису „Расцјеп времена" (Zeitriss) цијели један број посвећен је српским књижевницима.

● како је могуће да се у њемачком листу појаве текстови на српском језику, па још штампани ћирилицом?

— У редакцији часописа „Расцјеп времена" раде Нијемци који, прије свега, воле културу и настоје да представе све оно што је добро и квалитетно представљено. У сваком броју обрађује се литература једног народа, тако да је за њих било занимљиво и стваралаштво писаца из данашње Југославије. Сама трагика догађаја на овом дијелу Балкана имала је утицаја на моменат објављивања. Оно што је посебно значајно, а што је усрећило нас Србе који живимо тамо је тај двојезични приказ наше културе. Прије свега, велика је ствар видјети ћирилицу у Њемачкој, а друго - сазнање да и Нијемац то исто може прочитати на свом језику.

● Ви сте извршили избор за тај број. На који начин сте то учинили? Какав услов је постојао да би пјесма или прича била добра за „Расцјеп времена"? Ко вам је помогао у превођењу?

— Замолио сам све мени познате људе из културе (у Југославији и Републици Српској) да ми помогну, а био је ту и један субјективни моменат - желио сам да се књижевници из мог краја покажу, јер знам да то заслужују. На примјер, Ранко Рисојевић је био присутан са три пјесме, затим Миле Прерад из Нишевића код Омарске, који је за своју пјесму „Странац" робио велик аплауз приликом једног гостовања у Њемачкој. Од стваралаца из дијаспоре веома запажени су били: Лазар Дашић, чија поезија одише богатством српске културне баштине, Стеван Тонтић, са пјесмама „Свештеник и власт" и „Елегија за мачиће". То је само дио, а велику захвалност дугујемо и преводиоцима који су радили без икакве надокнаде. Највише су помогли: Зорица Сергијевски, Јолан Торма, Душан Вујачић.

● Све би то било далеко теже остварити да сте у неком другом граду, а не у Аугсбургу.

— То је град умјетности, родно мјесто великог писца Бертолда Брехта, дио у коме се налази најстарије социјално насеље у свијету, па љетна позорница из римског доба. То је сремски центар области Швабен у Баварској, гдје живи двадесет пет хиљада становника, међу којима је и око двије хиљаде наших радника. У таквим условима треба само знати и умјети презентовати културу свог народа. А мислим да је задатак сваког од нас ко живи негдје у иностранству, да што више говори и пише о нашим правим вриједностима, а не да нас људи тамо доживљавају само кроз негативно приказану политичку ситуацију. Дакле, битна је шанса, али треба је знати искористити и онда у свему истрајати.

● То је, дакле, резултат прије свега Вашег, континуираног рада и дјеловања. А како је све почело?

— У Аугсбург сам дошао 1986. године, и тада није постојала никаква полазна тачка: удружења није било, а Клуб Југословена престао је да ради 1980. године. Схватио сам да се нешто мора учинити, и прво сам се обратио Општини овог града. Одмах сам изложио своју идеју о двојезичном начину представљања српске књижевности, што је и прихваћено. Велику помоћ пружио ми је Волфганг Кунц, референт за литературу Одјељења за културу града Аугсбурга. Од 1991. године кренули смо са организовањем сусрета пјесника под геслом: „Ми са Аугсбургом - Аугсбург са нама", и то чинимо непрекидно већ четири године. Једини нам је проблем што нам због ових ратних прилика не могу доћи пјесници из домовине.

● За наше људе који годинама живе у сјеверној Њемачкој сасвим је јасно колико све ово значи. А да ли је било реакција од стране Нијемаца?

— Можда је довољна илустрација спомене ли се да је послије изласка овог броја „Расцјепа времена" написан чланак у једним књижевним новинама и да је моје презиме први пут написано са ч и ћ. Такође, за овогодишње Аугсбуршке сусрете редакција листа је одштампала плакатре на њемачком језику а, између осталог, писало је да се Сусрети југословенских аутора одржавају у Српском културном центру.

● Да ли сарађујете са још неким организацијама или удруженима Срба у другим дијеловима Њемачке?

— У Тибингену изашао је трећи број часописа „Поводи" (Anlasse), а за издавање је задужен др Живојин Дашић. То је лист Срба у Њемачкој намијењен Нијемцима. Ту су заступљени текстови који објективно и непристрасно говоре о стању и догађајима на нашим просторима, а да би се на неки начин борили против онога што се износи у званичним медијима. У овом броју је и литерарни додатак који сам ја припремио.

● на успјех не треба ставити тачку. Тек сада треба наставити. Какав је Ваш план?

— Аугсбуршки сусрти ће се сигурно и даље одржавати, надамо се уз учешће наших књижевника. Такође, часопис „Расцјеп времена" очекује даљу сарадњу. А све прикупљени материјал који не буде објављен, обједињујемо у једној књизи.

РИЈЕЧ-ДВИЈЕ О ЈЕДНОМ ЊЕМАЧКОМ ЧАСОПИСУ

РАСЦЈЕП ВРЕМЕНА

„Zeitriss", или у нашем преводу „Расцјеп времена" је назив часописа који је 1. новембра 1991. покренула група младих аутора и графичара. Часопис излази три пута годишње. Сарадњу у њему Братислав Ракић је почео од другог броја. Своје радове у овом часопису објављују и аутори из Аустрије и Швајцарске.

Прије изласка броја у коме су заступљени српски стваралаци „Расцјеп времена" је направио рекламну најаву у којој се објашњава зашто је неопходно да се пише о Југославији и у вези с њом. Као главни разлог наведена је моћ литературе, која може да опише људе и атмосферу, јаче и боље него стереотипне вијести.

Занимљиво је да се поред радова наших писаца нашло и прича „Маслинасте униформе и бетонске плоче", коју је потписао Матијас Вагнер. Тако је и представник младе њемачке генерације изнио своје мишљење о нацизму, који не престаје да заокупља Њемачку.

ВЕЧЕРАС У БАЊОЛУЧКОМ ДОМУ ВОЈСКЕ

Промоција гуслара

БАЊА ЛУКА 30. септембра — У суботу 1. октобра у бањолучком Дому Војске Републике Српске одржаће се занимљив концерт. Ријеч је о промоцији Удружења гуслара „Стојан Јанковић" из Бања Луке. Друштво је формирано у мају ове године и окупља стотињак чланова, а у току је и формирање друштва у школама. Основне активности Друштва своде се на три „дјелатности": јавне наступе, скупљачко-издавачку дјелатност и зближавање гусларства међу омладином.

На концерту у Дому Војске наступиће бањолучки гуслари Иван Поповић, Љубо Милутиновић, Милош Бојиновић, Марко Лучић, Радомир Савић и Јовица Тешановић, гости са Пала, чланови гусларског удружења „Старина Новак" телевизијски Сретен Вуковић, Шејетин Вуковић и Драган Студент. Овим наступом започиње и њихова турнеја по Крајини.

Концерт почиње у 19.00 часова, а улазак је бесплатан.

С. КОТАРАШ

УЧИМО СРПСКИ

Ко год није што и когод!

У претходном прилогу било је ријечи о томе како се одричне замјенице граде додавањем префикса ни - упитним замјеницама: **нико** (од ни+ко), **ништа** (од ни+шта), а тако и **ничији, никакав, николик**... Речено је такође да се префикс **ни** — изговара и пише састављено са замјеницом: **нико, никога, никоме, никаквог, ничијем...** али кад се употријеби са приједлогом, одрична замјеница се раставља на своје саставне дијелове, између којих приједлог заузима засебно мјесто, као посебна ријеч: **ни од кога, ни према чему, ни с ким, ни о чијем, ни са каквим...** Погрешно је „од никога", „за ничега", „према никоме", „са никаквим".

И овдје ће бити ријечи о упитним замјеницама, али овај пут о њиховој употреби са ријечцом **год.**

Често слушамо и читамо - некад растављено: **ко год, што год, какав год, чији год**, а некада састављено: когод, штогод, какавгод, па је нормално да се запитамо: јесу ли посриједи грешке, или су могућа оба начина писања и изговора? Одговор је једноставан: могућа су два начина изговора и писања, али не како ко хоће, ни како коме падне на памет, него зависно од значења израза типа **ко+год.**

Кад израз замјеница +год има **опште** значење, тј. кад се ријечца **год** употријеби у значењу **„ма или „било"**, израз треба писати **растављено: Што год** радиш, мисли на исход. (Тј. ма шта, било шта, све што радиш.) — **Ко год** дође, добро дошао. (Тј. ма ко, било ко, свако.)

Тако је и са упитним прилозима **кад, гдје, куд: Кад год не пазиш, погријешићеш. — Гдје год** погледаш - само кафићи. **Куд год** да кренеш - немаш чиме.

У општем значењу, дакле, акценат је на ријечци **год** па се она изговара и пише одвојено: Ко год дошао. Што год урадио.

У сљедећим примјерима, имаћемо другачије, обрнуто стање: израз нема опште значење, акценат није на ријечци **год**, она се изговара и пише састављено:

Ако ме **когод** буде тражио, реците му да ме сачека. — Ако ми имаш **штогод** рећи, реци ми одмах и у улици. Поћем ли **кадгод кудгод**, позваћу и тебе.

Овдје је, као што сте могли и запазити, ријеч о **неодређеном** значењу: Ако ме **когод** буде тражио... значи исто што и Ако ме **неко** буде тражио... **Штогод** значи исто што и нешто, **кадгод** и **кудгод** - **што и некад** и **некуд.** — Акценат није на ријечци **год**, него на замјеници, односно прилогу: Ако ме **когод** буде тражио... Ако ми имаш штогод рећи... Зато се ријечца **год** у овом случају пише и изговара састављено са замјеницама и прилозима.

Укратко: у општем значењу ријечца **год** се изговара и пише растављено од упитних замјеница и прилога, а у неодређеном - састављено с њима. Показаће то и сљедећи примјери:

Има ли овдје **чијигод** кишобран (тј. нечији)? **Чији год** да је узећу га. (Тј. ма чији, било чији, свачији)

Што год читаш, потруди се да **штогод** научиш.

И иначе, у језику има много случајева да начин писања зависи од значења. Да поменемо само неке:

Једно је **уочи** (уочи недјеље), а друго **у очи** (сипа капи у очи). Палоју је **на памет** (тј. сјетио се) да ми пјесму **напамет**. **Ко до подне** ради, **по подне** спава. Иако ради цијело **доподне**, не спава цијело **поподне**. Прича се **навелико** да тугује **на велико**. Жири накрај сеља и једва излази **на крај** с половима. **Нажалост**, нисам стигао да орем **на жалост**. Успут сам уписао мирис липа **уз пут**.

Треба писати само одвојено и **такако**, **на чији** (друго је **начији**, начини кашаљ), али само састављено свих **уједно**, **удаљ**.

У вези с тим и један виц: истина ријеч.

Упућени да иду у Дељ, Мујо и Суљо пјешаче друго. У једном тренутку Мујо нагази на мину и она га баци увис. Угледавши то, Суљо викну:

— Мујо, ђе'ш ба' у вис?! Рекли су нам да идемо у Дељ!

Милорад Телебак

БАЊА ЛУКА: У КУЛТУРНОМ ЦЕНТРУ БАНСКИ ДВОР ПРОМОВИСАНА КЊИГА "УСПЕНИЈЕ ГАВРИЛОВО" ЈОВАНА БАБИЋА

Историја у литерарним оквирима

•Тематска суштина дјела је сукобљавање добра и зла, дата прожимањем прошлости и садашњости митског и стварног

БАЊА ЛУКА, 30. септембра - Почетак "књижевне сезоне" у граду на Врбасу обиљежен је промоцијом књиге "Успеније Гаврилово" аутора Јована Бабића, која је одржана синоћ у вијећници Културног центра Бански двор.

Била је то прилика да се бројни присутни упознају с историјским романом посвећеним стогодишњици рођења Гаврила Принципа, члана "Младе Босне" и атентатора на аустроугарског престолонасљедника Фердинанда 28. јуна 1914. године.

О дјелу које из различитих аспеката говори о овим просторима и о нама самима говорили су професор др Миљко Шиндић и Предраг Лазаревић.

Осврнувши се на само значење овог књижевног дјела, професор Шиндић, рецензент "Успенија Гаврилова", између осталог је истакао:

- Роман представља збирни резултат ауторовог дугогодишњег бављења Принциповим животом и значајем онога што је учинио. Он, предочава српску апокалипсу људског страдања, а његова композиција је класично хроничарска. Главна тематска суштина "Успенија Гаврилова" је сукобљавање добра и зла кроз прожимање прошлости и садашњости, те преплитања митског и стварног. Властитом стваралачком имагинацијом Бабић нам је успио приближити идеју добра која за своје остварење не бира средства - рекао је професор Шиндић.

Ово дјело је иначе литерарни првенац дугогодишњег новинара, публицисте и уредника ТАНЈУГ-а Јована Бабића. Али, Бабић је и у неким својим ранијим остварењима обрађивао суштину и значај сарајевског атентата. Тако је Бабић 1984. године објавио публицистичко дјело "Принципов пут у вјечност", да би затим из његовог пера била створена драма "Гаврилова одбрана и смрт".

Овим романом Бабић је, према ријечима Предрага Лазаревића, изградио литерарни споменик Гаврилу Принципу. Користећи комбинацију лирског, епског и драмског приповиједања, аутор је Принципов живот и дјело успио да устоличи на пиједестал раван косовским јунацима, гдје је све уоквирено златним нитима фантастике. Тиме су на прави начин овјековјечени догађаји који су одиграли пресудну улогу у развоју савремене европске, па и свјетске историје.

М. КИНДЛ

СЛИКА БЕЗ ОКВИРА

Икона - мисао, знак, слика

• О феномену иконе пише се већ више од вијек и по, с једнаким интересовањем за њену теолошку суштину, њену знаковну структуру и њена формална ликовна обиљежја

Пише: Љиљана ШЕВО

Како је ова рубрика намијењена коментару појава из свих области визуелне културе, које се у недјељи које је пред нама или иза нас намећу тренутном или свевременом актуелношћу, тако је и овај текст настао као резултат размишљања о икони, размишљања које је незадрживо покренуто раскошном изложбом сјевернодалматинских икона. Одавно један ликовни догађај није у тој мјери усмјерио дискусије, окупирао духовна интересовања и усредточио естетско биће града. Одавно у очима Бање Луке слика није овако свечано празновала.

О феномену иконе пише се већ више од вијек и по, са једнаким интересовањем за њену теолошку суштину, њену знаковну структуру и њена формална ликовна обиљежја. Сваки од поменутих елемената иконе неодвојив је од друга два и та комплексност чини икону тако посебном, тако самосталном категоријом у свеукупности ликовног стварања. Икона као мисао спознаје се најдиректније у оном разумијевању стваралачког процеса које је дефинисано схватањем да иконописац не ствара већ "открива" икону, као да је њен садржај, свети лик или догађај, дат мимо аутора самог, а његова је улога само да раскрије велове са те, исконски постојеће слике. Одавде слиједи природан закључак да сликар који није православни не може правилно да "открије" слику. У вези са тим, у Номоканону су јасно издата упутства "о иконама које су невјерничке руке насликале" - "Ако и јест изображавање на икони вјешто, њима се не треба клањати, пошто су изум невјерничких руку, ако и јесу према лику, али савјест њихова није чиста". И обрнуто, молитвени контакт са иконописном сликом дозвољаван је само православнима. Један путописац из 16. вијека забиљежио је како је неки њемачки трговац купио од Руса кућу - "Руси су потпуно састругали све иконе које су биле насликане на зидовима и прах од икона однијели са собом". Најпотпунија дефиниција о икони као независном продукту мисли, тачније Божанске Промисли, Премудрости, изречена је формулом потписа сликара струшке иконе Светог Ђорђа из 1266/67. године - "Дар Божји из руке Јованове". Стари поучни богословски текстови чак упућују на сродност свештеничког и иконописачког позива - "како свештеник у служби преобража хљеб и вино у Тијело и Крв Христову, тако иконописац бојама твори Тијело". Зато се пред иконописца, као и пред свештеника, постављају исти услови у погледу чистоте живота. У старој Русији било је чак дозвољено исповиједати се пред иконом, што подразумијева обраћање пралику који је посредством слике на дрвету директно присутан. Такође, у обреду, цјеливање иконе одговара цјеливању Јеванђеља. Мисао о инкарнацији Логоса, као најубједљивија, најелементарнија компонента у свеукупном феномену иконе, доведена је до крајности у руском народном обичају да се икона назива Богом. Када се у литији носе иконе казивало се "Богови иду" и све до реформи у 18. вијеку овој формули није се опирало ни званично црквено учење.

Знаковност иконе, проблематика која је анализирана у посебним студијима семиотичара, такође је прецизно одређена још у списима светих отаца. Јован Дамаскин у 8. вијеку поучава да "иконе представљају за науке људе исто што и књиге за оне који умију да читају, оне су за вид оно што је говор за слух. Означени садржај, дакле, посредовањем "ликова" узраста до пралика, света слика манифестује се као "јављање саме идеје у чулноме". Византијска је теорија иконе као одраз који је удаљен од свог пралика, али који "енергијама" пралика дозвољава да он у том одразу "реално" буде присутан. Знаковност иконе садржана је и у чињеници да она може да представља не само ознаку свог архетипа, него и архетипа за другу икону, на чему се заснива пракса пресликавања "чудотворних икона", па се новонастале слике, сачињене потпуним преношењем ликовног садржаја "чудотворног" предлошка, могу такође сматрати "чудотворним". Конзервативност византијског ликовног говора, његова херметичност, управо дугују таквој знаковној природи иконе. Еволуција византијске ликовности тако се заправо дешавала посредством пратећих структура свете слике, оних њених елемената чија је знаковност била ирелевантна за теолошки садржај. Вјеродостојност једне иконе, уз то, мора бити потврђена натписом - језичким знаком. Икона без титле није права икона, при чему се језички знак не схвата у спознајном смислу. Тако се дешава да иконе домаћих мајстора имају грчке титле, неразумљиве ни аутору ни публици, што је потпуно небитно, будући да оне нису намијењене разумијевању, него "унутрашњем, сакралном поистовјећивању, утврђивању онотолошке везе између лика и имена". Истовјетан однос према сакралној ријечи и сакралној слици указује да је ова друга, икона, у својој бити дио јединственог језичког и ликовног система, његов знак.

У крајњој материјалној дефиницији икона је слика. Рашарено мишљење да је икона слика на дасци, портативна, засновано је на великом броју сачуваних икона из касновизантијске и поствизантијске епохе, које заиста јесу сликане на дасци. Али иконе раног периода израђиване су и у техници мозаика, у слоновачи, таписерији, а у српским задужбинама 12-15 вијека (као и у грчким, руским, румунским, јерменским...) честе су фреске-иконе на свим зидовима храма (не само на олтарској прегради, иконостасу). Премда је у, од мисли и знака апстрахованом, чистом ликовном смислу она прошла исти развојни пут којим се кретало цјелокупно византијско ликовно стваралаштво, икона је у својој естетици задржала битну одредницу - она никад није била копија неког засебног реалног објекта, већ симболичко упућивање на мјесто тог објекта у хришћанској Васељени. Условни поступци и облици којима се на икони додирује сликана стварност подвргавају се унутрашњој позицији сликара. Том законитошћу икона постаје ликовно специфична, она досљедно чува посебност својих ликовних елемената - инверзну перспективу, непотчињавање илузији пластичности, представљање множине понављањем карактеристичног детаља, симболичну функцију боје, трансцендентну освијетљеност облика, димензионирање фигура у складу са њиховом хијерархијском вриједношћу, сумирање видног утиска као принцип организовања композиције (вишепланску композицију), сукцесивно појављивање истог лика, заправо његово кретање у времену догађања насликаног сижеа, функционалне деформације. Сва поменута средства ликовног обликовања на икони служе циљу да се задати садржај прикаже вјеродостојно, да се простор, облици и протагонисти у њему сагледају цјеловито и трајно, а не из дате видне позиције и у датом тренутку, тако то налаже ренесансна естетика. Погледамо ли изванредно Успење Богородице из бенковачке цркве Светог Јована и облике архитектуре насликане иза централног догађаја схватићемо да се аутор није усудио да наслика правоугаоник као тијело које се према крају сужава, како би захтијевала правила линеарне перспективе, јер у његовој мисли о слици није била пресудна чињеница да он тај правоугаоник тако види у датом тренутку из дате тачке гледања. Незаинтересован за случајно вријеме и мјесто он сликарски инсистира на неслучајном, закономјерном и вјечитом, одбијајући композиционa, цртачка, колористичка и хроматска рјешења којима се постиже илузија. Тако се затвара, заокружује ликовна структура иконе, јединство формалних поступака којима се остварује тај трочлани визуелни феномен, то садејство мисли, знака и слике - икона.

СВИЈЕТ КЊИГЕ

Филм као колач

• Питер Богдановић: "Разговори с Хичкоком", превела Гордана Велмар-Јанковић, "Прометеј", Нови Сад, Југословенска кинотека, Београд, 1994.

"Снимати филмове за мене, најпре и пре свега, значи испричати причу. Та прича може да буде невероватна, али она не треба никада да буде обична. Пожељно је да буде драматична и хумана. Драма, то је живот из кога су искључени сви досадни моменти", ријечи су г. Алфреда Хичкока издвојене на полеђини корица књиге Франсоа Трифоа "Хичкок" (Институт за филм, Београд, 1987). Тих неколико реченица суштина су, заправо, одговора којег ова књига-разговор на својих 220 страница нуди на питање о "тајни Хичкок". Трифо, такође познати режисер тих неколико дана августа 1962. разговарао је са својим узор-мајстором у потрази за питањима која су се - изгледало је тада - највише тицала њега самог. Трифоа, наиме. Резултат те племените жудње за знањем уз истовремено одавање поште једном од великих је познат: "Хичкок" је један од најбољих књига о филму досада изашлих. И то не само зато што је г. Хичкок заиста један од највећих.

Није, међутим, непознато да је прије Трифоове књиге, изашле из штампе 1967. године, четири године раније објављена књига Питера Богдановича "Филмови Алфреда Хичкока" у којој овај такође касније познати режисер тражи одговоре као и нешто раније Трифо. У Богдановичевој књизи објављени су његови разговори са г. Хичкоком направљени између 12. и 14. фебруара 1963. године, опет у Хичкоковој канцеларији у "Универзаловим" студијама. С обзиром на то да је Богдановичева књига објављена прије Трифоове, дошло је до заврзламе да је много тога из Богдановичеве књиге, која је обимом знатно мања од Трифоове (наше издање има 135 страна, мањег формата него Трифоова), садржано у касније објављеној књизи. Те "сличности", међутим, не утичу на коначни квалитет обје књиге.

Питер Богдановић је познат као вјероватно највећи филмофил међу режисерима који су сврстани у "нови Холивуд". Под тим филмофил подразумијева се да је он највише гледао филмове и највише из њих учио. Његова књига значајна је, као уосталом и Трифоова, зато што је плод рада човјека подједнако вјештог и у писању књига (поред ове, он је објавио и књиге о Хоксу, Форду, Велсу, Лангу и Двону) и режирању филмова, а који је у свом острашћеном љубљенички-поштовалачком "разрачунавању" са властитом (и у своје име и у име своје земље, Америке) традицијом (филмском у ужем смислу, културном, у ширем) кренуо са позиција обожавања те исте као основним стаништем. То, у спрези са истом таквом посвећеношћу свом послу, те личним особинама Алфреда Хичкока (изражена луцидност и духовитост), дало је ово што је дало: књигу која је "природан дио" Трифоове књиге. За коју је, опет, речено шта је и каква је.

Битно је напоменути да су вријеме када су први пут објављене обје књиге биле израз необичне храбрости. Наиме, Алфред Хичкок, као уосталом и Хокс, Форд, Куртис, Сирк, Минели или Вајлдер, нису били оно што су данас: класици, опште мјесто филмске историје и умјетности. Назвати тада филмским аутором неког од њих било је равно богохуљењу. Вјерујући у своје ставове, Богдановић и Трифо су својим цјелокупним радом на филму - и пишући о филму, и режирајући - допринијели да се многи табуи превазиђу. (Слично се, наравно, дешава и данас, иако је мање болно: закључите да је Жан Клод ван Дам глумац који слиједи традицију Керија Грента и Џимија Стјуарта као и његов савременик Арнолд Шварценегер, па ћете видјети.)

"Ви своје филмове никада не гледате с публиком. Не пропуштате ли тако прилику да је чујете како вришти?", питао је Богдановић г. Хичкока. "Не. Ја је чујем док радим филм", одговорио је уз осмијех г. Хичкок. Тај одговор као да се односи и на књигу коју је Богдановић објавио. Наиме, прва помисао док читате Богдановичева питања и г. Хичкокове одговоре је гледати те филмове. Боље од тога не постоји.

Рајко РАДОВАНОВИЋ

ФУДБАЛ

У БАЊОЛУЧКОМ ДРУГОЛИГАШУ ОПТИМИСТИЧКА АТМОСФЕРА

ИСКРУ ГАСЕ У БАЧУ

• Први пут од почетка првенства тренер Крајишника Јосип Пелц може да рачуна на све играче
• Бањолучани поново домаћини у Бачу

БАЊА ЛУКА — У бањолучком Борцу су коначно одахнули. Јово Поповић, комесар за безбједност ФСЈ, дао је „зелено свјетло" за играње првенствених утакмица у Бачу.

— Пао нам је велики камен са срца — каже Милорад Славнић, директор бањолучког друголигаша. — **Бач остаје наша база. Истина, добили смо рок од мјесец дана да морамо уредити неке ствари на игралишту, а онда ће поново комисија да обиђе терен. Али, и ово је за нас велики добитак.**

Одлука да Борац буде домаћин у Бачу наишла је на одушевљење и међу фудбалерима.

— Нигдје нам не би било боље — сматра Винко Мариновић, најбољи играч друголигаша. — **Тамо смо се већ одомаћили, научили на терен, амбијент, навијаче. Сви играчи су једноставно пресрећни што Бач остаје наша база.**

У једној заиста веселој атмосфери због одлуке „генерала Јове", Бањолучани се оштре за недељни сусрет са Искром из Данилограда.

— Не чека нас нимало лак посао — каже Бранко Ковачевић, везиста Борца. — Искра је у посљедњих пет утакмица, рачунајући и Куп, нанизала исто толико пораза. Сигурно је да ће ту „црну серију" покушати да прекину у Бачу. Али, и ми имамо своје циљеве и планове, а они су два бода. Увјерен сам да ћемо их укњижити на наш конто.

ПОБЈЕДА КАО ИМПЕРАТИВ: Ђорђе Инђић (тамни дрес), нападач Борца

Оптимиста је и Дарко Љубојевић, око којег се „врти" игра бањолучког друголигаша.

— Гостима свака част, али бодови су наши. Само нас интересује побједа и остваћемо је — категоричан је Љубојевић.

Тренер Борца Јосип Пелц и његов први сарадник Момчило Спасојевић први пут од почетка првенства на располагању имају све расположиве снаге. Нема ни повријеђених, ни болесних, ни кажњених.

Борац ће против Искре, по свему судећи, наступити у овом саставу: **Гајић, Савић, Драгишић, Мариновић, Билбија, Ковачевић, Трнић, Љубојевић, Јагодић, Инђић, Јандрић.**

Утакмица **Борац — Искра** игра се у недјељу у Бачу. Почетак је у **15** часова.

Ж. Т.

РУКОМЕТ

ПРВА ЛИГА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

БОРАЦ - КРАЈС У ДРВАРУ

БАЊА ЛУКА — Друго коло западне групе Прве рукометне лиге Републике Српске у мушкој и женској конкуренцији, на распореду је у суботу и недјељу, 1. и 2. октобра. Прошлогодишњи првак, Борац-Крајс из Бање Луке, гостује код имењака у Дрвару, док вицешампион Приједор дочекује на свом терену младу екипу Јајца. Очекују се сигурне побједе фаворита, Бањолучана и Приједорчана. У осталим утакмицама се састају: у Бањој Луци Младост — Средњошколац и Термомомнтажа, а у Книну Жељезничар и Партизан.

Код жена, у „А" групи, све три утакмице играју се у Бањој Луци, а дерби је меч између Младост-Крајина Копаоника и Трикоа. Бањолучанке очекују прву овогодишњу побједу, али ни гошће из Градишке не долазе са бијелом заставом. У остала два сусрета домаће рукометашице су фаворити а састају се Бања Лука - Брод „Иво Андрић" — Борја.

У „Б" групи дерби је у Книну између Жељезничара и „Мире" из Приједора. У Дрвару се састају Борац и Цептер, док се још не зна да ли ће меч између Средњошколке и Петриње бити одигран због ратних дејстава у околини Новог Града.

Парови другог кола:

Мушкарци: Дрвар- Борац — Борац Крајс. Приједор: Приједор - Јајце. Бања Лука: Младост - Средњошколац. Бања Лука: Термомонтажа — Петриња. Книн: Жељезуничар — Партизан.

Жене: „А" група: Бања Лука: Бања Лука — Брод „Иво Андрић" — Борја. Младост Крајина Копаоник - Трико.

Жене „Б" група: Дрвар: Борац — Цептер. Нови Град: Средњошколка — Петриња. Книн: Жељезничар — „Мира".

С. КОТАРАШ

ШАХ

АКТИВНОСТИ У ШАХОВСКОМ КЛУБУ ПАНТЕРИ

ПРВЕНСТВО СЕМБЕРИЈЕ И МАЈЕВИЦЕ

БИЈЕЉИНА — У Бијељини ће се од 30. септембра до 2. октобра одржати шаховско првенство Семберије и Мајевице. Првенство организује Шаховски клуб Пантери из Бијељине и играће се у клупским просторијама. Очекује се учешће најјачих шахиста Семберије и Мајевице, посебно што ово такмичење уједно представља и квалификацију за учешће на предстојећем Митровданском шаховском рејтинг-турниру „Бијељина 94". Првенство ће се играти по швајцарском систему у девет кола, са темпом игре један сат по играчу за партију, а суђе савезни судија Радивоје Ђокић из Угљевика.

С.Р.

АТЛЕТИКА

КРОС У СТАРОЈ ГРАДИШЦИ

ТРАВЧИЋ ПОБЈЕДНИК

СТАРА ГРАДИШКА — У Старој Градишци у организацији гарнизона, одржан је крос на коме су учествовали војници гарнизона и мјештани. По изузетно лијепом времену, погодном за трчање, одзив је био масован.

Побједио је војник **Емил Травчић**, за кога ваља нагласити да је учесник многих војних маратона, којима је постизао запажене резултате. Други кроз циљ је прошао војник **Дејан** Матковић, а трећи је био војник Миле Марјановић.

Побједницима кроса командант гарнизона, потпуковник **Ђорђе Милекшић**, уручио је пригодне поклоне и одобрио им наградна одсуства, а осталим учесницима захвалио је на одзиву и залагању.

З.Л.

ПРВЕНСТВО РСК

ДИНАРА У КОСТАЈНИЦИ

КНИН — У суботу и недјељу, 1. и 2. октобра, играју се утакмице шестог кола Прве лиге фудбалског првенства Републике Српске Крајине.

ГРУПА ЗАПАД

У суботу се састају: Војнић: ПЕТРОВА ГОРА — ГРАЧАЦ. Доњи Лапац: ЈЕДИНСТВО — ВЕЛЕБИТ (Бенковац). Вргинмост: ВРГИНМОСТ — ПСУЊ (Окучани). Топуско: МЛАДОСТ — БЕГОВАЧА (Шеовица). Петриња: МЛАДОСТ — ПАРТИЗАН (Кореница). Нови Град: ЈЕДИНСТВО (Двор на Уни) — БАНИЈА (Глина). Костајница: МЛАДОСТ — ДИНАРА (Книн). Бенковац: ЈЕДИНСТВО (Ислам Грчки) — БУКОВИЦА (Кистање).

ГРУПА ИСТОК

У суботу се састају: Дарда: ДАРДА — НЕГОСЛАВЦИ. Вуковар: ВУКОВАР — „ХАЈДУК МИРКО" (Мирковци). Борово Насеље: БОРОВО — ШПАРТА (Бели Манастир). Бели Манастир: ЈАДРАН — РАЗВИТАК (Илок).

У недјељу играју: Трпиња: СИНЂЕЛИЋ — БЕЉЕ (Кнежево). Угљеш: „4. ЈУЛ" — СЛОГА (Борово Село). Јагодњак: БРАТСТВО — ВУТЕКС (Вуковар). Кнежеви Виногради: БОРАЦ — БОРАЦ (Бобота).

ДАНАС (СУБОТА) ПОЧИЊЕ ПРВЕНСТВО У ЛИГИ ПОСАВСКО—ОЗРЕНСКОГ РЕГИОНА

СТАРТУЈУ СВИ КЛУБОВИ

ДОБОЈ — Данас (субота) почиње првенство у Фудбалској лиги посавско-озренског региона, у којој ће се такмичити десет клубова. Готово до посљедњег тренутка није се знало хоће ли наступити Озрен из Петрова, Модрича, Текстилац из Дервенте и шамачки Борац, али ови клубови су напокон регистровани и испунили услов да учествују у лигашким окршајима.

У првом колу састају се: Озренски соколови (Бољанић) — Слога (Добој). Раднички (Бродско Поље) — Текстилац (Дервента). Слобода (Велика Сачаница) — Полет (Брод). Озрен (Петрово) — Борац (Шамац) и Жељезничар (Добој) — Модрича.

Сл. П.

ЛИГА МЛАДИХ

ДРУГОЛИГАШ НА ОДМОРУ

БАЊА ЛУКА — У недјељу креће лига Подручног савеза Бања Луке, а дан раније, у суботу, на сцену излазе фудбалски таленти, стартује Лига младих.

Групу „А" сачињавају клубови који имају све три категорије (пионири, кадети, омладинци), а у првом колу састају се: НОВА ТОПОЛА: **Лијевче — Пролетер**, СРБАЦ: **Слога — Љубић**, ГОРЊИ ПОДГРАЦИ: **Слога — БСК**, ГРАДИШКА: **Козара — Напријед**. Слободна је екипа бањолучког Борца.

У другој групи такмичиће се састави који имају само двије категорије (пионири кадети). Парови: КНЕЖЕВО: **Прогрес — Змијање**, ЧЕЛИНАЦ: **Челинац 94 — Омладинац**, КОТОР-ВАРОШ: **Младост — Слога (Т)**, БАЊА ЛУКА: **Лауш — Пакташи**, БАЊА ЛУКА: **Жељезничар — Крајина**.

Све утакмице почињу у недјељу од 10 часова.

Ж. Т.

КУП КУПОВА

ДРУЛОВИЋ ПРЕСУДИО

ЛОЂ: (ЛКС Лођ — Порто 0:1 (0:1) · гледалаца: 7.000 · **стрјелац:** Друловић у 45. минуту.

Порто иде даље са укупном гол-разликом 3:0.

ОДЕСА: Черномери - Грасхоперс (Цирих) 1:0 (1:0) · гледалаца: 12.000 · **стрјелац:** Гусеинов у 9. минуту. Грасхоперс иде даље са укупном гол-разликом 3:1. **АТИНА:** Панатинаикос - Пирин (Бугарска) 6:1 (3:1): гледалаца: 25.000 · **стрјелци:** Алексис Алексуди у 6. и 17. Христо Варзиха у 30.87. и 90. и Хуан Борели у 64. минуту за домаће, а Христо Орачев у 44. минуту за госте. Панатинаикос иде даље са укупном гол-разликом 8:1.

ЈАБЛОНЕЦ: Викторија (Жижков) — Челзи (Лондон) 0:0; гледалаца: 6.000. Челзи иде даље са укупом гол-разликом 4:2. **ТИРАНА:** Тирана - Брондби (Данска) 0:1 (0:1) · гледалаца: 4.000 · **Стрјелац:** Марк Струдал у 31. минуту. Брондби иде даље са укупном гол-разликом 4:0. **ПРЕШОВ:** Татран — Данди Јанајтед (Шкотска) 3:1 (2:1) · гледалаца: 8.000 · **стрјелци:** Владимир Звара у 10. и 71. и Роберт Кочиш у 18. минуту за домаће, а Џерен Никсон у 2. минуту за госте. Татран иде даље са укупном гол-разликом 5:4. **Хелсинки:** ХЈК Хелсинки — Бешикташ (Истанбул) 1:1 (0:0) · гледалаца: 3.000 · **стрјелци: Рами Рантанен у 67. минуту за домаће у Октај Дерилиогу у 86. минуту за госте. Бешикташ иде даље са укупном гол-разликом 3:1.**

КУП УЕФА

ОДЛУЧИЛИ ПЕНАЛИ

БИРМИНГЕМ — У реванш-утакмици првог кола Купа УЕФА у Бирмингему фудбалери енглеског провлигаша Астон Виле савладали су екипу миланског Интера са 1:0 (1:0).

У присуству 30.533 гледаоца, побједоносни погодак постигао је Хаутон у 41. минуту.

Пошто је први меч, у Милану, добио Интер са 1:0, извођени су једанаестерци и Астон Вила се квалификовала за даље такмичење са 4:3.

КОШАРКА

БОРАЦ - НЕКТАР У БАЧКОЈ ПАЛАНЦИ ДОЧЕКУЈЕ ПРВОЛИГАША СА ЦЕТИЊА

ИЗ „ДВОРЦА" НА ЛОВЋЕН

• Уз ново име Борац-Нектар Бањолучани данас (субота) играју против Ловћена • Због повреде изостаће наступ Зорана Кукића

БАЧКА ПАЛАНКА - Од уторка увече кошаркаши Борац - Нектара бораве у Бачкој Паланци и припремају се за суботњи меч првога кола са Ловћеном. Бањолучка експедиција је смјештена у хотелу "Дворац" у Илоку, а тренинзи се одржавају у дворани Спортског центра у Бачкој Паланци. Сви су пуну ријеч хвале на рачун домаћина, за гостопримство и услове које имају играчи бањолучког прволигаша.

Краткотрајне припреме искоришћене су да се одиграју пријатељске утакмице. Борац-Нектар је високо поразио "Б" прволигаше Херцеговца - 89:63, али је та утакмица помутила расположење међу Бањолучанима јер се повриједио Зоран Кукић, један од најбољих кошаркаша, који неће наступити у суботу против Ловћена. Колики је то хендикеп, видјело се на сљедећој утакмици против екипе Грађевинара из Бачке Паланке, коју је Борац-Нектар изгубио резултатом 74:85.

- Током припремног периода стално нас прате недаће, па нисмо остварили све што смо планирали. Доста играча, све до поласка у Бачку Паланку, није имало ријешен статус, па су нередовно тренирали. Осим тога, нисмо одиграли ни приближан број припремних утакмица, а ниједна провјера није обављена с прволигашком екипом. Посебан је проблем што смо морали потпуно подмладити екипу и указати повјерење играчима из наше јуниорске и кадетске селекције, који немају никаквог прволигашког искуства. Зато су нам и амбиције скромне и везане су за жељу да задржимо прволигашки статус. У нашој групи су екипе које се низ година такмиче у елитној конкуренцији: Партизан, Ловћен, Морнар Воли, па знатно ојачани састави Југотеса, Младости, Екоса и Напретка. Ипак, оптимизам нас не напушта - истиче тренер Слободан Симовић.

Борац ће на старту првенства, против Ловћена, имати промоцију новог имена: Борац-Нектар!

- То је за нас обавеза. Ловћен је у предности, на папиру је фаворит, противник достојан поштовања, али и поред свега не смије изостати наша добра и борбена игра, повољан резултат, а ни побједа није далеко.

Ловћену ће се супроставити састав Борца: **Вујасиновић, Ман, Шућур, Галић, Матић, Бура, Протић, Ћургуз, Вуковић, Мајсторовић и Благојевић.**

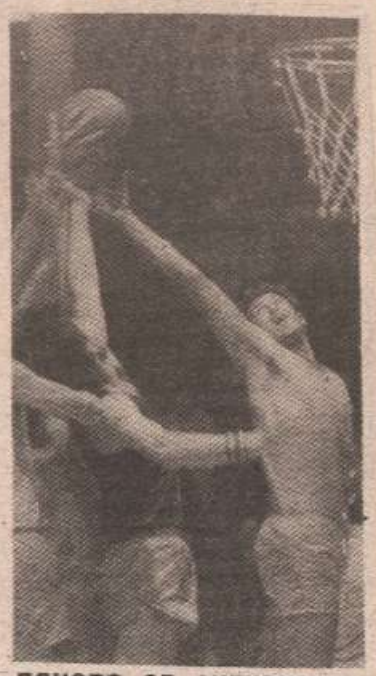

ПОНОВО СЕ АКТИВИРАО: Горан Мајсторовић ће и ове сезоне бити узданица Бањолучана

Утакмица се игра у Бачкој Паланци у суботу у 19 часова.

Д. ГРАБОВАЦ

У СУБОТУ ПОЧИЊЕ ШАМПИОНАТ ЈУГОСЛАВИЈЕ ЗА КОШАРКАШИЦЕ И КОШАРКАШЕ

„МАЛЕНЕ" БЕ ПОРАСТИ

БАЊА ЛУКА - У недјељу увече, у дворани "Пинки" у Сремској Митровици, кошаркашице Младог Крајишника играју прву утакмицу у новом шампионату Југославије. Противник Бањолучанкама је екипа Бечеја, актуелни шампион државе, састав који предводе **Анђелија Арбутина и Мирјана Јовановић.** Бечејке не крију амбиције да и у овој сезони потврде свој примат. Тренер Бечејки **Драго Каралић** има на располагању квалитетан, искусан и уигран састав, који ће за све противнике бити тешко рјешива енигма.

Шансе "малених" у овом мечу су више него скромне. Ипак, оптимизам не напушта редове бањолучког прволигаша. Никоме се унапријед неће препустити бодови.

- Борићемо се за што часнији резултат. Нисмо се могли припремити онако како смо жељели. Одиграли смо мали број припремних утакмица, имамо млад и неискусан састав, који, ако се изузму Вуковићка, Мушићева и Вучковићева, није одиграо ни пет минута прволигашких утакмица - истиче тренер Младог Крајишника **Дамир Дамјанић.**

И поред свега, ми у првенство улазимо оптимистички расположени. Наш једини циљ је да задржимо прволигашки статус и континуитет наступа Младог Крајишника у Првој савезној лиги.

Без обзира на све проблеме који су пратили Млади Крајишник у припремном периоду, редови бањолучког прволигаша су консолидовани. Екипи је притекла у помоћ **Сенда Вуковић,** једна од најбољих бањолучких кошаркашица, остала је и **Душанка Вучковић,** а оптимизам је повећан повратком **Александре Мушић,** која од прије наколико дана тренира са својим досадашњим сиграчицама.

На списку 12 играчица које путују у Сремску Митровицу чак је њих шест чија ће се имена први пут наћи у записнику прволигашке утакмице: **Пејовић, Лукшић, Тубић, Штркић, Хегић и Савановић.** Уз њих се нешто искусније кошаркашице: **Дражић, Вукеље, Касаловић, те Мушић, Вучковић и Вуковић.**

Експедиција Младог Крајишника путује у Сремску Митровицу у недјељу прије подне, а истога дана у 18 часова игра се меч са Бечејом.

Е.Г.

КРАЈИШКА КОШАРКАШКА ЛИГА

НА РЕДУ „ДРУГИ КРУГ"

• У Дрвару, Кључу, Мркоњић-Граду, Александровцу и Бањој Луци играју се турири који ће привући пажњу крајишких љубитеља спорта

БАЊА ЛУКА - У суботу и недјељу наставља се такмичење Крајишке кошаркашке лиге за сениорке и сениоре. У Мркоњић-Граду, Кључу и Дрвару игра се други круг турнира.

Слобода-Младост, Плива из Шипова и Орлови поново ће одмјерити снаге, овога пута на кошаркашком игралишту поред Балкана. Орлови су на старту показали супериорност, тако да ће највећу пажњу привући борба за друго мјесто између домаћина Слободе-Младости и Пливе. Послије три године паузе у суботу ће се у Кључу играти првенствене кошаркашке утакмице. Кључани су прошле суботе пријатно изненадили добром игром и побједом против Петровчића. Сигурно је да ће настојати да искористе предност домаћег терена да обезбиједе улазак у завршницу првенства, али амбиције не крију ни кошаркаши Борца и Младост - Новитета. У Дрвару ће снаге одмјерити кошаркашице Јајца, Сане и домаћег Борца. У суботу у Александровцу прави пут, у овогодишњем првенству састаће се Игокеа, Козара и Младост-Младгс, а у недјељу у Бањој Луци дебитују женске екипе Орлова МК, Козарапетрола и Младост-Младгса, којима ће ово бити први наступ у званичној конкуренцији.

Сви турири се играју од 10 часова.

Е.Г.

ЈУНИОРСКО ПРВЕНСТВО У ЏУДУ

ОЖИВЈЕЛЕ СТРУЊАЧЕ

БАЊА ЛУКА - Данас (субота) у 10 часова у Друштвеном дому "Обилићево" (раније "Мејдан") почиње Републичко првенство у џуду за јуниоре и јуниорке. Наступиће такмичари из десет клубова од којих се, како истичу у Џудо-клубу "Плави анђели", очекују врхунски резултати у свим тежинским категоријама.

Посебно интересовање међу џудо-стручњацима влада за наступ најмлађих такмичара у категорији НАДЕ, јер ће то бити прави ресадник будућих асова све популарне борилачке вјештине.

И поред тренутних проблема око набавке горива, вриједни организатори из Џудо-клуба "Плави анђели" добили су потврде од свих пријављених с наступу на овом значајном такмичењу.

Раико ПУШИЋ

ТЕНИС

НА ТЕРЕНИМА ТК БОРАЦ-ИЗОКОМЕРЦ

СТАРТОВАО „ПОРТОРИКО КУП"

• Највећи фаворити за висок пласман на првом "Порторико купу" носиоци костура турнира у коме је 60 учесника: Шукало, Илисић, Шабић, Војчић, Сладојевић, Димитријевић...

БАЊА ЛУКА - На теренима Тениског клуба Борац-Изокомерц у бањолучком насељу Борик почели су мечеви првог тениског "Порторико купа". Више од 60 учесника, тренутно најбољих тенисера Републике Српске, само су потврдили оправданост овакве манифестације. Да све буде занимљивије, овај турнир представља претечу у новим односима у спорту, поготово имајући у виду чињеницу да и кроз овај модел у спорт улази све више и више приватног капитала. Наиме, власници угледне фирме "Рома експорт - импорт", односно дискотеке "Порторико", Александар Кнежевић и Вито Субић, уложили су знатан капитал у организацију Купа. Само фонд награда за прва три такмичара износи 1.000 ДМ.

- Презадовољни смо одзивом тенисера на прву спортску акцију коју организује наша фирма - истиче Александар Кнежевић. - То само потврђује оправданост нашег улагања. У условима рата и тешке ситуације у свим сегментима живљења, ово је једини начин да се помогне спорту. Држава није у могућности да подржава спортске манифестације и зато смо ми ту да помогнемо.

Фаворити првог "Порторико купа" су, прије свих, носиоци "костура" турнира: Шукало, Илисић, Шабић (Приједор), Сладојевић, Војчић, Димитријевић...

- Имам добар и релативно лаган жријеб све до полуфинала - ријечи су Дејана Војчића, по многим тениским стручњацима првог фаворита ове спортске манифестације. У солидној сам форми и надам се успјеху, па чак и наступу у финалу.

А у финалу прва награда износи 500, друга 300 ДМ, док је трећа награда 200 њемачких марака. Финансијери турнира обезбиједили су и тениске лоптице за све мечеве, као и неопходни пропагандни материјал: мајице, плакате... Организатор је Тениски клуб Борац - Изокомерц.

М.Ј.

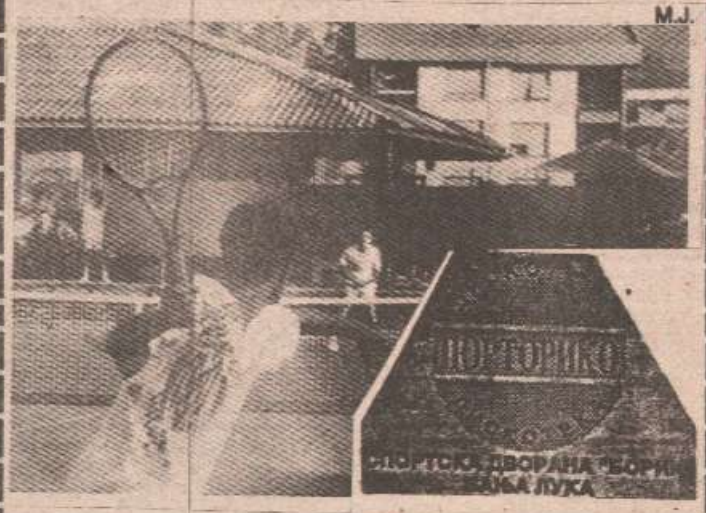

У очекивању узбуђења у "Борику"

ТЕНИСЕР БОРИС БАБИЋ НА АМЕРИЧКОЈ ТУРНЕЈИ?

ЖЕЉА ЗА ДОБРИМ ПЛАСМАНОМ

ПРИЈЕДОР - Познати приједорски тенисер **Борис Бабић,** двоструки сениорски прак Републике Српске који у посљедње вријеме наступа за новосадску Војводину, почетком идућег мјесеца требало би да у организацији Тениског савеза Југославије крене на вишемјесечну америчку турнеју. Његови наступи су предвиђени у Мексику, Венецуели, Порторику и САД.

Борис Бабић се тренутно налази у Београду, у којем је прво наступио на интернационалном првенству Југославије, потом на екипном првенству државе у дресу Војводине против Партизана, те на сениорском појединачном првенству, које је почело у понедјељак. Предвиђено је да Бабић крене на америчку турнеју најкасније до 10. октобра, а турнеја би требало да траје до 25. јануара идуће године. Велика жеља Бориса Бабића је да на тој дугој америчкој турнеји избори што бољи пласман.

Л. Р.

ЗАВРШНИ ТУРНИР ШКОЛЕ ТЕНИСА

ШКОЛА ПРИВЕДЕНА КРАЈУ

БАЊА ЛУКА - Тениски клуб Младост 30. септембра и 1. октобра на теренима у Парку "Младен Стојановић" организује завршни турнир школе тениса. Учесници су дјеца узраста до 12, 14 и 16 година.

Ј.Г.

МЕРМЕР
ЧЕЛИНАЦ д.д.

ПРОИЗВОДНИ ПРОГРАМ:

ТЕРАЦО ЗРНО бијело, црно и црвено
ТЕРАЦО ПЛОЧЕ брушене од сивог и бијелог цемента, обојене, разних дезена и димензија: 25x25x2,5; 40x40x3,8 цм
КУЛИР ПЛОЧЕ од сивог и бијелог цемента са зрнима бијеле, црне и црвене боје, гранулираним ријечним облутком димензија 40x40x3,8 цм,
БЕТОНСКЕ ПЛОЧЕ од сивог и бијелог цемента, натур и обојене од кречњачког или еруптивног агрегата димензија 40x40x3,8 цм
ПЛЕМФАС-1 прскана фасада "ХИРОФА"
ПЛЕМФАС-2 зарибана фасада "СЕП"
МЕРИКОЛ љепило за керамику, хераклит и сл.
ФУГИМЕР маса за испуњавање фуга
МЕРИГЛЕТ маса за глетовање зидова
КАМЕНО БРАШНО гранулације 0-0,1 мм као пуниво и за калцификацију земљишта
Паковање сивог и бијелог цемента
Насипни материјал, услуге превоза и минирања

ПРОДАЈА У КРУГУ ПРЕДУЗЕЋА ПО ФАБРИЧКИМ ЦИЈЕНАМА

Централа (078) 851-010 Директор 851-166
Факс 851-256 Комерцијала 851-266

НОВО

СКРАТИТЕ ПУТ ДО ВОЗАЧКЕ ДОЗВОЛЕ!!!

ТЕСТОВИ ЗА ПОЛАГАЊЕ ВОЗАЧКОГ ИСПИТА

...јединствен уџбеник за будуће возаче прописан од Министарства за унутрашње послове Републике Српске

Издаје ,у својим и другим продајним објектима продаје:"ГЛАС СРПСКИ" Бања Лука тел.078/12-181, 12-165

Intertrans
Бања Лука
Младена Стојановића број 7,
Тел. 078/49-917, 49-951
Телефакс: 078/49-964 Телекс: 45-380

АУТОСТРАДА
ТРГОВАЧКО ПРЕДУЗЕЋЕ

НАЈПОВОЉНИЈА ПОНУДА на велико и мало

ГУМЕ
путничке, полутеретне, бицикл и мопед, тракторске, виљушкар
АКУМУЛАТОРИ
МОТОРНА УЉА
РОБА ШИРОКЕ ПОТРОШЊЕ

Крајишких бригада 63, Бања Лука
тел./факс 078/33-826, телефони: 59-258 и 12-111

ИНЦЕЛ ХОЛДИНГ АД
БАЊА ЛУКА
Медено Поље 66
Поштански претинац 78

Телефон: 078/ 33-944
Телекс: 45-123
Факс 078/ 35-097
42-826

ВАШ ЛИСТ „ГЛАС СРПСКИ"

ПЛЕРИЋИЋИ
БАЊА ЛУКА

Аутошкола "ЦЕНТАР"
БАЊА ЛУКА
Петра Предраговића 13
078/44-200 31-143

ГРАЂА
ЕКО & ММА
БАЊА ЛУКА

СТОВАРИШТА
ЛАУШ Тел: 58-463, 31-730
ТРН Тел: 784-246 784-647
"МЕРКУР" Тел: 36-070

СВЕ ЗА СТАН ИЛИ КУЋУ ОД ТЕМЕЉА ДО КРОВА

МАРКЕТИНГ

ЗАЈЕДНИЧКИ ДО ПОСЛОВНОГ УСПЈЕХА

"ГЛАС СРПСКИ"
МАРКЕТИНГ

Издавачко предузеће КОЦКА д.о.о.
Бања Лука, Бански двор,
Трг српских владара бр. 2

Први пут читаоцима успомене првог бана Врбаске бановине

Светислав Т. Милосављевић:
СУСРЕТИ СА КРАЉЕМ 1930 - 1934
(заједничко издање са Архивом Републике Српске)
Претплатна цијена: 21,70 динара

Осим ове књиге у припреми су и слиједећи наслови:
1. Иво Андрић:
РАЗВОЈ ДУХОВНОГ ЖИВОТА У БиХ ПОД УТИЦАЈЕМ ТУРСКЕ ВЛАДАВИНЕ
Претплатна цијена: 12,80 динара
2. СРПСКЕ НАРОДНЕ ПЈЕСМЕ
Претплатна цијена: 15,70 динара
3. Албер Ками:
ПИСМА ЊЕМАЧКОМ ПРИЈАТЕЉУ * ХРОНИКЕ 1944 - 1948
Претплатна цијена: 18,75 ДИНАРА
4. Гојко Бановић:
ПЕТАР КОЧИЋ
(романсирана биографија)
Претплатна цијена: 15,70 динара

КЊИГЕ ИЗЛАЗЕ ИЗ ШТАМПЕ У ОКТОБРУ 1994. године
Претплатне цијене вриједе до 15. октобра 1994. године
СВЕ ИНФОРМАЦИЈЕ И НАРУЏБЕ НА ТЕЛЕФОН:
078/32-259
или у просторијама "Коцке"

ГРАЂА
ЦЕНТРАЛА: 32-850 32-860
ДИРЕКТОР: 31-497
ТЕЛЕФАКС: 31-493

ТРГОВАЧКО МЈЕШОВИТО ДИОНИЧАРСКО ДРУШТВО "ГРАЂА" БАЊА ЛУКА
• УГАЉ: "СТАНАРИ" и "КАМЕНГРАД"
• Дрва за огрјев (буква и граб)
• Обављамо и услугу резања и превоз до купца
Све информације на тел. 30-177

СПРЕМНО ДОЧЕКАЈТЕ ИДУЋУ ЗИМУ!

ЕП ЕНЕРГОПЕТРОЛ Д.О.О. БАЊА ЛУКА

ТЕЛЕФОНИ
централа: 078/12-960
директор: 12-972
комерцијала: 12-968
складиште: 31-147
факс: 12-994

ДОО "КРАЈИНАПЕТРОЛ"
Бања Лука, Иванa Франје Јукића број 2
ТЕЛЕФОНИ: централа: 078/12-910
комерцијала: 12-822, 12-914

ПРОДАЈА

КУЋЕ-ЗЕМЉИШТА

● Продајем плац 320 м², у Лакташима, информације на телефон 078/57-278. (ш028-740)

● „Бамако" најповољније купује, продаје, мијења ваше куће, станове, локале 078/49-540. (ш028181)

● Продајем повољно викендицу у Лакташима. Телефон 078/830-093. Цијена повољна.

АУТОМОБИЛИ

● Продајем „аскону дизел", година производње 1984, информације на телефон 078/792-716. (ш028751)

СТАНОВИ—ЗАМЈЕНА

ОРЕБИЋ-БАЊА ЛУКА

● Мијењам 120 м² у дуплексу, телефон 078/44-277. (ш028-619)

● Мијењам двоипособан стан 44 квадрата, Сарајево-Бања Лука 078/39-405 (ш038713)

● Мијењам кућу, власништво за стан у власништву, телефон 078/756-496 (ш028-776)

СТАНОВИ-ПОНУДА

● Издајем трособан и двособан стан с гаражом, Раде Врањешевића 39. (ш028745)

● Издајем намјештену собу, 2 пежаја за ђаке-студенте, 078/33-116. (ш028717)

СТАНОВИ-ПОТРАЖЊА

● Потребан намјештен једнособан стан или гарсонијера у ужем центру града, телефон 078/41-742. (ш028623)

КУПОВИНА

● Купујем или изнајмљујем пословни простор или плац, Бања Лука-Градишка, телефон 078/812-387. (ш028752)

● Купујем 600 комада пријепа, телефон 078/61-751 (Ш 28721)

● Купујем лимену монтажну гаражу, телефон 078/756-616

РАЗНО

● „Бамако" најповољније региструје предузећа у Републици Српској-Југославији, 078/49-540 (ш028181)

● Продајем покретни грил и метални киоск, звати од 16 часова телефон 078/42-564. (ш028741)

● Продајем машину за ситотштампу и пијанино „чајка", телефон 079/24-524. (ш028-728)

● Продајем агрегат, пећ 26 kw и радијаторе с вентилима, телефон 078/61-751. (ш028-721)

● Универзална љепила, увоз из Грчке, веома повољно, 078/11-013 (ш028621)

● Тракасте завјесе, ролетне венецијанери „мега", телефон 078/45-974, од 9 до 17 часова (ш Ф 83)

● Продајем агрегат, 5 kw, дизел, нов, телефон 078/36-933. (ш028633)

● Продајем пећ за централно гријање са свим прикључцима, телефон 078/55-082/55-082 (ш028755)

● Повољно продајем металне сталаже са 4 плоче, дим. 800 x 300 x 1.500 мм, погодне за продавнице и складишта, телефон 078/47-710 до 15 часова (ш Ф 95)

● Продајем пећ за централно столарију, стаклену вуну, телефон 078/40-523. (ш028-791)

● Продајем повољно кућни намјештај, телефон 078/24-514.

Тужним срцем јављамо родбини пријатељима и познаницима да је наш драги син брат и унук

БОЈАНИЋ (БОРЕ) ДАНИЈЕЛ

као борац Војске Републике Српске у својој 24 години изгубио живот. Сахрана ће се обавити у суботу 1. октобра 1994. године на Српско-православном гробљу у Борику у 16.00 часова.
ОЖАЛОШЋЕНИ: мајка Зорка, отац Боро, сестра Данијела, баке, тетке, ујаци и остала многобројна родбина пријатељи и комшије

Посљедњи поздрав сину нашег радника

ДАНИЈЕЛУ (БОРЕ) БОЈАНИЋУ - ДАНИ -

Од радника „Гласа српског"

Дана 1.10.1994. године је рођендан нашег сина брата и ујка

ЖЕЉКЕ БУЗАЏИЈЕ

Тога дана у 14 часова позивамо родбину пријатеље кумове комшије и Жељине колеге да се придруже нашем болу и тузи. Посјетићемо његову кућу увијеће да за свој рођендан не буде сам.
Ожалошћени: отац Станоје мајка Ђуја сестре Алексина и Анђелина зет Марко и нећак Драган.

Дана 2. октобра 1994. године навршава се 9 тужних година од смрти нашег драгог супруга оца брата и дједа

ДАНЕ МАРИНКОВИЋА

Уз трајно сјећање на његову љубав, пажњу и доброту остајемо вјечно захвални.
Породица
0028804

Дана 2.10.1994. године навршава се година дана од смрти моје мајке

ЈАЊЕ ПРАЊИЋ

Не могу да пишем јер знам да читати нећеш, већ 365 дана прекрива те црна земља, а моје срце има пуно тога да ти каже.
Сваки новн дан нову рану ствара јер нема мајке моје. Док моје срце куца, бићеш увијек вољена и незаборављена мајко моја мила.
Твоји Марина, Жаре, Горан и Игор
0028805

У суботу 1. октобра 1994 године, навршавају се три године од погибије нашег вољеног и никад непрежаљеног

ВОЈИСЛАВА ВОЈЕ ЛУКИЋА

Тог дана посјетићемо његову вјечну кућу, положити цвијеће и залити је сузама.
Позивамо рођаке пријатеље и све Војине познанике да нам се придруже.
Отац Илија мајка Стојанка супруга Мила син Божидар сестра Слободанка с породицом и остала родбина
0028754

Велики поздрав великом ратном пријатељу

СПОМЕНКУ ГРБИ ГРБИЋУ

31.3.1994 — 1.10.1994
ОД ФАЗЛЕ
0028793

Дана 1.10.1994. године навршава се 7 дана од погибије нашег драгог сина

ДРАГАНА СУВАЈЦА

У суботу, 1.10.1994. године у 11 часова посјетићемо његову вјечну кућу, положити цвијеће и залити сузама.
Вјечно ожалошћени отац Алекса и мајка Нада
0028807

Захвалница поводом погибије сина и брата

ДРАГАНА СУВАЈЦА

У немогућности да свима појединачно захвалимо овом приликом изражавамо велику захвалност свим комшијама родбини, пријатељима и свима осталим који су нам у тешким тренуцима притекли у помоћ и били уз нас у тренцима бола и туге.
Ожалошћена породица Сувајац
028807

Тужно сјећање на драгог брата

ДРАГАНА СУВАЈЦА ДАДУ

Никада те неће заборавити твоја сестра Љиљана зет Славољуб и сестрић Марко
0028807

Тужно сјећање на нашег драгог синовца

ДРАГАНА (АЛЕКСЕ) СУВАЈЦА

Стричеви Драгутин, Богдан, Ристо, Драгољуб Саво, тетка Јела и стрине
028807

Тужно сјећање на драгог брата

ДРАГАНА СУВАЈЦА

Од браће Душка Раденка Споборанка Младена Миливоја Љубана Пере и сестре Данке
0028807

Тужно сјећање на

РАДИСЛАВА ТОВИЛОВИЋА

Твој млади лик осмијех остаће у нашим сјећањима
Сестра Јагода зет Раденко Саша и Срђо
0028758

Тужно сјећање на драгог сина

БОШТИЈАНА ЉЕПОЈЕВИЋА

25.8.94 — 2.10.94.
Отац Ратко мајка Рефика брат Боро
0028785

Тужно сјећање на драгог

БОШТИЈАНА ЉЕПОЈЕВИЋА

Тетак Миле, тетка Радмила, сестра Весна и зет Славиша
028785

Тужно сјећање на драгог

БОШТИЈАНА ЉЕПОЈЕВИЋА

Брат Предраг снаха Ранка са дјецом
0028785

ДРАГОЈЛО БРАЦО СТАНИВУКОВИЋ

29.9.1992 — 29.9.1994
Твоји супруга Миљка, кћерка Данијела и син Душко
0028769

Тужно сјећање поводом 40 дана од смрти драгог

БРАНИСЛАВА ВУЧИЋА

Од куме Мире с породицом
0028803

Тужно сјећање на драгог кума

ВЛАДИМИРА ТОМИЋА

Од кумова Костић
02802

Тужно сјећање на драгог

ВЛАДИМИРА ТОМИЋА

Ујак Драго, ујна Брана и браћа Синиша и Срђан
0028800

Тужно сјећање на саборца

ЧЕДУ (МИТРА) МИЛОВАНОВИЋА

Другови из чете Војне полиције
Вп 7404 22 пбр
0028808

Дана 1.10.1994. године навршава се 6 мјесеци од смрти драге моје мајке

ИЛИНКЕ КРЕМЕНОВИЋ

Бол и туга сваким даном су све већи.
Кћерка Јелена зет Предраг, унука Горана и пријатељи Пајић
0028810

Дана 1.10.1994. године навршава се 6 мјесеци од смрти моје драге мајке

ИЛИНКЕ КРЕМЕНОВИЋ

1.4.1994 — 1.10.1994

Вријеме које пролази не може избрисати велику бол за тобом драга моја мајко.
Твоја кћерка Миланка зет Пане унука Дијана и Душица Бегић
0028810

Тужно сјећање на драгог тату

БОЖУ (ЗДРАВКА) СТРИКА

Драги наш тајко увијек си био срећан и задовољан а уз тебе смо и ми били. Сада се туга усјелила у наша мала срца а у сјећању твог Марка Јоване остаћеш велики тата
0028801

Тужно сјећање на друга

БОЖУ СТРИКА

1.4.94 — 1.10.94
породица Младена Матића:
0028806

Тужно сјећање на друга

БОЖУ СТРИКА

1.4.94 — 1.10.94
Породица Јовице Болтића
0028806

Јављамо тужну вијест свој родбини комшијама и пријатељима да је дана 29.9.1994 године у 46 години изненада преминуо наш драги

ЗДРАВКО БУЦО САВИЋ

Сахрана ће се обавити дана 1.10.1994 године у 14 часова на гробљу у Рамићима
Ожалошћени: мајка Вука супруга Гога кћери Свјетлана Сњежана и Жељка зетови Бранислав и Велимир и остала родбина
0028792

Посљедњи поздрав радном колеги

ЗДРАВКУ САВИЋУ

Колектив ЖТП Бања Лука
028792

Посљедњи поздрав радном колеги

ЗДРАВКУ САВИЋУ

Колектив ЖТП — Угоститељство Бања Лука
028792

Посљедњи поздрав драгом тати

ЗДРАВКУ САВИЋУ

Од кћерке Свјетлане зета Бранислава и унука Срђана
028792

Дана 30 септембра 1994 године навршиле су се двије године од погибије нашег вољеног сина и брата

МИРОЉУБА ЧИЧЕ САВИЋА

Мајка Десанка отац Милан сестра Мирјана
028778

Тужно сјећање на нашег драгог брата и ујака

МИРОЉУБА ЧИЧУ САВИЋА

Синиша Саша и Мирко
028778

Дана 2.10.1994 године навршава се 40 тужних дана од смрти нашег драгог

ВЛАДЕ СИКИМИЋА

Тог дана у 10 часова посјетићемо његову вјечну кућу и положити увијеће на гробљу у Шешковцима. Ожалошћени отац Милидин мајка Кристина син Мирослав брат Стојан сестра Мирослава и остала родбина
0028774

Тужно сјећање на драгог оца

ВЛАДУ

Син Мирослав
028774

Тужно сјећање на брата

ВЛАДУ

Сестра Мирослава с породицом
0028774

Дана 1.10.1994 године навршава се 6 тужних мјесеци од смрти нашег драгог сина

БОЖЕ СТРИКЕ

Драги наш сине тешко је схватити да више ниси с нама. Тог дана у 11 часова посјетићемо његову вјечну кућу и положити увијеће на Српско-православном гробљу Борик. Мајка Драгојна и отац Здравко
0028762

Тужно сјећање на драгог брата

БОЖУ СТРИКА

С тугом и болом брат Жељко
028762

Тужно сјећање на вољеног супруга и тату

БОЖУ СТРИКА

1.4.1994 - 1.10.1994
Остаћеш вољен и незаборављен у нашим срцима
Супруга Марица син Марко и кћерка Јована
0028762

Дана 3.10.1994 године навршавају се три године од смрти наше драге супруге и мајке

ДРАГИЦЕ ПЛАВШИЋ

Вријеме пролази а бол и туга остаје
Супруг Мирослав синови Сањин и Александар
0028780

Дана 3.10.1994 године навршавају се три године од смрти наше драге снахе и јетрве

ДРАГИЦЕ ПЛАВШИЋ

Била си и остала пољем доброте и племенитости. Свекар Владо свекрва Петра дјевер Томислав и Станислав јетрве Мира и Душанка са дјецом
0028780

Тужно сјећање на вољену кћерку

ДРАГИЦУ ПЛАВШИЋ

3.10.1991 — 3.10.1994
Увијек си с нама у свако доба и на сваком мјесту. Драго наше дијете
Мајка Боса и отац Душан
0028764

Тужно сјећање на вољену сестру и тетку

ДРАГИЦУ ПЛАВШИЋ

3.10.1991 — 3.10.1994
Сестра Божана сестрићи Саша и Дарко
0028764

Тужно сјећање на вољену сестру тетку и свастику

ДРАГИЦУ ПЛАВШИЋ

3.10.1991 - 3.10.1994
Сестра Добрила сестрићи Мишо и Душко свак Милорад
0028764

Тужно сјећање на драгу

СЛАВИЦУ ЉУБИЋ

1.1.1994 — 1.10.1994
Тешко је схватити да те више нема. Мама Бранка отац Љубо сестре Ђурђа и Слободанка
0028743

Мом једином сину

СИНИШИ УДОВЧИЋУ

Тмурно је небо овог октобарског јутра и сунце је престало да сија, како не би били тмурни кад ће осванути твој рођендан без тебе.
Недјеља 2 октобар је твој 24 рођендан без тебе сине једини. Мајка се надала, маштала и сањала срећне дане свих ових дана а сад твој први рођендан без тебе. Најљепше младости и увијете моје. Поносу наш окитиће ти родитељи твоју вјечну кућу најљепшим увијећем и залити сузама. Али тај бол твојој сестри и родитељима неће ублажити. Отац Драго мајка Љубица и сестра Магдалена
0028765

Дана 2.10.1994 године навршавају се 2 године туге и бола како нас заувијек напусти наш син брат стриц и ујак

МИЛЕ (МИЛОША) САРАЈЛИЋ

Драги наш Миле вријеме пролази а празнина у души остаје вјечна.
Ожалошћени отац Мирко мајка Богдана брат Мирослав сестре Марица Славица Милица Мирјана снаха зетови и остала родбина
0028766

Дана 2.10.1994 године навршавају се двије године откако преста да куца срце мог брата

МИЛЕ (МИЛОША) САРАЈЛИЋ

Вољени не умиру док живе они који их воле. Сестра Милица зет Милан сестрићи Бранко и Радован Берић
0028766

Дана 1.10.1994 године навршавају се три године од смрти нашег драгог и никад непрежаљеног сина и брата

МИЛЕНКА РИТАНА

Вјечно ћеш остати у нашим срцима
Отац Стево мајка Зора брат Раденко с породицом
0028796

Тужно сјећање на драгог оца и супруга

МИЛЕНКА РИТАНА

Вријеме пролази тугу не брише. Што даље тече болно све веће. Синови Драго и Миленко и супруга Милена
028796

Дана 1.10.1994 године навршава се пет тужних година од смрти наше драге супруге мајке и баке

МЛАЂЕНКЕ (МИЛОВАНОВИЋ) ЧЕКО

С љубављу и поштовањем радо те сјећа породица Чеко
0028799

Дана 4.10.1994 године навршавају се двије године од погибије нашег драгог супруга и оца

ЈОВЕ СТАНИВУКОВИЋА

Живиш у нашим срцима и нашим мислима. Твоји најмилији синови Драженко и Дражко и супруга Доста
0028706

Дана 4.10.1994 године навршавају се двије године од погибије мога баје

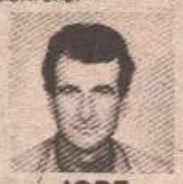

ЈОВЕ СТАНИВУКОВИЋА

С љубављу и поштовањем његов брат Новак свастика Гордана са дјецом
028706

Дана 1.10.1994 године навршава се 40 тужних дана од смрти наше драге

ЗДРАВКЕ МИЛУНОВИЋ

Дана 2.10.1994 године (недјеља) у 11 часова посјетићемо њен гроб и положити увијеће. Позивамо родбину пријатеље и комшије да нам се придруже. Ожалошћена породица
0028714

Тужно сјећање на нашу драгу

ЗОРУ РАДАНОВИЋ

1.10.1990 — 1.10.1994
породица
0028772

Тужно сјећање на драгог

МИЋУ КУКИЛО

2.10.1970 - 2.10.1994
Мајка Мара са породицом
028631

ИН МОМОРИЈАМ

Шестог октобра 1994. навршава се година дана од смрти наше вољене супруге, мајке и баке

БОЖАНЕ ПРОТИЋ

Обавјештаваемо родбину и пријатеље да ћемо у недјељу 2. октобра у 11 часова на гробљу Шљивице у Ребровцу обиљежавањем њене гробнице парастосом и полагањем увијећа чувати успомену на њен лик.
Супруг Рајко ћерка Неда и унук Владимир
028773

Дана 2.10.1994. године навршава се 6 тужних мјесеци од погибије нашег сина

ВЛАДИМИРА ТОМИЋА

Драги наш сине за 6 дана славили бисмо ти 17 рођендан а ти већ 6 мјесеци ниси с нама.
Да само знаш на шта личи живот и колико је понор остао иза тебе.
У суботу 1.10.1994. године послије парастоса у 11 часова у цркви Свете Тројице посјетићемо твој гроб и положити увијеће.
Мама тата и брат
0028748

Тужно сјећање на драгог пријатеља и друга

ВЛАДИМИРА ТОМИЋА

Јасна са мамом и татом
028748

Тужно сјећање на драгог кума

ВЛАДИМИРА

Породица Благојевић
028777

Тужно сјећање на драгог

ВЛАДУ

Породица Триван
0028777

Тужно сјећање на драгу мајку

КОВИЉКУ КУДРА

Од сина Новака снахе Азре и унуке Аните
0028775

Дана 1.10.1994 године навршава се 6 тужних мјесеци од смрти нашег вољеног сина брата и супруга

КАРЛА ВАЛЕНТИЋА

У недјељу 2.10.1994 године у 10 часова посјетићемо његову вјечну кућу и положити увијеће на гробљу у Рамићима.
Ожалошћени мајка Драгица брат Мирен и супруга Биљана
0028789

Дана 2. октобра 1994 године навршава се 7 година од смрти наше драге

ЉУБИЦЕ ЖУНИЋ

Мајка и брат са породицом
0028620

Дана 2.10.1994 године навршавају се три тужне године од погибије нашег драгог супруга и оца

БОРИСЛАВА ЧАБДАРЦА

Успомену на тебе са љубављу и тугом вјечно ћемо чувати од заборава. Твоја супруга Милена син Војислав кћерка Биљана и остала родбина
28710

Тужно сјећање на вољену мајку поводом годину дана од смрти

ЈЕЛКЕ ЧОВИЧКОВИЋ

30.09.1993 — 2.10.1994 године
С љубављу и поштовањем њезини синови Живко и Милан са породицом
028718

Дана 2.10.1994. године навршава се 40 тужних дана од прерано смртнавше драге супруге мајке и баке

КРСТИНЕ САВИЋ

Тог дана у 10 часова изићи ћемо на гробље у Рамићима положити увијеће и залити сузама.
Ожалошћена породица Савић
0028759

Племенити лик доброту и искрено пријатељство

РАДЕ БАЛАБАН

Трајно ће чувати у успомени и породице Божић Велушић Чолић и Мирошевић
0028768

ОЛИВЕР ВУКАДИНОВИЋ

Ни сузе ни вријеме неће моћи да ми врате срећу коју сам имала, али сјећање на тебе и нашу љубав даје ми снагу да живим са оним што је остало.
Вољела сам те волим те вољећу те и онда кад сви буду мислили да сам те већ одавно заборавила.
Заувијек твоја САЊА
0028763

Дана 30.9.1994. године навршиле су се двије године од смрти нашег драгог сина брата

НИКОЛЕ СЕКУЛИЋА

Дана 2.10.1994 године у 10 часова посјетићемо његову вјечну кућу и положити увијеће на гробљу у Рамићима.
Ожалошћени мајка Дренка отац Вукашин браћа Томислав и Миливој сестра Радмила сестра Јагода и снаха Душанка са дјецом

Тужно сјећање на драгог друга

СПОМЕНКА ГРБИЋА

31.3.1994 — 1.10.1994
Пионирски вод друге Крајишке бригаде
0028787

Тужно сјећање на драгог пријатеља и комшију

БРАНИСЛАВА ВУЧИЋА

Од Јаше Пупета и дјеце
028781

Тужно сјећање на драгог

БРАНИСЛАВА ВУЧИЋА

С тугом и болом стрина Богдана са дјецом
0028781

Тужно сјећање на драгог комшију

ЧЕДУ МИЛОВАНОВИЋА

Породице Јовић Велушић Чолић и Мирошевић
0028798

С болним срцем јављамо да је дана 29.9.1994. у четрдесеттрећој години живота, након кратке и тешке болести, преминуо наш драги отац и супруг

МИЛОШ МИЛЕ (ВЛАДЕ) АМИЦИЋ

Сахрана ће се обавити у суботу 1.10. у 13.30 часова, на Новом гробљу у Бањој Луци.
ОЖАЛОШЋЕНИ: супруга Гордана, кћерке Драгана и син Драган
028767

Заувијек нас је напустио наш драги зет

МИЛОШ МИЛЕ АМИЦИЋ

Нека је вјечни покој његовој души. Таша Јагора Попић и свастика Грозрана са породицом
028767

Посљедњи поздрав драгом сину

МИЛОШУ МИЛИ

Од оца Владе мајке Досте и сестре Јованке
028782

Посљедњи поздрав драгом брату

МИЛОШУ МИЛИ

Од сестре Ђује, зета Неђе и Јасне
028782

Посљедњи поздрав брату

МИЛОШУ МИЛИ

Од брата Раде, снахе Станије и Стојанке
028782

Посљедњи поздрав драгом ујаку

МИЛОШУ МИЛИ

Од Весне Драгана и Дејане
028782

Посљедњи поздрав драгом ујаку

МИЛОШУ МИЛИ

Од Горане и Маринка
028782

Посљедњи поздрав ујаку

МИЛОШУ МИЛИ

Од Нереље Сафета и Санеле
028782

Посљедњи поздрав драгом

МИЛОШУ МИЛИ

Од стрица Саве стрине Госпове и дјеце
028782

Посљедњи поздрав драгом

МИЛОШУ МИЛИ

Од брата Ненада Анђелића снахе Бојс и дјеце
028782

Посљедњи поздрав брату

МИЛОШУ МИЛИ

Од сестре Јеле, зета Боже, Драгане и Биљане
0028782

Посљедњи поздрав драгом

МИЛОШУ МИЛИ

Од пријатеља Буће
028782

Посљедњи поздрав редиоу колеги

МИЛОШУ АМИЦИЋУ

Од „ЕЛМОНТ" Бања Лука
0287663

Дана 1.10.1994. године навршава се друга тужна година од смрти вашег драгог сина

БРАНКА БРАНЕ ПАЛАЧКОВИЋА

Дана 3.10.1994. године у 11 часова посјетићемо његову вјечну кућу, положити свијеће и залити сузама. Вјечно ожалошћени: мајка Драгиња и отац Велимир
028770

Драги наш сине

БРАНКО

Туга и бол код мајке и оца не престаје нити ће кад престати увијек си у мислима своје мајке Драгице и оца Велимира
028770

Драги мој брате

БРАНКО

Вријеме пролази, брат ниоткуд не долази, још увијек не вјерујемо да те нема међу нама. твој брат Миленко снаха Зора с дјецом Зораном и Тањом
028770

Тужно сјећање на вољеног брата

БРАНКА

Вјечно ће те вољети твоја сестра Нада и сестрић Милош
0028770

Тужно сјећање на драгог брата

БРАНКА

Док живиш ја жива си и ти, драги брате, никад те нећу заборавити, пробољети сестра Јелена
028770

Тужно сјећање на вољеног брата

БРАНКА

Увијек ћеш живјети у нашим срцима. Сестра Драгана, зет Дуле и сестрић Дејан
028770

Тужно сјећање на драгог брата

БРАНКА

С љубављу и болом сестра Вукиња, зет Ратко сестрићи Горан и Зоран
028770

Тужно сјећање на братића

БРАНКА ПАЛАЧКОВИЋА

Од тетке Јепке Дренке и Стоје с породицама
028770

Тужно сјећање на синовца

БРАНКА ПАЛАЧКОВИЋА

Драги наш Бранко, вјечно ћеш остати у нашим срцима и никад незаборављен стриц Вукашин стрика Стоја са дјецом
028770

Тужно сјећање на ујку

БРАНУ

Сестрић Горан и Зоран
0028770

Дана 1.10.1994. године навршавају се двије тужне године од смрти нашег вољеног супруга и тате

БРАНКА БРАНЕ ПАЛАЧКОВИЋА

Твој племенити лик остаће вјечно у нашим срцима.
Супруга Божана, кћерке Бранка и син Бошко
0028799

Тужно сјећање на синовца

БРАНКА ПАЛАЧКОВИЋА

Стриц Вељко стрина Вида са дјецом
0028799

Тужно сјећање на зета

БРАНКА ПАЛАЧКОВИЋА

Пунац Богдан и пунца Мирка и шурјак Рушко
0028799

СЛАВКО (ЈОВЕ) СТАНЕТИЋ

2.10.1992 - 2.10.1994
из Трошља

Ко ми може љубав убити мада је срце раскинуто! Ја те љубим черо моје, черо моје закопано! Зар ти ниси увијек био мелем свијеће мојих рана зар ми ниси сад нада надо моја закопана
Мајка Стевка и отац Јово
0028760

Тужно сјећање на драгог

СЛАВКА СТАНЕТИЋА

2.10.1992 - 2.10.1994
Двије године туге од када те заувијек изгубисмо.
Тетка Јела и тетак Жарко с породицом
0028750

СЛАВКО СТАНЕТИЋ

2.10.1992 - 2.10.1994
Двије године већ почиваш у тишини вјечног мира а у нашим срцима влада пустош и тама.
Твоја сестра Слава, зет Илија, те сестрићи Раико и Раика
0028750

1.10.1994. навршава се година дана од смрти

ВЕСЕЛКЕ БОЖИНОВИЋ

Дана 2.10.1994. године у 11 часова посјетићемо њен гроб.
Породица Божиновић
028790

Тужно сјећање на вољену супругу и маму

ВЕСЕЛКУ БОЖИНОВИЋ

Твоји Слободан, Јелена и Иванка
028790

Дана 2.10.1994. године навршавају се 2 године туге и бола за нашим драгим и вољеним сином и братом

ДАЛИБОРОМ ДАДОМ МАРЈАНОВИЋЕМ

2.10.1992 - 2.10.1994.
Како сине да заборавимо када смо те изгубили у најљепшим годинама живота.
Неутјешна твоја мајка Милидрагица брат Велибор и очух Мирослав
0028761

Тужно сјећање на мог вољеног сина

ДАЛИБОРА ДАДУ МАРЈАНОВИЋА

Драги сине, живот си ми био, живот значио твојим одласком живот мој је стао, само патња, туга и бол у срцу рањеном за животом твојим мајдрим, за твојом добротом и љепотом.
До гроба ожалошћена мајка твоја
028761

Најдражи мој

ДАДО

Зла сурбина те отргну и одвоји од мене, али те никад и нико из мог малог срца отргнути неће. Био си и остаћеш вјечно дио мене. Увијек ћу те чекати и вољети твој једини брат Велибор - твој Бато
028761

Тужно сјећање на нашег драгог и никад непрежаљеног

ДАДУ

Вјечно ћеш живјети у нашим срцима твој ујак Милидраг, ујна Славица брат Вујадин, сестре Јелена и Милица
0028761

Тужно сјећање на нашег драгог

ДАДУ

тетка Душанка тетак Миле и сестра Слађана
028761

Тужно сјећање на нашег драгог

ДАДУ

Кека и Петко
0028761

Тужно сјећање на вољене

СТАНА ШЕШИЋ

27.12.93 - 2.10.94

РАТКО ШЕШИЋ

24.5.90 - 2.10.94

Хвала вам за љубав и пажњу коју сте нам пружили.
Дана 2.10.94. године у 11 часова посјетићемо њихову вјечну кућу, окитити је свијећом и залити сузама, те познанике рођбину комшије и пријатеље да нам се придруже.
Захвална рођа 0028736

У суботу 1.10.1994. године навршавају се двије болне и непуне три тужне године од трагичне смрти наших драгих

БОЈАНА и

МИЛОВАНА

1.10.92 - 1.10.94 9.11.91 - 1.10.94

ПЛАВШИЋА

Живот без вас је рана која се не лијечи
Ваши неутјешни мајка и супруга Марија брат и син Ненад
00287739

Тужно сјећање на драге

БОЈАНА и

МИЛОВАНА ПЛАВШИЋА

вријеме не доноси утјеху и заборав. С поносом на вас тетка и сестра Милена Плавшић
0028739

Тужно сјећање на наше драге

БОЈАНА и

МИЛОВАНА ПЛАВШИЋА

Туга, бол и сјећање на вас остају вјечно!
Ваши најмилији: породица Плавшић, Урошевић и Максимовић
0028739

Тужно сјећање на драгог

ТОЈКА СТУПАРА

С поштовањем супруга Драгиња и породица Сексен
0028788

Драги наш

ОЛИВЕРЕ

Прошло је 40 тужних дана од прерано твоје смрти.
Вјечно ожалошћена мајка Анка и брат Јосип
0028771

Тужно сјећање на драгог пријатеља

БРАНКА ПАЛАЧКОВИЋА

Од Боре са породицом
0028788

Тужно сјећање на нашег драгог супруга и оца

ГОСТИМИРА СЛИЈЕПЧЕВИЋА

Супруга Нада кћерка Славица и син Синиша
0028606

Тужно сјећање на нашег драгог брата

ГОСТИМИРА СЛИЈЕПЧЕВИЋА

Сестра Загорка
028606

Тужно сјећање на нашег драгог оца

ГОСТИМИРА СЛИЈЕПЧЕВИЋА

Кћерка Сњежана зет Чедо и унук Ацо
028606

ПОСЉЕДЊЕ ВИЈЕСТИ

РАДИО ТВ

БОСНА - УНПРОФОР

ЗЛОУПОТРЕБА ОЗНАКА УН

ЗАГРЕБ, САРАЈЕВО, 30. септембра - Унпрофор је данас протестовао што су снаге владе у Сарајеву на свој камион на којем се налазио троцијевни противавионски топ ставиле ознаке Уједињених нација.

Портпарол мировних снага капетан Филип Џерико саопштио је да су то бијело возило припадници Унпрофора примијетили, а касније и фотографисали на подручју Тузле.

Ројтер јавља да је на питање патроле Унпрофора зашто је камион обојен у бијело и зашто има ознаке "УН", војник одговоран за возило одговорио да "воли УН".

Армија владе у Сарајеву је саопштила да возило није коришћено у борбама и да ће војници одговорни за злоупотребу ознака сјетске организације одговарати.

ЗОРАН ЂИНЂИЋ:

УСПЈЕШНА ПОСЈЕТА ГРЧКОЈ

БЕОГРАД, 30. септембра (Танјуг) - Предсједник Демократске странке (ДС) Зоран Ђинђић оцијенио је данас да је тродневна посјета Грчкој, на позив Нове демократије, била "врхунац међустраначке сарадње" ДС с неком партијом из друге државе.

Ђинђић је на конференцији за новинаре навео да су представници ДС и Нове демократије постигли низ договора о сарадњи на свим нивоима и да је планирано да делегација те грчке партије око 15. новембра дође у узвратну посјету у Београд.

Он је додао да се делегација ДС током боравка у Грчкој састала и са представницима владајућег Пасока и Комунистичке партије, треће по снази парламентарне странке у тој земљи.

Лидер демократа је истакао да су у свим разговорима грчки саговорници подржали ставове ДС о рјешавању босанске кризе, посебно приједлог о конфедерацији Републике Српске (РС) и Савезне Републике Југославије, и истакли потребу да се РС врати у преговарачки процес.

ЈЕЉЦИН - ИРСКИ ПРЕМИЈЕР

ОТКАЗАН СУСРЕТ

МОСКВА, 30 септембра (Танјуг) - предсједник Русије Борис Јељцин слетио је данас, око подне по локалном времену, на аеродром "Шенон" у Ирској, на повратку из Вашингтона у Москву, али се није сусрео с ирским премијером Албертом Рејнолдсом, што је било предвиђено.

По доласку у Москву, предсједникови сарадници су саопштили да је предсједник Јељцин осјећао "извјесну слабост" послије дугог лета преко Атлантика.

Уместо предсједника Јељцина, с предсједником ирске владе сусрео се први замјеник руског премијера Олег Сосковец, који се налазио у пратњи предсједника Јељцина током посјете Сједињеним Америчким Државама.

ХАИТИ

ЗАУЗЕТИ РАДИО И ТВ

ПОРТ-О-ПРЕНС, 30 септембра - Амерички војници су данас преузели контролу над државним радиом и телевизијом на Хаитију.

Ројтер оцјењује да је то била до сада највећа демонстрација силе америчких снага у Порт-о-Пренсу.

У операцији су учествовали тенкови, око зграда радија и телевизије је постављена бодљикава жица, а запосленима није дозвољен улазак.

Амерички амбасадор на Хаитију Вилијам Свинг је тај потез образложио ријечима да су се "државна телевизија и радио налазили у рукама илегалне владе".

БАЊА ЛУКА

СМОТРА РАСНИХ ПАСА

БАЊА ЛУКА, 30. септембра - У недјељу, 2. октобра, у Парку "Младен Стојановић" одржаће се прва смотра расних паса у Републици Српској.

Између осталих, ту ће бити многе расе паса: њемачки овчари, добермани, теријери, фокстеријер, боксер, сетер, јазавчар и др.

Организатор смотре је недавно оформљено кинолошко друштво "Бања Лука".

Д. К.

УДРУЖЕЊЕ "ГОРАН РАДУЛОВИЋ БИМБО"

ДАНАС ОКТОБАРСКЕ СТИПЕНДИЈЕ

БАЊА ЛУКА, 31. септембра - Дјеци палих бораца Војске Републике Српске која примају стипендију преко удружења "Горан Радуловић Бимбо" могу своје октобарске стипендије подићи у суботу, 1. октобра, на шалтеру "Агропром-банке".

Фондација "Горан Радуловић Бимбо" стипендира 736 дјеце чији су очеви погинули у овом рату на бранику одаџбине.

КИЈЕВ

СТИГЛА КОЛЕРА

КИЈЕВ, 30. септембра (Танјуг) - Епидемија колере, која хара Украјином већ неколико седмица, стигла је и у Кијев, тврди данас лист "Кијевскије ведомости".

Ово гласило, позивајући се на компетентне изворе, пише да се у једној приградској болници налазе три лица оболјела од колере.

Од колере је, према најновијим подацима Министарства здравља, у Украјини до сада умрло 17 људи, а оболјела су 652 лица.

"ЈОМИУРИ ШИНБУН":

НАГРАДА ОГАТИ

ТОКИО, 30. септембра (Танјуг) - Високи комесар Уједињених нација за избјеглице Садако Огата први је добитник "Награде за међународну сарадњу" јапанског листа "Јомиури шибун" - објављено је данас у Токију.

Овај најтиражнији јапански и свјетски дневни лист, који излази у преко 14 милиона примјерака, због чега је ушао и у "Гинисову књигу рекорда", установио је ову награду поводом стодвадесетогодишњице оснивања. Награда износи пет милиона јена (преко 50 хиљада долара), а, како се наводи, Огата ју је већ поклонила Јапанском фонду за помоћ избјеглицама Токију.

АВИОНСКА НЕСРЕЋА

ШЕСТОРО ПОГИНУЛИХ

МОСКВА, 30. септембра - Шест особа је изгубило живот у авионској несрећи на аеродрому Чајбука, на далеком истоку Русије, у региону Хабаровска, послије данашњег неуспјешног полијетања транспортног авиона "антонов 8", јављају новинске агенције.

У пропелерском двомоторцу "антонов 8" било је укупно 19 путника, од чега седам чланова посаде. Авион је превозио шест тона разног поврћа, јавила је руска новинска агенција Интерфакс.

Портпарол руског Министарства за хитне ситуације прецизирао је да се авион срушио јер је због преоптерећености нагло пао послије повећања брзине при узлијетању са писте.

ЕВРОПСКИ ПАРЛАМЕНТ

ТЕЖАК УДАРАЦ ТУРСКОЈ

АНКАРА, 30. септембра (Танјуг) - Одлука Европског парламента да суспензује контакте са Турском због непоштовања људских права примљена је у Анкари са великим негодовањем.

"То је један од најтежих ударача за Турску од 12. септембра 1980. године", констатује данашњи "Хуријет"

Европски парламент је синоћ одлучио да прекине односе са турском националном скупштином због кршења људских права.

МЕТАЛ ДП
БАЊА ЛУКА
Управа-
Централа: 12-639
Пом. дир. 11-717
Комерцијални сектор-
Централа: 32-366
Пом. пом. дир. за комерц. послове: 42-146

ВРИЈЕМЕ

БАЊА ЛУКА, 30. септембра - Под утицајем високог ваздушног притиска данас је у нашој земљи преовлађивало сунчано вријеме, уз малу, а у западним крајевима и повећану облачност.

У току ноћи преовлађиваће умјерено облачно, уз мјестимичну маглу по котлинама, а током дана промјењиво облачно и суво вријеме. Јутарње температуре ће се кретати од 13 до 18, а максималне дневне од 23 до 28, у Далмацији и Херцеговини и до 30 степени.

СУБОТА, 1. ОКТОБАР

СРПСКА РАДИО ТЕЛЕВИЗИЈА — ПРВИ ПРОГРАМ РАДИЈА
СТУДИО БАЊА ЛУКА НА СРЕДЊЕМ ТАЛАСУ 1071 к 1386 КХз, те мрежи УКТ ПРЕДАЈНИКА И УДРУЖЕНЕ РАДИО СТАНИЦЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
5.00 Вијести (Са). 5.05 Јутарњи програм. 6.00 Вијести (Са). 6.05 — Јутарњи програм из сарајевског студија. 7.00 ЈУТАРЊЕ НОВОСТИ (СА). 7.20 Покидане везе. 8.00 Вијести. 8.05 Музички магазин. 9.00 Вијести. 9.05 Емисија за село. 10.05 Документи — магазинска емисија. 11.00 Вијести. 11.05 Дјечија емисија. 12.00 ПОДНЕВНЕ НОВОСТИ. 12.30 Музички предах. 13.00 Вијести. Од 13.05 — 16.00 Суботом о свему. 14.00 Вијести. 15.00 Вијести. 16.00 ДНЕВНИК. 16.30 Музички предах. 17.00 Вијести. 17.05 Одабрали смо за вас. 18.00 Вијести (СА). 18.05 Музика -ЕХО — музика и огласи и обавјештења (БЛ). 19.00 ВЕЧЕРЊИ ДНЕВНИК. 19.30 Интермецо. 20.00 ВЕЧЕ УЗ РАДИО. 21.00 Вијести. 22.00 ВЕЧЕРЊЕ НОВОСТИ. 22.30 Староградска сјећања — музичка емисија. 23.00 Вијести. 23.05 Музика за лаку ноћ. 24.00 ПРЕГЛЕД ДАНА. Од 00.10 — 05.00 Ноћни програм.

ТЕЛЕВИЗИЈА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
● Програм емитује Студио Бања Лука и Студио Сарајево
11.00 — ДНЕВНИК — реприза. 12.00 — Отворени програм. 19.15 — Обавјештења и ЕПП (БЛ). 19.30 — Дневник РТС. 20.10 — ЕПП (БЛ). 20.15 — ЕПП. 22.30 — Дневник СТВ. 21.15 — Спортски мозаик. 21.50 — ФИЛМ. 23.30 — Вијести на енглеском језику. 23.45 — ПОП-РОК-АУТ. 00.30 — Вијести. 00.40 — Одјава програма

ДРУГИ ПРОГРАМ РАДИЈА НА УКТ ФРЕКВЕНЦИЈИ: 98.9 МХз
17.00 Најава програма
18.15 ЛИРИКА НОЋИ
18.35 ДЈЕЧЈИ РАЗГОВОРНИК
20.00 ВЕЧЕРЊИ РАЗГОВОРНИК
24.00 Одјава Другог програма

СТУДИО А
● Програм емитује на УКТ фреквенцији 102 МХз
5.55 - Поток и птице 6.00 — Вјесник дана — Гордана 8.00 — Јутро у Бањој Луци 10.00 Градска збивања — Сања 14.00 — Звучна промаја — Ромеја 16.00 Поподневни концерт 17.00 Утаљ програм 18.00 Музички уредник Скенди и водитељ Горан туку техно-болан 20.00 — Ритам сиртаки - Перо и Маки 00.00 Нева кока. Маца кока и чупави Зока

СРПСКИ РАДИО — КНИН
● Програм емитује за УКТ предајнике подручја 90.2, 98.1 и 104.5 МХз и средњеталасно подручје 972 КХз
9.00 — Најава програма 9.05 — Музика за добро јутро. 9.30 — Јутарњи програм 11.00 — Вијести 11.05 — Народна музика 11.30 — Вијести. 11.35 Рекламни пано 12.00 — Вијести. 12.15 — Тематска емисија са гостом у студију 14.00 — Вијести 14.30 — шири преглед вијести СРК 15.00 — Укључење у „Дневне новости дана" 15.30 — Рекламни пано 16.00 — Дневник СРК-централна информативна емисија 16.30 — Аргумент више 18.00 — Народна музика 19.00 — Вечерњи дневник 20.00 — Жеље и поздрави. 21.00 — Хроника дана. 21.30 — За бранитеље Крајине

СТУДИО КНИН
18.00 — Најава програма. 18.02 — Вијести. 18.10 — Музика. 19.30 — Дневник ТВ Београд. 20.15 — Музика. 20.20 — Дневник ТВ Книн. 21.00 — Суботом увече. 22.15 — Вијести и одјава програма

ТЕЛЕВИЗИЈА БЕОГРАД
План програма
7.20 — Музички спотови. 7.30 — Јутарњи програм. 9.55 — Најава програма. 10.00 — Образовни триптих. 11.30 — 24 часа у свијету. 12.00 — Србија данас. 13.30 — Маркетинг експрес. 15.00 — Вијести. 15.05 — Наши гости. рокенрол звучјек. 15.30 — Атмосферски невидљиви омотач филм. — Кућни биоскоп. 17.30 — Дневник 1. 18.00 — ТВ — Спорт. 18.05 — Игра хероја балет. 19.00 — Цртани филм. 19.10 — Лаку ноћ. дјеца. 19.27 — Најава програма. 19.30 — Дневник 2. 20.20 — ТВ — спорт. 20.30 — Лото. 20.25 — Бегунац играни филм. 22.05 — Бијело дугме. 23.05 — Дневник 3. 23.40 — ТВ-спорт. 23.45 — Вестгејт серијски филм 00.35 — Вијести. 00.40 Одјава програма

„СИМ" РАДИО — БИЈЕЉИНА
● Програм емитује на ултракратким таласима 89.5, 98.9 МХз и на средњим таласима 1197 килохерца
7.00 — Добро јутро! 7.50 — Бензин информатор 8.00 — Вијести (сваки сат петоминутне вијести) 8.10 „Срце јавља" 9.10 — Недеља „СИМ Радија" — седмички дневник 10.10 — СИМ-ЕКО. 11.10 — Забавни мозаик 12.00 — Подневне вијести 12.30 — Интервју дана. 13.10 — „Жеске приче". 14.10 — СИМ-ЕКО 14.30 — Староградски бисери 15.00 — Новости дана 15.40 — Мини концерт 16.00 — Преглед догађаја дана — Централна информативна емисија 16.30 — Радиорепортажа. 17.10 — Актуелности 18.10 — Покидане везе. 19.00 — Вечерњи дневник 19.40 — Музика за растанак 19.55 — Одјава програма

СРПСКИ РАДИО — ГРАДИШКА
● Програм емитује на УКТ 98.8 МХз и средњем таласу 1485 КХз
5.55 — Најава програма. 6.00 — Дневник. 8.00 — 9.00 — Јутарњи програм. 7.00 — Вијести. 8.15 — Радио-календар. 8.55 — Вијести (сваки сат петоминутне вијести) 9.00 — Маркетинг (сваких 60 минута) 9.05 — Православне пјесме. 9.30 — Потрошачки барометар 10.05 — У веселомтону 10.30 — Огласи и обавјештења (сваких 60 минута) 11.05 — Музика за викенд 12.00 — Вијести 12.10 — Фолк парада 15.05 — Од Тополе па до Равне горе 17.00 — Заједнички програм Радија Републике Српске 19.00 — Одјава програма

СРПСКИ РАДИО — ПРЊАВОР
● Програм емитује на УКТ-фреквенцијама: 98,3 и 102,3 МХз и на средњим таласима 1341 КХз.
13.00 — 17.00 Суботњи регионални програм СРП. 17.00 — 19.00 „Суботом заједно". заједнички програм Радио-станице Брод, Дервента, Добој, Градишка, Озрен, Шамац, Србац, Прњавор, Челинац, Котор Варош и Теслић.

НЕДЈЕЉА 2. ОКТОБРА

СРПСКА РАДИО ТЕЛЕВИЗИЈА — ПРВИ ПРОГРАМ РАДИЈА СТУДИО БАЊА ЛУКА НА СРЕДЊЕМ ТАЛАСУ 1071 к 1386 КХз, те мрежи УКТ ПРЕДАЈНИКА И УДРУЖЕЊА РАДИО СТАНИЦЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
5.00 Вијести (СА). 5.05 Јутарњи програм. 6.00 Вијести (СА). 6.05 Почетак програма из бањалучког студија. 6.20 Сервисне информације. 7.00 ЈУТАРЊЕ НОВОСТИ. 7.20 Сервисне информације и Огласи и обавјештења. 8.00 Вијести. 8.05 УПОЗНАЈМО СВЕТУ ПРАВОСЛАВНУ ВЈЕРУ. 9.00 Вијести. 9.05 ВОЈНИЧКА ЕМИСИЈА. 10.00 Вијести. 11.00 Вијести. 11.05 Из народне лире. 12.00 ПОДНЕВНА ХРОНИКА (БЛ). 12.20 Концерт недјељом. 14.00 Вијести. 15.00 Вијести. 16.00 ДНЕВНИК (БЛ). 17.00 Вијести. 18.00 Вијести. 18.05 Музика - ЕКО — музика и Огласи и обавјештења. 19.00 ВЕЧЕРЊИ ДНЕВНИК (СА). 19.30 Музички интермецо. 20.00 Вечерњи водени програм. 21.00 Вијести. 22.00 ВЕЧЕРЊЕ НОВОСТИ (СА). 22.20 Музичка емисија. 23.00 Вијести. 23.05 Музика за лаку ноћ. 24.00 ПРЕГЛЕД ДАНА.
ОД 00.10 — 05.00 Ноћни програм

ТЕЛЕВИЗИЈА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
● Програм емитује Студио Бања Лука и Студио Сарајево
11.00 — Дневник — реприза. 12.00 — Отворени програм. 19.15 - Обавјештења и ЕПП (БЛ). 19.30 — Дневник СРТ. 20.10 — ЕПП (БЛ). 20.15 — Интермецо. 20.20 — ЕПП (Са). 20.30 — ДНЕВНИК СТВ. 21.15 — На бранику отаџбине 22.15 — ФИЛМ. 23.30 — Вијести. 23.40 — Одјава програма

ДРУГИ ПРОГРАМ РАДИЈА НА УКТ ФРЕКВЕНЦИЈИ: 98.9 МХз
17.00 Најава Другог програма. 18.15 ЛИРИКА НОЋИ. 18.35 ДЈЕЧЈИ РАЗГОВОРНИК. 20.00 ВЕЧЕРЊИ РАЗГОВОРНИК. 24.00 Одјава Другог програма

СТУДИО А
● Програм емитује на УКТ фреквенцији 102 МХз
5.55 — Поток и птице 6.00 — Вјесник дана - Гордана 8.00 — Јутро у Бањој Луци 10.00 Градска збивања — Сања 14.00 — Звучна промаја — Ромеја 16.00 Поподневни концерт 17.00 Утаљ програм 18.00 Музички уредник Скенди и водитељ Горан туку техно-болан 20.00 — Ритам сиртаки - Перо и Маки 00.00 Нева кока. Маца кока и чупави Зока

СРПСКИ РАДИО—КНИН
● Програм емитује за ултракраткоталасно подручје 90.2, 98.1 и 104.5 МХз и средњеталасно подручје 972 КХз
9.00 — Најава програма 9.05 — Музика за добро јутро 9.30 — Јутарњи програм 11.00— Вијести 11.05 — Народна музика 11.30 — Вијести 11.35 — Рекламни пано 12.00 — Вијести 12.15 — Тематска емисија са гостом у студију 14.00 — Вијести 14.30 шири преглед вијести СРК 15.00 - Укључење у „Дневне новости дана" 15.30 — Рекламни пано 16.00 - Дневник СРК-централна информативна емисија 16.30 — Аргумент више 18.00 — Народна музика 19.00 — Вечерњи дневник 20.00 — Жеље и поздрави 21.00 — Хроника дана 21.30 — За бранитеље Крајине 22.00

СТУДИО КНИН
18.00 — Најава програма. 18.02 — Вијести. 18.10 — Музичка недјеља. 18.45 — Буквар православља. 19.30 — Дневник ТВ (Бг). 20.30 — Дневник ТВ Книн. 21.00 - Недјеља на длану. 22.15 — Вијести и одјава програма

ТЕЛЕВИЗИЈА БЕОГРАД
План програма
7.20 — Музички спотови. 7.30 — Јутарњи програм. 9.55 - Најава програма. 10.00 — Забавна недјеља. 10.05 — Дечији блок: На слово на слово — Сликовница - Дечији дневник 12.00 - Вијести. 13.00 — Серијски филм Едвард и његове перке 17.00 - Хиљаду хероја. Играни филм. 19.05 Нови лото. 19.10 — Лаку ноћ. дјеце 19.27 — Најава програма. 19.30 — Дневник 2. 20.15 — Лото хит. 20.25 — Полицајац са Петог Брда Серијски филм. 21.25 „Ипак се окреће". актуелности. 22.45 Дневник 23.20 Вестгејт Серијски филм. 00.15 Вести. 00.20 — Одјава програма

„СИМ" РАДИО — БИЈЕЉИНА
● Програм емитује на ултракратким таласима 89.5, 98.9 МХз и на средњим таласима 1197 килохерца
7.00 — Добро јутро 7.50 — Бензин информатор 8.00 — Вијести (сваки сат петоминутне вијести) 8.10 „Срце јавља" 9.10 — Фолк топ 9.30 — Емисија за село 10.30 — СИМ—ЕКО 11.10 „Недјељом" - колаж програм 12.30 — Интервју дана 13.10 —„ Зозон" - забавна емисија за младе 14.10 — СИМ-ЕКО 14.30 — Уз недјељни ручак-музички блок 15.00 Новости дана 15.40 — Мини концерт 16.00 — Преглед догађаја дана 16.30 — Репортажа 17.10 — Недјељно поподне 18.10 — Покидане везе

СРПСКИ РАДИО-ГРАДИШКА
● Програм емитује на УКТ 98.8 МХз и средњем таласу 1485 КХз
5.55 — Најава јутарњег програма 6.00 - Дневник 6.00 — 9.00 — Недељни јутарњи програм 7.00 - Вијести 8.15 — Радио-календар 8.55 - Вијести (сваки сат петоминутне вијести) 9.00 — Маркетинг (сваких 60 минута) 9.05 — На бранику Вере и Отаџбине 11.05 — За ваш недељни одмор 11.30 — Огласи и обавештења 12.00 — Вијести 12.10 — Недјељом уз радио 18.00 — Одјава програма

СРПСКИ РАДИО ТЕСЛИЋ
● Програм емитује на ултракратким таласима 98,3 МХз и средњим таласима 657 КХз
7.00 Пољопривредна емисија „Недјељом заједно". 8.00 - Вјечна свјетлост православља". 9.00 — „Жеље, честитке и поздрави слушалаца 20.00 — Одјава и крај емитовања програма СРТ

СРПСКИ РАДИО-ПРЊАВОР
● Програм емитује на ултракратким таласима 98,3 и 102,3 КХз и средњим таласима 1341 КХз
9.00 — Најава програма. 9.02 — Маркетинг. 10.00 - „Из историје српског народа". 10.30 — Жеље и поздрави. први блок. 11.00 - Изводи из Библије. 11.30 — Жеље и поздрави. наставак. 12.00 — Емисија за село. 13.00 — Жеље и поздрави. трећи дио. 14.00 — Раткова војска. емисија припадника ВРС. 14.15 — Са прве линије фронта. извјештаји са ратишта. 14.58 — Одјава Дневног програма. 19.00 - 00.30 — Ноћни викенд-програм.